



Consell Jurídic Consultiu
de la Comunitat Valenciana

MEMÒRIA DE 2015



Consell Jurídic Consultiu
de la Comunitat Valenciana

MEMÒRIA DE 2015

Que el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana eleva al Govern Valencià, en compliment del que disposa l'article 77 del seu Reglament, aprovat pel Decret 138/1996, de 16 de juliol

VALÈNCIA, 2016

Edita: Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana

Producció gràfica: Mare Nostrum Servicios Gráficos S.L.

Maquetació: Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana

ÍNDEX

Presentació

Introducció

Primera part

EXPOSICIÓ DE L'ACTIVITAT DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU DURANT L'ANY 2015

I – Composició del Consell Jurídic Consultiu.....	23
II – Organigrama del Consell Jurídic Consultiu	25
III – Funció consultiva	27
A) Estadística d'assumptes dictaminats (1 de gener a 31 de desembre de 2015).....	28
B) Estadística d'assumptes sotmesos a consulta (1 de gener a 31 de desembre de 2015)	54
IV – Activitat no consultiva del Consell Jurídic Consultiu	59
A) Acords	59
B) Activitats formatives	60
C) <i>Revista Española de la Función Consultiva</i>	62
D) Convenis de cooperació per a la realització de pràctiques formatives en el Consell Jurídic Consultiu per estudiants universitaris	65
E) Relacions institucionals i protocol	66
V – Personal i infraestructura	75
A) Consellers.....	75
B) Lletrats.....	75
C) Biblioteca	76
D) Informàtica i Bases de dades	77
E) Gestió econòmica financera.....	78
F) Personal	79

G) Contractació	79
H) Registre	80

Segona part

OBSERVACIONS I SUGGERIMENTS

I – Introducció	85
II – L'actuació de la Intervenció en els assumptes que han de ser dictaminats pel Consell Jurídic Consultiu.....	89
- Introducció	89
- Informe de la Intervenció previst en l'article 26.4 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, Sector Públic Instrumental i de Subvencions de la Generalitat	91
- La fiscalització prèvia de la Intervenció d'acord amb els articles 97 i següents de la Llei 1/2015, de 6 de febrer.....	93
- Necessitat d'informe de la Intervenció delegada en els projectes d'ordes de bases reguladores de les subvencions.....	98
III – La caducitat en els procediments administratius sobre interpretació dels contractes	105
- Plantejament de la qüestió: les prerrogatives de l'Administració en matèria contractual	105
- Les prerrogatives de l'Administració. Normativa aplicable	107
- La caducitat dels procediments sobre interpretació dels contractes i com a qüestió d'orde públic	111
IV – La Instrucció del procediment i la legitimació passiva de la Generalitat en les reclamacions de responsabilitat patrimonial per prestació sanitària de les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social	115
- La possible absència de legitimació de l'Administració	115
- El reconeixement de la legitimació passiva de l'Administració amb fonament en les seues funcions <i>in vigilando</i>	119

- La necessitat d'instrucció del procediment com a conseqüència de l'existència de legitimació passiva	124
- Conclusió.....	126
V – Aspectes a tindre en compte en els expedients d'ordres que aproven bases reguladores de subvencions	129
- La preceptivitat de l'emissió del dictamen del Consell Jurídic Consultiu	129
- El pla estratègic de subvencions	130
- Observacions en relació als procediments d'aprovació de bases reguladores i convocatòries	133

PRESENTACIÓ

PRESENTACIÓ

En un estat de dret, tots estem sotmesos a l'imperi de la llei. És esta la base mateixa de l'existència d'un model d'organització política i jurídica que en tota la llarguíssima història de la humanitat, és l'únic que ha permés la coexistència de llibertat i orde, de pau i de progrés social.

La llei es configura així com l'instrument clau sobre el qual assentar els principis de llibertat, igualtat, justícia i pluralisme polític. Els valors superiors del nostre Ordenament Jurídic, segons proclama solemnement la nostra Carta Magna en el seu inici.

Este sotmetiment a la llei té en esta Memòria una de les seues manifestacions en el que afecta este Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana. L'article 77 del Reglament obliga a elevar anualment una Memòria al President de la Generalitat.

Esta Memòria, no obstant això, dista molt de ser una mera enunciació de dades i fites que se succeïxen en una cronologia durant dotze mesos o tres-cents seixanta-cinc dies. Esta publicació vol ser la rendició de comptes d'esta Institució cap a la societat a què servix, als ciutadans, els drets dels quals garantix i per la integritat i respecte dels quals vetla en la seua actuació.

Així, juntament amb la necessària referència cronològica, s'incorporen a esta Memòria dos elements essencials: la Doctrina Legal de la Institució i un seguit d'observacions i suggeriments que pretenen servir d'ajuda a les Administracions Públiques en la seua actuació.

Els tres elements són fonamentals per a entendre la funció que desplega esta Institució des de fa vint anys i, en concret, per a valorar en la seua justa mesura l'eficàcia i eficiència amb què exercix la comesa que li atribuïxen les lleis.

La funció consultiva és una garantia de l'estatut jurídic dels ciutadans. Per a això no és obstacle que l'activitat dels Òrgans Consultius no es realitze en contacte *directe* amb els interessats en els procediments, o amb els ciutadans. La dimensió garantista troba el seu nucli precisament en l'equidistància entre els que actuen en el procediment

administratiu: l'Administració activa, d'una banda, i les persones interessades, de l'altra. Des d'esta perspectiva, el dictamen del Consell Jurídic Consultiu reflectix una visió de conjunt del procediment i des de fora de la instrucció, la qual cosa permet comprovar no sols l'adequació a Dret de la proposta de resolució, sinó la mateixa correcció processal d'allò que s'ha fet per l'Administració. Desconéixer esta garantia que suposa l'externalitat al procediment i a l'Administració instructora és devaluar la importància dels drets dels ciutadans.

Respecte a l'Administració, la funció consultiva és una pauta de control. I en este sentit, criden poderosament l'atenció les veus que amb el pretext de l'eficiència dels recursos públics situen el focus en els òrgans de control de la gestió dels recursos pressupostaris i, al mateix temps, plantegen la degradació dels instruments i mecanismes de control jurídic o administratiu. L'experiència històrica demostra que l'Administració, com a organització servida per persones, requerix l'adequat joc de contrapesos i mesures de control en tots els àmbits de la seua actuació, també des de l'òptica jurídica. No en va, l'actuació administrativa es troba sotmesa plenament al compliment de la Llei i el Dret, segons disposa l'article 103 de la Constitució. Però perquè eixe sotmetiment siga coherent amb els altres principis enunciats en este mateix precepte (objectivitat, eficàcia...), eixa Llei i eixe Dret han de ser instruments vàlids i eficaços, i tan perfectes com siga possible. I ací troba el seu sentit la funció consultiva com a instrument de control de l'acció normativa del Poder Executiu.

El qüestionament, quan no l'eliminació, del control que suposen els òrgans consultius –que al llarg de 2014 hem viscut com mai abans– implica residenciar la revisió de la legalitat de la normativa que s'elabora exclusivament en els tribunals de Justícia –quan es tracta de normes reglamentàries–, o en el Tribunal Constitucional –en relació amb les lleis i disposicions amb rang de llei. Això no sols té connotacions polítiques, sinó que també comporta una notabilíssima minva de la seguretat jurídica dels ciutadans. Les normes s'apliquen sense haver passat cap filtre independent i alié a la pròpia Administració. Sens dubte, no és una bona política legislativa, perquè obvia també l'assessorament en tècnica normativa, tan necessari quan la producció normativa s'antulla atabalada i sense un procés previ de reflexió assossegada.

Esta Memòria dóna compte d'un any de treball en què s'ha incrementat sensiblement el nombre de dictàmens emesos.

En relació amb l'exercici precedent, s'assenyalen descensos significatius en les consultes relatives a avantprojectes de llei –cosa coherent, tenint en compte la celebració d'eleccions autonòmiques–, contractació administrativa i expedients urbanístics. Al contrari, es van incrementar les consultes sobre projectes de normes de rang reglamentari i reclamacions de responsabilitat patrimonial de l'Administració.

Precisament, respecte a les consultes en procediments d'elaboració de normes reglamentàries o disposicions de caràcter general, l'entrada en vigor de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, ha provocat que les bases reguladores de la concessió de subvencions es tramiten com a disposicions de caràcter general, la qual cosa exigeix el preceptiu dictamen d'esta Institució. Això ha propiciat que, especialment en l'últim trimestre de l'any 2015 es dictaminaren nombrosos projectes normatius amb este objecte, cosa que ha permés anar assentant una doctrina sobre la qüestió que, entenc, serà de gran utilitat per a l'Administració, i de la qual s'aporta un extracte en la part d'observacions i suggeriments.

També val la pena cridar l'atenció sobre l'increment desmesurat, sense cap dubte, de les consultes que es formulen amb caràcter urgent a l'empara del que disposa l'article 14.2 de la nostra Llei de Creació. En 2015 van ser 100 consultes davant les 63 de 2014. En reiterades ocasions, este Consell ha fet referència a la necessitat que l'Administració faça un ús raonable d'esta facultat, perquè en cas contrari, es corre el risc de desvirtuar el mecanisme, confonent la urgència amb la pressa.

Finalment, i en l'apartat d'observacions i suggeriments, en línia amb el que s'acaba d'exposar es plantegen, arran de l'entrada en vigor de l'esmentada Llei 1/2015, els supòsits en què procedix que la Intervenció de la Generalitat emeta el seu informe, perquè s'ha observat una rica casuística en els distints tipus de projectes normatius que se sotmeten al nostre estudi; així com algunes qüestions d'interés sobre las bases reguladores de subvencions.

També, en esta Memòria, es reflexiona sobre la caducitat en els procediments d'interpretació de contractes administratius.

I, finalment, per a aconseguir protegir els drets dels ciutadans, s'oferix a l'Administració una nova línia de tramitació de les reclamacions de

responsabilitat patrimonial de l'Administració per actuacions de mútues professionals en què es cohonesten les exigències de la jurisprudència més recent, la posició de l'Administració i, sobretot, els drets dels ciutadans que s'han vist perjudicats de manera injusta i que, ben sovint, reben com a resposta de l'Administració la simple inadmissió de la seua pretensió, sense major instrucció.

Deia al principi, que esta Memòria és una de les manifestacions de l'imperi de la Llei en l'àmbit del Consell Jurídic Consultiu. L'altra, sens dubte, residix en la Doctrina Legal. La compilació dels nostres dictàmens, emesos al llarg de 20 anys –el Consell es va constituir el 20 de juny de 1996–, és el producte de l'aplicació cuidadosa i exigent del criteri jurídic, i per tant, de la Llei als expedients que són sotmesos a la nostra consideració.

Amb esta Memòria es tanca, en certa manera, una etapa de la Institució. En els dos decennis que separen la constitució d'este Òrgan i el dia de hui, han passat moltes coses. Esdeveniments en la vida de la Comunitat Valenciana i dels seus ciutadans. Esdeveniments en la vida del Consell Jurídic Consultiu.

Esta Institució s'ha consolidat, i el debat que va haver-hi a la tardor de l'any passat en Les Corts va posar en relleu que de manera molt majoritària, la societat valenciana –a través dels seus representants legítims– confia en el treball exercit en este temps i en la funció que l'Estatut i les lleis ens encomanen. En estos vint anys hem aconseguit fites significatives com el reconeixement del Consell Jurídic Consultiu en l'Estatut d'Autonomia o la seua ubicació en la seua actual seu –el Palau de Santa Bàrbara–, d'acord amb la rellevància que li correspon com a Institució de la Generalitat.

Des del seu inici s'han emés més de 15.000 dictàmens. Un bagatge importantíssim i que, sens dubte, ha contribuït a la millor defensa dels drets dels valencians i al progrés de la societat, perquè les societats avancen si el seu Dret ho permet.

Per davant, queden molts reptes per a la Institució. Mantindre el nivell de qualitat jurídica i la seua *auctoritas* és, sens dubte el més important. Però no ho és menys afrontar amb èxit reptes com els que implica el canvi de la legislació procedimental administrativa, després de la pròxima pèrdua de vigència de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del

Procediment Administratiu Comú; o l'adaptació als reptes de l'Administració electrònica i a la legislació de transparència i responsabilitat social.

Durant estos vint anys, els que hem estat en la Institució hem intentat servir l'interés general “per a un millor servici al poble valencià” des de la responsabilitat que se'ns ha encomanat. Els consellers, els lletrats i la resta del personal de la Institució hem donat el millor de nosaltres mateixos per a este interés. Just és reconéixer-ho i un deure expressar el meu agraïment com a President.

És esta l'última Memòria que em correspon presentar. En 2016 acaba el mandat de l'actual Consell i en pertoca la renovació pel Consell i Les Corts. Estic segur que encertaran en l'elecció dels que hagen de conformar el nou Consell que, en tot cas, hauran de ser juristes de reconegut prestigi i experts en assumptes d'Estat i autonòmics.

El treball en el Consell Jurídic Consultiu és intens i de dedicació absoluta. Que ningú no crega que és un retir daurat o un còmode parèntesi professional. Voluntat de servici i esforç, passió pel Dret i sensibilitat sociopolítica són tres trets que, al meu parer, han d'adornar els qui pretenguen assumir una responsabilitat que hem assumit, al llarg de vint anys, amb tota il·lusió i amb major o menor encert, exercint la funció consultiva a la Comunitat Valenciana.

Vicente Garrido Mayol
President

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCIÓ

La present Memòria del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, corresponent a l'any 2015, va ser aprovada pel Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana en sessió pública i extraordinària celebrada el dia 9 de juny de 2016.

S'ha elaborat per a complir allò que disposa l'article 77 del seu Reglament (aprovat pel Decret 138/1996, de 16 de juliol), que preceptua el següent:

«Anualment, el Consell Jurídic Consultiu elevarà al Govern Valencià una memòria en la qual, amb el motiu d'exposar l'activitat del Consell Jurídic Consultiu en el període anterior, podrà recollir les observacions que sobre el funcionament dels serveis públics resulten dels assumptes consultats, i els suggeriments de disposicions generals i mesures a adoptar per al millor funcionament de l'administració».

Primera part

**EXPOSICIÓ DE L'ACTIVITAT DEL
CONSELL JURÍDIC CONSULTIU
DE LA COMUNITAT VALENCIANA
DURANT L'ANY 2015**

I

COMPOSICIÓ DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU 31 de desembre de 2015

President

Hble. Sr. Vicente Garrido Mayol

Conseller-Vicepresident

Il·lm. Sr. José Díez Cuquerella

Consellers

Il·lm. Sr. Enrique Fliquete Lliso

Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán

Il·lma. Sra. Margarita Soler Sánchez

Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz

Conseller nat

Molt Hble. Sr. Francisco Camps Ortiz

Secretari General

Il·lm. Sr. Ferran Garcia i Mengual

SECCIONS DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU 31 de desembre de 2015

L'article 63 del Reglament del Consell Jurídic Consultiu preveu l'existència de cinc seccions permanents, presidida cada una d'elles per un Conseller electiu i integrades per un o més lletrats. La seua comesa és l'elaboració dels projectes de dictamen, sense perjuí de les ponències assumides pel President.

Secció 1^a - Il·lm. Sr. José Díez Cuquerella

Secció 2^a - Il·lm. Sr. Enrique Fliquete Lliso

Secció 3^a - Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán

Secció 4^a - Il·lma. Sra. Margarita Soler Sánchez

Secció 5^a - Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz

LLETRATS DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU 31 de desembre de 2015

Lletrada Major

Sra. Patricia Boix Mañó

Lletrats

Sra. Bárbara Aranda Carles (excedent)

Sra. Pau Monzó Báguena

Sra. Constanza Sánchez Henares (excedent)

Sra. Teresa Vidal Martín

Sr. Artur Fontana Puig

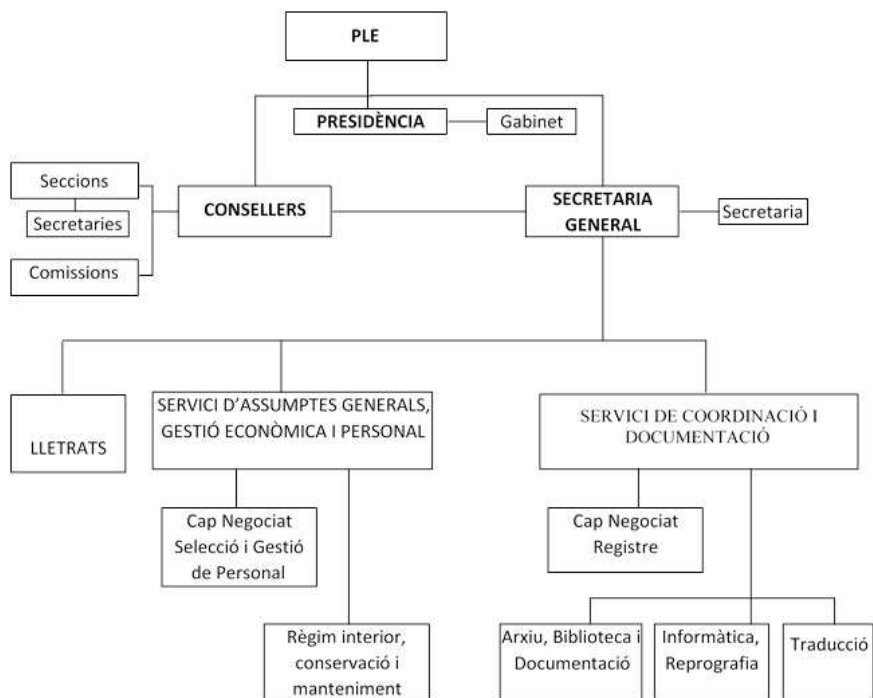
Sr. José Hoyo Rodrigo

Sr. José Carlos Navarro Ruiz



II

ORGANIGRAMA DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU



III

FUNCIÓ CONSULTIVA

A continuació es reflectix l'evolució de la producció consultiva en cada un dels dènou exercicis tancats del Consell Jurídic Consultiu:

Any	Consultes rebudes	Dictàmens aprovats
2015	728	751
2014	789	742
2013	744	736
2012	860	1.003
2011	1.471	1.506
2010	1.358	1.229
2009	1.034	1.009
2008	831	872
2007	911	1.119
2006	1.187	843
2005	620	621
2004	533	545
2003	702	664
2002	583	591
2001	564	563
2000	571	527
1999	457	419
1998	681	711
1997	402	304

A

ESTADÍSTICA D'ASSUMPTESS DICTAMINATS (1 DE GENER DE 2015 A 31 DE DESEMBRE DE 2015)

I. Dictàmens aprovats en Ple	751¹
II. Plens celebrats	44
III. Classificació dels assumptes per autoritat consultant	
Presidència de la Generalitat	5
Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua	15
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	7
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural	10
Conselleria d'Economia, Indústria, Turisme i Ocupació	10
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	8
Conselleria d'Hisenda i Administració Pública	20
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport	45
Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport	10
Conselleria de Sanitat	135
Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública	85
Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient	39
Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori	31
Conselleria de Benestar Social	5
Conselleria de Governació i Justícia	14
Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	6

¹ Dels 751 dictàmens emesos, 82 corresponen a expedients dels exercicis 2013 i 2014.

Ajuntament d'Aielo de Rugat	1
Ajuntament d'Alaquàs	1
Ajuntament d'Albal	1
Ajuntament d'Alboraia	1
Ajuntament d'Alcoi	6
Ajuntament d'Aldaia	2
Ajuntament d'Alacant	21
Ajuntament d'Almassora	1
Ajuntament d'Almàssera	2
Ajuntament d'Almoradí	2
Ajuntament d'Almussafes	1
Ajuntament de les Alqueries	1
Ajuntament d'Alzira	3
Ajuntament d'Aspe	3
Ajuntament de Bèlgida	1
Ajuntament de Benetússer	2
Ajuntament de Benicarló	1
Ajuntament de Benicàssim	1
Ajuntament de Benidorm	9
Ajuntament de Benigànim	1
Ajuntament de Beniparrell	1
Ajuntament de Benissa	3
Ajuntament de Bigastro	1
Ajuntament de Borriol	3
Ajuntament de Borriana	1
Ajuntament de Cabanes	2
Ajuntament de Callosa de Segura	2
Ajuntament de Callosa d'en Sarrià	1
Ajuntament de Calp	2
Ajuntament de Canals	4
Ajuntament de Carcaixent	1
Ajuntament de Castalla	3
Ajuntament de Castelló de la Plana	6
Ajuntament de Catarroja	1

FUNCIÓ CONSULTIVA

Ajuntament de Xilxes	1
Ajuntament de Chiva	1
Ajuntament de Cocentaina	2
Ajuntament de Cofrentes	1
Ajuntament de Cox	1
Ajuntament de Crevillent	1
Ajuntament del Campello	2
Ajuntament d'Elx	4
Ajuntament d'Elda	4
Ajuntament d'Estivella	1
Ajuntament de Finestrat	1
Ajuntament de Gandia	5
Ajuntament de Gata de Gorgos	1
Ajuntament de Gàtova	1
Ajuntament de Gilet	2
Ajuntament de Godelleta	1
Ajuntament de Gorga	1
Ajuntament de Guadassuar	1
Ajuntament d'Ibi	7
Ajuntament de Jacarilla	1
Ajuntament de Xàbia	5
Ajuntament de l'Alcora	2
Ajuntament de l'Alqueria d'Asnar	2
Ajuntament l'Olleria	2
Ajuntament de la Font de la Figuera	1
Ajuntament de la Pobla de Farnals	2
Ajuntament de Lliria	1
Ajuntament de Marines	1
Ajuntament de Massamagrell	1
Ajuntament de Mislata	4
Ajuntament de Moncofa	1
Ajuntament de Monforte del Cid	2
Ajuntament de Monòver	3
Ajuntament de Montroy	1

Ajuntament de Novelda	3
Ajuntament d'Oliva	1
Ajuntament d'Onda	2
Ajuntament d'Onil	3
Ajuntament d'Ontinyent	1
Ajuntament d'Orpesa	1
Ajuntament de Paiporta	4
Ajuntament de Paterna	2
Ajuntament de Pedreguer	1
Ajuntament de Petrer	2
Ajuntament de Picanya	1
Ajuntament de Pilar de la Horadada	1
Ajuntament de Piles	1
Ajuntament del Pinós	1
Ajuntament de Polop	1
Ajuntament de Puçol	2
Ajuntament de Requena	4
Ajuntament de Riba-roja de Túria	2
Ajuntament de Sagunt	11
Ajuntament de San Antonio de Benagéber	2
Ajuntament de San Fulgencio	1
Ajuntament de Sant Jordi	3
Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig	1
Ajuntament de Sant Joan d'Alacant	1
Ajuntament de Sant Mateu	1
Ajuntament de Santa Pola	7
Ajuntament de Sax	2
Ajuntament de Sedaví	1
Ajuntament de Silla	2
Ajuntament de Sueca	1
Ajuntament de Tavernes Blanques	1
Ajuntament de Tavernes de la Valldigna	4
Ajuntament de Teulada	3
Ajuntament de Tormos	1

FUNCIÓ CONSULTIVA

Ajuntament de Torreblanca	2
Ajuntament de Torrevieja	8
Ajuntament de Turís	1
Ajuntament d'Utiel	2
Ajuntament de València	24
Ajuntament de Vila-real	1
Ajuntament de Vilafamés	1
Ajuntament de la Vila Joiosa	3
Ajuntament de Villalonga	1
Ajuntament de Villena	1
Ajuntament de Vinaròs	2
Ajuntament de Xirivella	1
Ajuntament de Yátova	1
Ajuntaments d'Almassora, Benicàssim, Betxí, Borriana, Castelló de la Plana, l'Alcora, Onda i Vila-real.	1
Comunidad de Regantes de la Acequia Tormos	1
Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	1
Consorci Pacte Local Ocupació d'Elx	1
Consorci per a l'execució de les previsions del Pla de Residus Zona 11 A6	1
Consorci per a l'execució de les previsions del Pla de Residus Zona V5	1
Consorci Provincial de Bombers de València	1
Diputació Provincial d'Alacant	1
Diputació Provincial de Castelló	2
Diputació Provincial de València	1
Entitat Metropolitana de Servicis Hidràulics (EMSHI)	1
Entitat Metropolitana (EMTRE)	1
Entitat de Sanejament d'Aigües (EPSAR)	1
Fundació Esportiva Municipal de València	2
Institut Valencià d'Art Modern (IVAM)	1
Universitat d'Alacant	4
Universitat Jaume I de Castelló	1
Universitat Politècnica de València	1
TOTAL	751

IV. Classificació dels dictàmens per matèries

Consultes preceptives

(article 10 Llei 10/1994, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana)

Avantprojectes de Lleis (article 10.2)	5
Projectes de Decrets Legislatius (article 10.3)	2
Projectes de reglaments o disposicions de caràcter general (article 10.4)	125
Indemnitzacions de danys i perjuís i responsabilitat patrimonial (article 10.8.a)	466
Revisió d'ofici d'actes administratius (article 10.8.b)	49
Contractes administratius (article 10.8.c)	52
Modificació dels plans d'urbanisme, les normes complementàries i subsidiàries i els programes d'actuació que tinguen per objecte una diferent zonificació o ús urbanístic de les zones verdes o dels espais lliures previstos (article 10.8.e)	15
Règim Local (article 10.8.f)	1
Recursos extraordinaris de revisió (article 10.8.g)	8

Consultes facultatives

(article 9 Llei 10/1994, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana)

28

- Exp. 721/2014 de l'Ajuntament de Benissa sobre diverses qüestions relacionades amb l'omissió, per error, del barem del concurs en el procés d'oposició per a la provisió d'una plaça de tècnic superior de Personal i Recursos Humans, per promoció interna.
- Exp. 723/2014 de l'Ajuntament d'Almussafes en relació amb la possible expropiació de determinats terrenys en sòl no urbanitzable, destinats a equipament esportiu, i la consideració jurídica dels terrenys mencionats com a sòl rural o sòl urbanitzable a la vista de la legislació i de la jurisprudència del Tribunal Suprem.

- Exp. 731/2014 de l'Ajuntament de Pilar de la Horadada sobre diverses qüestions relacionades amb la contractació del servei públic d'ambulància municipal.
- Exp. 738/2014 de l'Ajuntament d'Oliva en relació amb *“les discrepàncies existents en un projecte de reparcel·lació aprovat i registrat, entre la documentació gràfica i les cessions reflectides en el compte de liquidació”*.
- Exp. 739/2014 de l'Ajuntament de Tavernes de la Valldigna per a l' aclariment de l'assumpte plantejat, relatiu a la resolució de l'adjudicació del Programa d'Actuació Integrada de la unitat d'execució única que forma el Sector 13 *“La Marina”*, de sòl urbanitzable del vigent Pla General.
- Exp. 740/2014 de l'Ajuntament de Torreveija sobre l'abonament d'ajuda escolar en els casos de MIR, PIR, EIR i FIR, vistes les discrepàncies dels informes tècnics, segons allò acordat per la Junta de Govern Local en sessió celebrada el dia 12 de setembre de 2014.
- Exp. 741/2014 de l'Ajuntament de Villena sobre l'acompliment amb la legalitat vigent de l'actual situació de regidors alliberats i càrrecs de confiança de l'Ajuntament.
- Exp. 784/2014 de l'Ajuntament de Vilafamés sobre la possibilitat de concedir llicència urbanística d'obres menors tant en sòl no urbanitzable com en l'àmbit de la Urbanització *“La Foya”*.
- Exp. 97/2015 de l'Ajuntament de Lliria en relació amb diversos extrems relatius a la firma dels convenis entre l'Agent Urbanitzador i Iberdrola, i diferents conseqüències jurídiques que es poden derivar dels convenis mencionats.
- Exp. 98/2015 dels ajuntaments de Castelló de la Plana, Almassora, Borriana, Vila-real, l'Alcora, Benicàssim, Betxí i Onda en relació a la modificació del contracte de cessió en ús en arrendament per a la gestió i explotació de la Planta de transferència de Residus Sòlids Urbans d'Almassora i la Planta de Reciclat i Compostatge amb Abocador de Rebujos en Onda.
- Exp. 105/2015 de l'Ajuntament d'Elx sobre l'eficàcia i executivitat de determinats acords plenaris municipals, tal i com s'indica en el citat escrit i la documentació que s'adjunta.
- Exp. 163/2015 de l'Ajuntament de Benetússer de diversos extrems relatius al Programa d'Actuació Integrada Sector Oest.
- Exp. 166/2015 de l'Ajuntament de Canals sobre conformitat a dret de la designació de funcionaris de la Policia Local com a instructors d'expedients sancionadors en matèries de trànsit i seguretat ciutadana.

- Exp. 175/2015 de la Conselleria de Sanitat sobre distintes qüestions relacionades amb els contractes de gestió del servici públic d'assistència sanitària integral.
- Exp. 205/2015 de l'Ajuntament d'Estivella en relació amb suposats vicis en el procediment de valoració col·lectiva de caràcter general de valors cadastrals.
- Exp. 209/2015 de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient sobre les autoritzacions de transport VTC.
- Exp. 320/2015 de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública sobre si els compromisos assumits per l'Institut Valencià de Finances-Generalitat en virtut del contracte de reafiançament formalitzat amb la Societat de Garantia Recíproca de la Comunitat Valenciana, i de conformitat amb els documents mencionats en els antecedents, s'acomoden a la figura de l'aval.
- Exp. 321/2015 de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública sobre assessorament jurídic en el qual es pronuncie sobre la qualificació com a avalista de la posició de la Generalitat derivada dels contractes i convenis descrits en l'antecedent segon, que realitza la Intervenció General de la Generalitat.
- Exp. 352/2015 de l'Ajuntament de Gata de Gorgos en relació amb la legalitat de l'acord de la Junta de Govern Local de data 5 de maig de 2015 sobre llicència d'obertura i reanudació d'activitats del cinema "La Paz".
- Exp. 356/2015 de l'Ajuntament d'Alzira respecte a les bases d'una convocatòria per a la provisió de places d'agent de Policia Local, en relació amb alguns requisits de limitació d'edat establits en estes bases, i que han sigut motiu de la interposició d'un recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.
- Exp. 357/2015 de l'Ajuntament de Paiporta respecte a la sol·licitud de data 4 de setembre de 2014, del pagament dels honoraris meritats per la seua defensa en el recurs de cassació davant el Tribunal Suprem interposat per l'Ajuntament contra la Sentència dictada per l'Audiència Provincial de València.
- Exp. 368/2015 de l'Ajuntament de la Font de la Figuera en relació amb la sol·licitud de modificació de les circumstàncies urbanístiques actuals de la Cooperativa Vinícola "La Viña", recollides en la proposta del Pla General Estructural en tramitació.

- Exp. 379/2015 de la Conselleria de Sanitat sobre qüestions al projecte de Decret pel qual es determina la competència sancionadora en relació amb les infraccions en matèria de productes farmacèutics.
- Exp. 506/2015 de l'Ajuntament d'Orpesa relatiu a l'enriquiment injust per treballs de manteniment, conservació de fonts, parcs i jardins públics dels diferents sectors de l'àrea d'amplàries del municipi.
- Exp. 510/2015 de l'Ajuntament de Paterna relatiu a l'aclariment de la controvèrsia suscitada respecte a la qualificació del càrrec de la Defensora del Veí.
- Exp. 511/2015 de l'Ajuntament de Benigànim relatiu a determinades preguntes relatives a llicències d'ocupació en sòl no urbanitzable comú.
- Exp. 512/2015 de l'Ajuntament de Santa Pola relatiu a la consulta en relació a la denegació de competència als enginyers tècnics industrials i d'obres públiques tant per a la concessió de cèdules de segona ocupació d'habitatges que hagen patit ampliació o modificació del projecte inicial, com per a la redacció d'ITES d'edificis residencials.
- Exp. 574/2015 de l'Ajuntament de la Pobla de Farnals relatiu a la consulta en relació amb l'expedient d'expulsió d'una regidora de l'Agrupació d'Electors "*Guanyem la Pobla de Farnals*"

V. Percentatge dels dictàmens per matèries

Avantprojectes de lleis	0,67 %
Projectes de Decrets Legislatius	0,27 %
Projectes de Reglaments	16,64 %
Indemnització de danys i perjuís	62,05 %
Revisió d'ofici d'actes administratius	6,52 %
Contractes administratius	6,92 %
Modificació del planejament urbanístic	2 %
Règim Local	0,13 %
Recursos extraordinaris de revisió	1,06 %
Consultes facultatives	3,73 %

VI. Dictàmens emesos amb caràcter d'urgència	100
VII. Assumptes deixats sobre la taula (art. 60 Reglament)	17
VIII. Assumptes rebutjats pel Ple (art. 58 Reglament)	0
IX. Assumptes retirats de l'orde del dia de la sessió	12
X. Vots particulars emesos	29
<ul style="list-style-type: none"> - Dictamen 168/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 241/2015, aprovat per majoria amb vot particular del President Hble. Sr. Vicente Garrido Mayol al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. Margarita Soler Sánchez. - Dictamen 244/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 247/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 248/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 255/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 417/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. - Dictamen 499/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz al qual s'adherix el Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán. - Dictamen 504/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz. 	

- Dictamen 541/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 604/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán i vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 644/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 693/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. Margarita Soler Sánchez.
- Dictamen 695/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz al qual s'adherix el Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán.
- Dictamen 704/2015, aprovat per majoria amb vot particular de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz al qual s'adherix el Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán.
- Dictamen 707/2015, aprovat per majoria amb vot particular del Conseller Il·lm. Sr. Federico Fernández Roldán al qual s'adherix la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 735/2015, aprovat per unanimitat amb el vot particular concurrent de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 736/2015, aprovat per unanimitat amb el vot particular concurrent de la Consellera Il·lma. Sra. M^a Luisa Mediavilla Cruz.
- Dictamen 751/2015, aprovat per majoria amb vot particular del President Hble. Sr. Vicente Garrido Mayol.

XI. Sentit de les resolucions recaigudes en assumptes dictaminats²

En compliment de l'article 7 del Reglament del Consell —el qual disposa que l'autoritat consultant comunicarà al Consell Jurídic Consultiu, en el termini de 15 dies, la resolució recaiguda o la disposició aprovada—, han tingut entrada en el Registre de resolucions i disposicions un total de 482, de les quals 3 corresponen a assumptes sotmesos l'any 2013, 121 a assumptes sotmesos l'any 2014 i 358 de l'exercici contemplat.

² Fins el 31.12.2015 s'havien comunicat un total d'11.543 resolucions.

D'estes 482 resolucions o disposicions comunicades, 449 han sigut de conformitat amb el dictamen emés, i 33 davall la fórmula "oït el Consell Jurídic Consultiu". Percentualment, la proporció de conformitat, per tant, ha sigut del 93,15 %.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Conforme amb el Consell	248	620	353	463	507	522	564	473	514
Oït el Consell	42	75	41	41	24	39	62	55	70

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Conforme amb el Consell	635	782	543	605	734	932	624	470	389	377
Oït el Consell	102	139	67	72	73	122	60	50	28	27

Les dades referides a 2015 només inclouen les comunicacions rebudes fins al 31 de desembre de 2015, i falta rebre a eixa data 347 resolucions d'assumpes dictaminats en 2015.

En el següent quadre es reflectixen les matèries en què s'ha produït discrepància de l'autoritat consultant amb el criteri del Consell Jurídic Consultiu:

MATÈRIA	ASSUMPTE	DICTAMEN
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per T.M.S. per l'assistència rebuda en un hospital després d'un accident de moto (Conselleria de Sanitat).	9/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per I.D.S. pels danys patits després de caure de la motocicleta quan circulava per una carretera autonòmica (Conselleria d'Infraestructures Territori i Medi Ambient).	15/2015

FUNCIÓ CONSULTIVA

MATÈRIA	ASSUMPTE	DICTAMEN
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per M.C.Z.G. per la defunció de sa mare després de patir una parada cardiorespiratòria (Conselleria de Sanitat).	42/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per A.F.T. per la deficient assistència sanitària que se li va prestar en un hospital (Conselleria de Sanitat).	92/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per N.M.R. pels danys patits al caure a terra quan caminava per un carrer (Ajuntament de Requena).	141/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per V.V.G. per la deficient atenció sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat).	148/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per P.S.D. pels danys i perjudicis patits al no adoptar la universitat les mesures necessàries per al filtrat de correus electrònics i pàgines web (Universitat d'Alacant).	149/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per F.J.T.G. pels danys i perjudicis patits a l'haver-se emés un certificat de compatibilitat urbanística erroni (Ajuntament de l'Alcora).	196/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per C.C.P. per la deficient assistència sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat).	203/2015
Projectes de Reglaments o disposicions de caràcter general	Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament del Joc del Bingo (Conselleria d'Hisenda i Administració Pública).	269/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per M.M.A. pels danys patits al caure a terra quan caminava per una vorera (Ajuntament de València).	346/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per A.C.R. per l'assistència sanitària rebuda en una Mútua d'Accidents de Treball (Conselleria de Sanitat).	349/2015

MATÈRIA	ASSUMPTE	DICTAMEN
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per E.F.P. per l'assistència sanitària rebuda en una Mútua (Conselleria de Sanitat).	407/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per C.M.G per la deficient assistència sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat).	423/2015
Projectes de Reglaments o disposicions de caràcter general	Formulada per R.J.G. pels danys patits després de ser atés pels servicis d'una Mútua (Conselleria de Sanitat).	430/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per V.N.S. per la defunció de la seua filla per no detectar-li una peritonitis (Conselleria de Sanitat).	439/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Responsabilitat patrimonial formulada per A.B.S. per la deficient assistència sanitària rebuda en una Mútua (Conselleria de Sanitat).	444/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per J.M.L.J. a causa del diagnòstic realitzat després de patir un accident laboral (Conselleria de Sanitat).	461/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per J.C.R. per la defunció del seu fill a causa de l'atenció sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat).	462/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per G.G.R.CH. per la deficient assistència sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat).	486/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per M.P.T. pels danys patits al caure en la via pública (Sanitat Universal i Salut Pública).	537/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per C.M.C. pels danys patits al caure en la via pública (Ajuntament d'Alcoi).	542/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per A.B.I. per l'assistència sanitària rebuda en una Mútua (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).	545/2015

MATÈRIA	ASSUMPTE	DICTAMEN
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per R.D.C. per la deficient assistència sanitària rebuda en una Mútua (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).	554/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per J.S.P. per la deficient assistència sanitària rebuda (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).	635/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per D.C.F.P. per la defunció d'un familiar (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).	652/2015
Responsabilitat patrimonial extracontractual	Formulada per O.C.E. per la defunció d'un familiar (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).	742/2015

XII. Projectes normatius dictaminats

En este apartat es relacionen els avantprojectes de Llei i els projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que han sigut dictaminats durant l'any 2015:

a) Avantprojectes de Llei (article 10.2, Llei 10/1994)

- *Avantprojecte de Llei de Participació i Col·laboració institucional de les organitzacions sindicals i empresarials representatives a la Comunitat Valenciana.*
- *Avantprojecte de Llei per la qual es regula la iniciativa legislativa popular davant de les Corts Valencianes.*
- *Avantprojecte de Llei de Pesca Continental, Esportiva i de Gestió de la Comunitat Valenciana.*
- *Avantprojecte de Llei de modificació del Text Refós de la Llei sobre Caixes d'Estalvis, aprovat pel Decret Legislatiu 1/1997, de 23 de juliol, del Consell.*
- *Avantprojecte de Llei de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat.*

b) Projectes de Decrets Legislatius (article 10.3, Llei 10/1994)

- *Projecte de Decret Legislatiu del Consell, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Regulació de l'Actuació Financera de les Cooperatives amb Secció de Crèdit a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret Legislatiu del Consell, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.*

c) Projectes de disposicions de caràcter general (article 10.4, Llei 10/1994)

- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen els coeficients aplicables en 2015 al valor cadastral als efectes dels impostos sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i sobre Successions i Donacions, així com la metodologia emprada per a la seua elaboració i determinades regles per a la seua aplicació.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula la reserva marina d'interés pesquer del Cap de Sant Antoni.*
- *Projecte de Decret de modificació del Decret 145/2000, de 26 de setembre, pel qual es regula a la Comunitat Valenciana la tinença d'animals potencialment perillosos.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 168/2010, pel qual es determinen les condicions dels locals i les característiques de les urnes, paperetes, sobres i la resta de documentació electoral a utilitzar en les eleccions a les Corts.*
- *Projecte d'Orde per la qual es fixen els períodes hàbils i normes generals per a la pesca esportiva i d'entreteniment en aigües continentals de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen determinats aspectes de l'ús dels productes fitosanitaris a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el calendari i la jornada escolar dels centres docents de la Comunitat Valenciana que impartixen ensenyaments no universitaris.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Administració i Finances.*

- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Automatització i Robòtica Industrial.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en manteniment Electromecànic.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Obres d'Interior, Decoració i Rehabilitació.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Estètica Integral i Benestar.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Gestió Forestal i del Medi Natural.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Preimpressió Digital.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Perruqueria i Cosmètica Capil·lar.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Il·luminació, Captació i Tractament d'Imatge.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Producció d'Audiovisuals i Espectacles.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en realització de Projectes Audiovisuals i Espectacles.*
- *Projecte d'Orde pel qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en So per a Audiovisuals i Espectacles.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Transport Marítim i Pesca d'Altura.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Pròtesis Dentals.*

- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Atenció a Persones en Situació de Dependència.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Comerç Internacional.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Instal·lació i Moblament.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Sistemes de Telecomunicacions i Informàtics.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Transport i Logística.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Manteniment Electrònic.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Mecatrònica industrial.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Projectes d'Obra Civil.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament de Festejos Taurins Tradicionals a la Comunitat Valenciana (Bous al Carrer).*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix el procediment i les condicions per a la domiciliació obligatòria del pagament d'ajornaments i fraccionaments de tributs i altres deutes de Dret Públic concedits per la Generalitat.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament que regula la tramitació electrònica de determinats procediments continguts en el Reglament de Màquines Recreatives i d'Atzar, aprovat pel Decret 115/2006, de 28 de juliol, i en el Reglament d'Apostes de la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 42/2011, de 15 d'abril, del Consell, i es modifica un article del Reglament de Salons Recreatius i Salons de Joc, aprovat pel Decret 44/2007, de 20 d'abril, del Consell, i un altre del Reglament d'Apostes de la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 42/2011, de 15 d'abril, del Consell.*

- *Projecte de Decret pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat Muntanya Coto-Pinoso, en el terme municipal del Pinós i s'aprova conjuntament el seu Pla Especial de Protecció.*
- *Projecte de Decret pel qual es determinen els símbols del Misteri d'Elx que tenen la consideració d'emblemes de la Generalitat.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova l'ampliació dels límits del Parc Natural d'Ifac.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 63/2011, de 20 de maig, pel qual es regula la pesca amb l'art denominat Rall en les aigües interiors de la Comunitat Valenciana, i el Decret 41/2013, de 22 de març, pel qual s'establixen les normes sobre la pesca marítima de recreació a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret que regula la certificació de l'eficiència energètica dels edificis.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Construcció.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Artista Faller i Construcció d'Escenografies.*
- *Projecte d'orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Vídeo Discjòquei i So.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Fusteria i Moble.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior en Energies Renovables.*
- *Projecte de Decret per la qual es creen les categories de personal estatutari de l'àrea funcional d'informàtica, aplicacions i sistemes de la Conselleria de Sanitat i s'establix el procediment d'integració en la condició de personal estatutari del personal funcionari del col·lectiu d'informàtica que venia prestant servici en institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 48/2005, de 4 de març, pel qual es regula el passaport per a gossos, gats i furons.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula la lliure elecció en l'àmbit d'atenció primària i especialitzada en el Sistema Valencià de Salut.*

- *Projecte d'Orde per la qual s'establix per a la Comunitat Valenciana el currículum de cicle formatiu de Grau Superior corresponent al títol de Tècnic Superior de Disseny i Moblament.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el procediment de dissolució de les mancomunitats de la Comunitat Valenciana, per incompliment de la disposició transitòria onzena de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen els símbols, tractaments i honors de les entitats locals de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el Reglament de Salons Recreatius i Salons de Joc.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament de Casinos de Joc de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es crea i regula el Registre Autonòmic de Certificació en Qualitat de Centres, Servicis i Establiments Sanitaris de la Comunitat Valenciana i el Catàleg Autonòmic d'Entitats en Salut de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'obtenció de la llicència de caça a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament de Joc del Bingo.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'indiquen les dades del Registre Especial de Mediadors d'Assegurances, Corredors de Reassegurances i els seus Alts Càrrecs de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es modifica l'Orde 13/2010, de 17 de maig, per la qual es creen, modifiquen i suprimixen diversos fitxers de caràcter personal.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 32/2013, de 8 de febrer, de Règim Jurídic del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el règim de dietes i indemnitzacions a percebre pels membres de l'Administració Electoral, personal al seu servici i persones de les administracions públiques que participen en el desenrotllament dels processos electorals autonòmics.*
- *Projecte de Decret pel qual es distribuïxen territorialment les competències en matèria d'acomiadament col·lectiu, suspensió de contractes i reducció de jornada i s'aproven els models de comunicació/sol·licitud en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.*

- *Projecte de Decret pel qual s'aproven les Àrees industrials prioritàries de la Comunitat Valenciana i es crea la figura de Municipi Industrial Estratègic.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula la lliure elecció en l'àmbit d'atenció primària i especialitzada en el Sistema Valencià de Salut.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen els establiments hotelers de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Pla d'Acció Territorial sobre Prevenició del Risc d'Inundació a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen els requisits i el procediment d'homologació d'accions formatives dirigides al personal de seguretat i emergències.*
- *Projecte d'Orde conjunta de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública, per la qual es regula el procediment per a l'obtenció dels informes preceptius previstos en l'article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local, per a l'exercici de les competències dels ens locals diferents de les pròpies i de les atribuïdes per delegació.*
- *Projecte de Decret pel qual es crea i regula el Comitè de Pacients de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el Consell de Salut de la Comunitat Valenciana i els consells de salut dels departaments de salut.*
- *Projecte d'Orde per la qual se suprimeix l'obligació d'aportar determinada documentació complementària juntament amb la presentació de l'autoliquidació pels Impostos sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i sobre Successions i Donacions.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la llei 14/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, d'Espectacles Públics, Activitats Recreatives i Establiments Públics.*
- *Projecte de Decret pel qual es desplega reglamentàriament la Llei 18/2010, de 30 de desembre, de la Generalitat, de Joventut de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es regulen les condicions d'higiene de la producció primària dels productes agraris per a la venda directa al consumidor i venda en circuits curts de comercialització*
- *Projecte de Decret pel qual es regula la creació de les Acadèmies científiques, culturals i artístiques i el seu registre.*

- *Projecte de Decret pel qual s'establix el currículum i es desplega l'ordenació general d'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte de Decret pel qual s'establix el currículum de les ensenyances professionals de música i es regula l'accés a estes ensenyances i s'incorpora al Catàleg de titulacions l'especialitat de "Cant Valencià".*
- *Projecte d'Orde per la qual es regula la comunicació i registre de venda al públic de medicaments no subjectes a prescripció, a través de llocs web; l'adquisició i tinença de medicaments d'ús humà per professionals per a l'exercici professional, modificacions de l'Orde 16/2010, de 17 de novembre, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es regula la farmacovigilància de medicaments d'ús humà i venda de medicaments veterinaris no subjectes a prescripció destinats a determinades espècies, i modificacions de l'Orde de 25 de juliol de 2001 de la Conselleria de Sanitat, per la qual s'establix el procediment d'alertes farmacològiques a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es regulen i convoquen per segona vegada en l'exercici 2015 prestacions econòmiques individualitzades per acompanyament familiar de menors, en família extensa i en família educadora.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament d'Organització i Funcionament del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es fixen, per a la temporada 2015-2016 els períodes hàbils i normes de caça en les zones comunes i s'establixen altres regulacions en els vedats de caça i zones de caça controlada a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores per a la convocatòria d'ajudes individualitzades per al servei de transport escolar i s'aprova la convocatòria corresponent al curs 2015-2016.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix la composició i normes de funcionament de la Comissió Autònoma d'Homologació de trofeus de Caça.*
- *Projecte de Decret pel qual es declaren com a Zones Especials de Conservació (ZEC) els llocs d'importància comunitària (LIC) "Lavajos de Sinarcas", "Marjal de Nules" i "Marjal dels Moros", i s'aproven les normes de gestió de tals ZEC i de la Zona d'Especial protecció per a les aus (ZEPA) "Marjal dels Moros".*
- *Projecte de Decret sobre règim transitori d'aplicació per les Universitats públiques valencianes de les retribucions addicionals del professorat universitari regulades en el Decret 174/2002, de 15 d'octubre.*

- *Projecte d'Orde per la qual es regula el control administratiu de l'activitat d'arrendament d'embarcacions de recreació.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aprova el Catàleg d'infraestructures ferroviàries i tramviàries de la Generalitat i la seua adscripció als efectes de la seua administració.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores del programa d'ajudes per a la realització d'estades vacacionals per a persones amb discapacitat intel·lectual i/o paràlisi cerebral infantil, dirigides a entitats sense ànim de lucre inscrites en el Registre de Titulars d'Activitats, Centres i Servicis d'acció social de la Conselleria de Benestar Social, i es convoquen les ajudes per a l'exercici 2015.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 164/2010, de 8 d'octubre, pel qual es regula el Consell Escolar de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen els models oficials normalitzats, d'obligada utilització en els processos electorals als òrgans de representació dels treballadors i treballadores en les empreses ubicades a la Comunitat Valenciana, així com del personal del Sector Públic de la Generalitat i de les diferents Administracions i Institucions Públiques ubicades en esta.*
- *Projecte d'Orde per la qual es deroguen diverses normes en matèria de distribució d'energia elèctrica.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen els llocs de treball de caràcter docent per a la realització de funcions específiques d'assessorament i coordinació-assessorament tècnic docent en l'àmbit de la Conselleria competent en matèria d'educació de la Generalitat.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores i convoca ajudes per a finançar projectes d'inversió en equipament i reforma de centres d'atenció a persones amb discapacitat i amb malaltia mental crònica per a l'any 2015.*
- *Projecte d'Orde per la qual es regula i convoquen ajudes destinades a la realització de projectes dirigits a la millora de les condicions socio-laborals de les persones immigrants treballadores agrícoles de temporada i campanya en l'exercici 2015.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores de l'ajuda destinada a finançar programes d'ajuda mútua i autoajuda, duts a terme per associacions o entitats sense ànim de lucre, de pacients i els seus familiars, de voluntariat sanitari o aquelles el fi de les quals siga la millora de la qualitat de vida dels pacients.*

- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores de subvencions per al finançament de projectes i activitats de promoció i foment del voluntariat en la Comunitat Valenciana i s'efectua la seua convocatòria per a l'exercici 2015.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores de les subvencions destinades al foment d'ocupació dels joves, en el marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil i s'aprova la seua convocatòria per a 2015.*
- *Projecte d'Orde per la qual es modifica l'Orde 65/2015 que aprova les bases reguladores per a la convocatòria d'ajudes individuals per al servici de transport escolar i s'aprova la convocatòria corresponent al curs 2015/2016.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica el Decret 108/2014 que establix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, el Decret 87/2015 que establix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores de les subvencions destinades a finançar el manteniment dels agents d'Ocupació i Desenrotllament Local.*
- *Projecte de Decret pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 7/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat de Participació i Col·laboració Institucional de les organitzacions sindicals i Empresarials representatives de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases de les ajudes destinades als ajuntaments per a fer efectiu el programa de gratuïtat dels llibres de text dirigit a l'alumnat que cursa ensenyances obligatòries i formació professional bàsica en els centres públics i privats concertats de la Comunitat Valenciana, i es convoquen les ajudes per al curs 2015/2016.*
- *Projecte d'Orde pel qual s'establixen les bases reguladores de les ajudes per als Consells Reguladors o òrgans de gestió de les figures de qualitat diferenciada agroalimentària de la Comunitat Valenciana i entitats associatives gestores de l'autorització d'ús de la marca Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions en matèria d'instal·lació de joves agricultors en el marc del programa de desenrotllament rural de la Comunitat Valenciana 2014/2010.*

- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores de les subvencions destinades a la integració sociolaboral de treballadors i treballadores en situació o risc d'exclusió social en empreses d'inserció i en empreses ordinàries de treball.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores i la convocatòria d'ajudes destinades a reparar els efectes produïts per la sequera en el cultiu de l'ametler en l'àmbit de la Comunitat Valenciana per als exercicis 2015 i 2016.*
- *Projecte d'Orde per la qual es convoquen ajudes a l'edició electrònica de llibres.*
- *Projecte d'Orde per la qual es convoquen ajudes per a fomentar l'accés a les alumnes a les ensenyances de Formació Professional inicial del sistema educatiu corresponents a determinats cicles de les famílies professionals d'Electricitat i Electrònica, Energia i Aigua, Fabricació Mecànica i d'Instal·lació i Manteniment en centres educatius públics i privats concertats de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores i es determina el programa de formació per a l'ocupació per a la realització d'accions formatives dirigides prioritàriament a persones ocupades.*
- *Projecte d'Orde per la qual es convoquen les ajudes econòmiques i s'aproven les bases reguladores per al foment del valencià destinats a mitjans de comunicació social: empreses de televisió, ràdio i premsa.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el registre de bombers i s'establixen les condicions i requisits per a l'acreditació de bombers voluntaris i bombers d'empresa.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establix el procediment de concessió i pagament de les ajudes destinades a les agrupacions de defensa sanitàries ramaderes i per la qual s'aproven determinats programes sanitaris voluntaris a desenrotllar en el marc de les agrupacions de defensa sanitària ramadera.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions en matèria d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.*
- *Projecte d'Orde per la qual es modifica l'Orde de 4 d'abril de 2006, per la qual es regula la concessió d'ajudes per a la promoció associativa i representativa de jòvens agricultors, modifica l'Orde 24/2010, de 13 de juliol, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió d'ajudes a les organitzacions professionals agràries i modifica l'Orde de 4 d'abril de 2006, per la qual es regula la concessió d'ajudes a*

actuacions que promoguen la integració de la dona en l'àmbit rural i es convoquen estes ajudes per a 2015.

- *Projecte d'Orde per la qual es modifica l'Orde 7/2012, de 26 de març, per la qual s'aproven les bases de les ajudes indemnitzatòries per a l'eradicació i control del bacteri quarantena Erwinia amylovora (Burrill) i Winslow et Al., responsable de la malaltia coneguda com a foc bacterià de les rosàcies.*
- *Projecte de Decret pel qual es modifica l'article 7 del Reglament pel qual es regulen les condicions i tipologia de les seus festeres tradicionals ubicades en els municipis de la Comunitat Valenciana aprovat pel Decret 28/2011, de 18 de març.*
- *Projecte d'Orde pel qual s'aproven les bases i es convoca la concessió de beques per a la realització de pràctiques professionals en promoció lingüística i traducció.*
- *Projecte de Decret pel qual es regula el Curs Selectiu de formació per al personal bomber de nou accés als Servicis de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament de la Comunitat Valenciana i s'establixen les condicions i requisits per a la seua realització.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores de la concessió de subvencions en matèria de servicis socials especialitzats de persones majors.*
- *Projecte de Decret pel qual es regulen els horaris d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics per a l'any 2016.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores del Premi de Disseny de Cartells commemoratius de la celebració del 8 de març, Dia Internacional de la Dona.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió de subvencions per a evitar la pobresa energètica en llars en risc d'exclusió social i la pèrdua de vivenda per no poder atendre el pagament del lloguer, i s'efectua la seua convocatòria.*
- *Projecte d'Orde per la qual es modifica l'Orde 14/2015, de 23 de març, de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual es regulen les subvencions a la subscripció d'assegurances agràries del Pla Nacional d'Assegurances Agràries Combinades.*
- *Projecte de Decret pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat 'Serra del Puig', en el terme municipal de Vinaròs.*
- *Projecte de Decret pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat 'Matamón', en el terme municipal de Catadau.*

- *Projecte de Decret pel qual s'aprova la tramitació telemàtica de la declaració estadísticocomptable dels agents vinculats i corredors inscrits en el registre especial de mediadors d'assegurances, corredors de reassurances i els seus alts càrrecs de la Comunitat Valenciana.*
- *Projecte d'Orde per la qual es convoquen les ajudes econòmiques destinades a la promoció de l'ús del valencià en l'àmbit de les festes de les Falles, de la Magdalena i de les Fogueres de 2016 i s'aproven les bases reguladores i el procediment per a concedir-les.*
- *Projecte d'Orde per la qual s'establixen les bases reguladores del Premi Literari de Narrativa de Dones.*

B

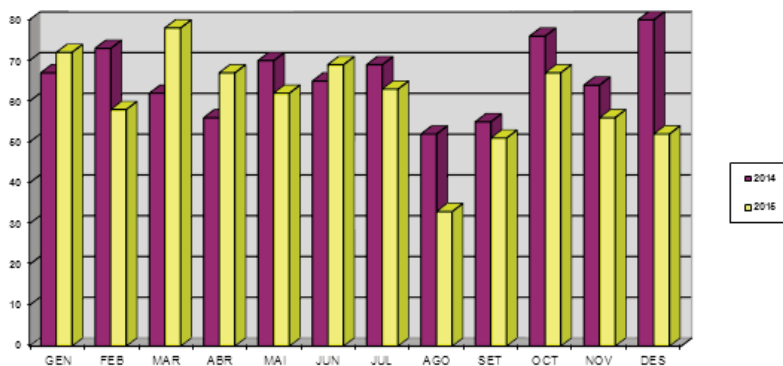
ESTADÍSTICA D'ASSUMPTES SOTMETSOS A CONSULTA (1 DE GENER DE 2015 A 31 DE DESEMBRE DE 2015)

I. PETICIONS DE DICTAMEN 728

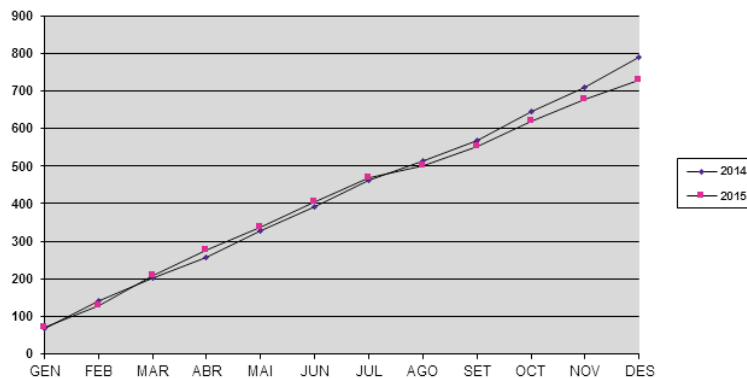
a) Sol·licituds

Durant l'any 2015 s'han sol·licitat al Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana un total de 728 dictàmens, enfront dels 789 dictàmens demanats l'any 2014.

Quantitat de sol·licituds registrades en el Consell Jurídic Consultiu per mesos



Quantitat global de sol·licituds registrades en el Consell Jurídic Consultiu



II. Dictàmens sol·licitats urgents

100

III. Assumptes retornats

0

IV. Assumptes en els quals s'han demanat antecedents, amb devolució de l'expedient i amb suspensió de termini per a emetre dictamen **34**

D'esta quantitat, en 28 casos es va atendre la petició d'antecedents durant l'exercici, i van quedar, per tant, 6 peticions sense que per l'Administració s'haja contestat.

V. Advertències a la Generalitat per omissió de petició de dictamen preceptiu (article 8 Reglament) **5**

- *Orde 20/2014, de 28 de novembre, de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública, per la qual s'establixen les normes que han de regir els processos d'eleccions a òrgans de representació del personal al servici de l'administració de la Generalitat.*
- *Orde 3/2015, de 28 de novembre, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es modifica el procediment establert i l'annex I de l'Orde 7/2013 per la qual s'establix el procediment que s'ha de seguir pels centres docents de la Comunitat Valenciana per a sol·licitar l'accés al règim de convenis o concerts educatius, la renovació, la pròrroga, o la modificació d'estos i s'aproven els models de documents administratius en què s'han de formalitzar convenis o concerts.*
- *Orde 3/2015, de 30 de gener, de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual es regula l'acreditació d'entitats col·laboradores per a la presentació de sol·licituds de les ajudes incloses en la sol·licitud única de la Política Agrària Comuna.*
- *Decret 44/2015, de 10 d'abril, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, de modificació del Decret 10/2003, de 4 de febrer, aprovatori del Reglament pel qual es regixen els Centres de Busseig de la Comunitat Valenciana i el procediment per a la sol·licitud d'autorització dels centres mencionats.*
- *Decret 185/2015, de 16 d'octubre, de la Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques pel qual es regula el personal i els llocs de naturalesa eventual de l'Administració de la Generalitat.*

VI. Quantia reclamada en els expedients de responsabilitat patrimonial que han sigut dictaminats durant l'exercici 2015

La quantitat mínima reclamada ha sigut de sis mil euros (6.000) (Dictamen 698/2015, Exp. 594/2015), això a pesar que la quantia mínima a partir de la qual la consulta a este Consell Jurídic Consultiu és preceptiva són els quinze mil euros (15.000). No obstant això, esta Institució entén que si l'Administració demana el seu parer en un expedient, encara que no s'arribe a esta quantia mínima, ha d'atendre la consulta.

La quantitat màxima reclamada ha sigut de cinquanta milions set-cents setanta-huit mil sis-cents vint-i-nou euros amb trenta-dos cèntims (50.778.629,32) (Dictamen 57/2015, Exp. 745/2014).

IV

ACTIVITAT NO CONSULTIVA DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU

A continuació es ressenyen les activitats més rellevants dutes a terme per este Consell Jurídic Consultiu:

A

ACORDS

Al llarg de 2015 el Ple de la Institució ha adoptat nombrosos acords. Entre ells, i per la seua rellevància, destaquen els següents.

1) Acord sobre les normes de transparència i accés a la informació del Consell Jurídic Consultiu.

En la sessió de 6 d'octubre de 2015, el Ple d'este Suprem Òrgan Consultiu va aprovar les normes que han de servir per a garantir la transparència i el dret d'accés dels ciutadans a la informació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana en la seua activitat administrativa i pressupostària.

Com a conseqüència de l'aprovació d'este Acord, el dia 9 d'octubre es va activar el portal de transparència en la web del Consell Jurídic Consultiu, a l'efecte de complir el que disposa la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana.

2) Acord sobre la modificació parcial del Reglament del Consell Jurídic Consultiu.

En la seua sessió de 5 de novembre de 2015, el Ple de la Institució va acordar elevar al Consell de la Generalitat una proposta de reforma del Reglament del Consell Jurídic Consultiu.

La dita reforma, de caràcter parcial, afecta els articles 23.e), 32, 35, 42, 43 i 59 de la norma vigent, aprovada pel Decret 138/1996, de 16 de juliol.

La finalitat de la modificació aprovada responia a la incorporació de la condició del Lletrat Major al Reglament, l'aclariment del tràmit d'audiència davant del Consell i, finalment, articular un sistema perquè l'autoritat consultant puga conèixer la motivació dels vots en contra quan els consellers discrepans de la majoria no consideren oportú formular vot particular.

Este canvi reglamentari es va aprovar pel Consell de la Generalitat en virtut del Decret 1/2016, de 15 de gener.

B

ACTIVITATS FORMATIVES

1) IV Jornades de Lletrats de Consells Consultius

Els dies 18 i 19 de juny de 2015 es van celebrar a Granada les IV Jornades de Lletrats de Consells Consultius, organitzades pel Consell Consultiu d'Andalusia.

El secretari general del Consell Jurídic Consultiu, Ferran Garcia i Mengual, i la Lletrada Major de la Institució, Patricia Boix Mañó.

En les jornades van participar lletrats de la pràctica totalitat de Consells Consultius autonòmics i del Consell d'Estat.

La primera sessió va tindre lloc el dia 18 a la vesprada i va ser inaugurada pel President del Consell Consultiu d'Andalusia, Juan Cano Bueso. A continuació es van succeir una sèrie de panells sobre temàtica variada d'interès per a l'activitat dels Consells Consultius. Així, es van abordar temes com ara la competència per a la revisió d'ofici dels actes preparatoris i dels actes d'adjudicació dels contractes, i les modificacions de les concessions d'autopistes. També es va abordar la configu-

ració dels Tribunals Administratius de Recursos Contractuals i la seua relació amb els Consells Consultius, panell que va comptar amb la participació de la Presidenta del Tribunal Administratiu de Recursos Contractuals d'Andalusia, María José Santiago Fernández.

Durant la sessió del dia 19, en els panells es va debatre sobre les novetats que plantejaven els projectes de lleis del procediment administratiu i del Sector Públic; l'estil dels dictàmens, i la valoració dels dies d'incapacitat temporal (dies impeditius i no impeditius) en els supòsits d'error de diagnòstic i pèrdua d'oportunitat.

En esta sessió, la Lletrada Major del Consell Jurídic Consultiu va realitzar una exposició sobre els dictàmens emesos fora de termini i les seues implicacions en la tramitació dels procediments administratius.

Les jornades van ser clausurades pel President de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, Ceuta i Melilla, amb seu a Granada, Rafael Toledano Cantero.

2) Conferència del President del Tribunal Constitucional

El dia 20 de febrer de 2015, l'Excm. Sr. Francisco Pérez de los Cobos Orihuel, President del Tribunal Constitucional, va visitar la seu del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

El President de l'Alt Tribunal va impartir una conferència titulada "La interpretació de la Constitució" davant d'un nodrit auditori entre el qual es trobaven el President de les Corts, el Conseller de Justícia i Governació, l'Alcadessa de València i el Síndic Major de Comptes, entre altres autoritats.

La intervenció va ser precedida d'una presentació a càrrec de l'antecessor de Francisco Pérez de los Cobos en la presidència del Tribunal Constitucional, Pascual Sala Sánchez.

En el transcurs de la seua visita, el President del Tribunal Constitucional va firmar en el Llibre d'Honor del Consell Jurídic Consultiu.

Amb esta conferència es va inaugurar el programa d'actes del XX aniversari del Consell Jurídic Consultiu.

C

REVISTA ESPAÑOLA DE LA FUNCIÓN CONSULTIVA

Durant l'any 2015 es van publicar dos números de la *Revista Española de la Función Consultiva*.

El primer nombre, el 21 de la sèrie, es va publicar en el mes de març i en el seu apartat d'estudis es van incloure les ponències de les III Jornades de Lletrats de Consells Consultius i del Consell d'Estat celebrades al juny de 2014 a Zamora. També es van incloure dos de les comunicacions presentades en la Jornada d'estudi sobre els barems de valoració del dany, que es van celebrar a Granada al març de 2014, així com diversos estudis remesos a la REFC i que van superar el control de qualitat de la publicació.

En este exemplar es va abordar, així mateix, la doctrina comparada dels Consells Consultius sobre les reclamacions de Responsabilitat patrimonial de l'Administració derivada de l'actuació de les Mútues de Accidents de treball.

El segon nombre d'enguany, el 22, va publicar, entre altres estudis, les ponències dictades en les XVI Jornades de la Funció Consultiva, celebrades a Gijón a l'octubre de 2014 i organitzades pel Consell Consultiu del Principat d'Astúries. També es van publicar les ponències dels Consellers Consultius de Castella-la Manxa van dictar en les Jornades de Tècnica Normativa organitzades pel Consell Consultiu d'esta Comunitat i la Universitat de Castella-la Manxa, i que van tindre lloc a Toledo al febrer de 2015.

La doctrina comparada d'esta Revista es va dedicar a les reclamacions de Responsabilitat patrimonial per la inactivitat de l'Administració davant de molèsties patides pel reclamant degudes a sorolls, olors, etc.

Estudis publicats en la *Revista Española de la Función Consultiva*
durant 2015
Número 21

MIGUEL ÁNGEL GONZÁLEZ CELADA. Suspensión en los procedimientos de revisión de oficio y resolución de contratos: distintas opciones en cuan-

to al momento en que ha de entenderse suspendido el procedimiento, al amparo de lo previsto en el artículo 42.5.c) de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y Procedimiento Administrativo Común.

IGNACIO GRANADO HJELMO. Función Consultiva y limitaciones cuantitativas: un análisis de derecho comparado sobre las cuantías mínimas establecidas para consultar preceptivamente en casos de Responsabilidad patrimonial.

CRISTINA FIGUERAS BOSCH. El dictamen del órgano consultivo como acto administrativo no revisable en sede jurisdiccional. Auto del Tribunal Superior de Justicia de Cataluña de 19 de marzo de 2014.

CARLOS YÁÑEZ ANDRÉS. La problemática elaboración de los Reglamentos: El contenido de las memorias. Una visión desde Madrid.

EDUARDO PFLUEGER TEJEROL. Aspectos más destacados de las nuevas Directivas sobre adjudicación de contratos de concesión y sobre contratación pública, Directiva 2014/23/UE y Directiva 2014/24/UE de Parlamento Europeo y del Consejo.

LUIS GRACIA ROMERO. Las nuevas formas de protección a los licitadores en el ámbito de la contratación administrativa. Referencia al Tribunal Administrativo de recursos contractuales de Castilla y León.

JESÚS M.^a GARCÍA BLANCO. Preceptividad del dictamen del Consejo Consultivo en los procedimientos de resolución de contratos iniciados a instancia del contratista cuando es la Administración quien formula oposición.

IRENE M.^a ESPUEY SERVERA y PERE OLLERS VIVES. Incidencia de la Ley 20/2013, de 9 de diciembre, de Garantía de la Unidad de la Unidad de Mercado, en la potestad reglamentaria.

PEDRO SABANDO SUÁREZ. Sobre los baremos de valoración del daño.

JULIO SÁNCHEZ FIERRO. El baremo de daños de origen sanitario.

JAIME RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ. La cláusula del Estado Social de Derecho y los Derechos Fundamentales Sociales.

JOSÉ ANTONIO TARDÍO PATO. Libre competencia y Administraciones Públicas como licitadores de contratos públicos y como parte de convenios interadministrativos. Las Universidades públicas como ejemplo.

DAVID MUÑOZ PÉREZ. Análisis jurídico del alojamiento de las personas mayores a la luz de los planes de vivienda y suelo.

LUIS MANENT ALONSO. El marco constitucional y estatutario del valenciano y las demás lenguas de España.

Doctrina dels Consells Consultius sobre la Responsabilitat patrimonial derivada de l'actuació de Mútues d'Accidents de Treball.

JUDIT FLORENSA MIGUEL. Comisión Jurídica Asesora de la Generalitat de Catalunya

IRENE M.^a ESPUEY SERVERA. Consejo Consultivo de las Illes Balears.

FERNANDO GARCÍA MENGUAL. Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

M.^a TERESA ASTIGARRAGA GOENAGA y FÁTIMA SAIZ RUIZ DE LOIZAGA. Comisión Jurídica Asesora de Euskadi.

JOSÉ MANUEL GARCÍA GALLO y PAZ DE VERA ESTRADA. Consejo Consultivo del Principado de Asturias.

CARLOS YÁÑEZ DÍAZ. Consejo Consultivo de la Comunidad de Madrid.

Número 22

LEOPOLDO TOLIVAR ALAS. Estado Autonómico y función consultiva.

JULIO SÁNCHEZ FIERRO. El cálculo de las indemnizaciones en la Responsabilidad patrimonial sanitaria: ¿un baremo *ad hoc*?

JUAN LUIS RODRÍGUEZ-VIGIL RUBIO y PAZ DE VERA ESTRADA. La Responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas por daños derivados por infecciones nosocomiales.

FELIO J. BAUZÁ MARTORELL. Algunas precisiones sobre el elemento subjetivo en la Responsabilidad patrimonial por Asistencia Sanitaria.

ENRIQUE BELDA PÉREZ-PEDRERO. Consejos Consultivos: correspondencia entre su estructura y sus funciones de garantía de la calidad normativa.

FRANCISCO JAVIER DÍAZ REVORIO. El lenguaje en las normas jurídicas. Los Parlamentos y la RAE.

JOSÉ CARLOS NAVARRO RUIZ. La reforma de los Estatutos de Autonomía: la intervención de los Parlamentos estatal y autonómico, un intento de sistematización

Doctrina dels Consells Consultius sobre Responsabilitat patrimonial per inactivitat de l'Administració davant molèsties patides pel reclamant derivades de sorolls, olors, etc.

TERESA P. VIDAL MARTÍN. Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

JESÚS M^a GARCÍA BLANCO. Consejo Consultivo de Galicia
BEATRIZ MARTÍN LORENZO. Consejo Consultivo de Castilla y León
ESTEFANÍA PÉREZ LÓPEZ. Consejo Consultivo del Principado de Asturias
ELENA BILBAO ALEXIADES. Consejo Consultivo de la Comunidad de Madrid

D

CONVENIS DE COOPERACIÓ PER A LA REALITZACIÓ DE PRÁCTIQUES FORMATIVES EN EL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU PER ESTUDIANTS UNIVERSITARIS

A l'empara dels convenis marc celebrats pel Consell Jurídic Consultiu amb les universitats que a continuació s'indiquen, durant 2015 han realitzat el *practicum* en el Consell Jurídic els alumnes següents:

a) Universitat de València

- María Puchol Bolta
- Jorge Francisco Pérez de Villar Puigcerver
- Juan Segura Trujillo
- Aránzazu Marín Corbí

b) Universitat Miguel Hernández d'Elx

- Vicente Verdú Escrivá

c) Universitat Catòlica de València “*Sant Vicent Màrtir*”

- Marina Bayo Alfonso

d) Universidad Europea de Valencia

- Noel Jesús Armas Castilla

El programa desenrotllat pels estudiants va tindre el contingut següent:

- Col·laboració amb els Lletrats del Consell Jurídic Consultiu, facilitant-los la recerca de jurisprudència i legislació aplicable als assumptes sotmesos a consulta del Consell, la preparació dels quals tinguen encomanada.
- Participació, juntament amb el Servei de Coordinació i Documentació, en tasques relacionades amb la biblioteca del Consell.
- Maneig de bases de dades informàtiques de jurisprudència i legislació *d'Aranzadi*, BOE, DOCV, així com les bases de dades del propi Consell Jurídic Consultiu.
- Seguiment i actualització de la base de dades sobre les quanties de les indemnitzacions proposades pel Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana en els expedients de responsabilitat patrimonial de la Generalitat.
- Estudi d'expedients dictaminats pel Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana i resolució de casos pràctics a partir d'ells.

E

RELACIONS INSTITUCIONALS I PROTOCOL

1) Visites al Palau de Santa Bàrbara

a) Visita de les Falleres Majors de la Falla Plaça del Negrito

Una representació de la Falla de la Plaça del Negrito, en la demarcació de la qual s'ubica el Palau de Santa Bàrbara, seu del Consell Jurídic Consultiu, va visitar la seu de la Institució amb motiu de les festes falleres.

Les Falleres Majors de 2015 i el President de la Falla, Eduardo Crujeira, van ser rebuts pel President de la Institució i per diversos membres del Ple. En el transcurs de la visita van firmar en el Llibre d'Honor de la Institució i van compartir una *xocolatada* amb els membres i personal de la Institució.

L'objectiu d'esta visita va ser donar a conèixer la Institució al teixit associatiu del barri en què, des de juny de 2013, està la seu del Consell.

b) Visita del Conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Manuel Alcaraz Ramos

El dia 3 d'agost, el Conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Manuel Alcaraz Ramos, va visitar la seu del Consell Jurídic Consultiu, i va ser rebut pel President de la Institució.

El Conseller va assistir acompanyat de la Secretària Autònoma de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Zuliama Pérez i Seguí.

La visita s'emmarcava en una ronda de trobades entre el Conseller i els responsables de les Institucions Estatutàries de la Comunitat Valenciana a fi de presentar les principals línies de treball del Departament, de nova creació en l'organigrama de l'Administració de la Generalitat.

Durant la trobada el Conseller va firmar en el Llibre d'Honor del Consell.

c) Visita de la Síndica del Grup Parlamentari Ciutadans, Carolina Punset Bannel

El dia 30 de setembre, la Síndica del Grup Parlamentari Ciutadans en les Corts Valencianes, Carolina Punset Bannel, va ser rebuda al Palau de Santa Bàrbara pel President del Consell Jurídic Consultiu, Vicente Garrido Mayol.

Esta trobada va tindre lloc després de la invitació cursada pel President de la Institució a la portaveu de Ciutadans en Les Corts, després d'anunciar aquella la proposta del seu grup parlamentari per a suprimir el Consell Jurídic Consultiu.

Durant la visita, en la qual la Diputada va mantindre una breu trobada amb tots els membres del Ple, va ser informada de l'activitat que exercix la Institució per a aconseguir un control de l'acció de l'Administració i en garantia dels drets dels ciutadans.

d) Visita de les Falleres Majors de València 2016

El 12 de novembre la Fallera Major de València de 2016, Alicia Moreno Morales, i la Fallera Major Infantil, Sofia Soler Casas, van visitar la seu del Consell Jurídic Consultiu, i van ser rebudes pel President de la Institució, Vicente Garrido Mayol i diversos consellers. Les dos representants del món faller van firmar en el llibre d'honor de la Institució.

La visita es va emmarcar en l'agenda de visites oficials de les Falleres Majors de València de 2016 a les distintes institucions amb seu en la ciutat. Va acompanyar les Falleres el Secretari General de la Junta Central Fallera, José Martínez Tormo.

e) Visita de grups d'estudiants

El 6 d'octubre, els estudiants del Grau en Conservació i Restauració de Béns Culturals de la Universitat Politècnica de València van visitar la seu del Consell Jurídic Consultiu.

L'11 de novembre, els estudiants de l'assignatura Dret Autòmic Valencià, del Grau en Dret de la Universitat de València, van visitar el Palau de Santa Bàrbara.

2) Actes Institucionals

a) Presentació de la memòria de 2014 al President de la Generalitat

El 3 d'agost de 2015 el president de la Generalitat, Ximo Puig i Ferrer, va rebre en audiència en el Palau de la Generalitat el President del Consell Jurídic Consultiu, Vicente Garrido Mayol, el qual li va fer entrega de la Memòria i Doctrina Legal del Consell corresponent a 2014.

3) Relacions Institucionals

Entre els actes més rellevants de l'activitat institucional d'este Consell Jurídic Consultiu, cal destacar:

Actes als quals va assistir el President del Consell Jurídic Consultiu, en representació de la Institució:

12.01.15

El President va pronunciar una conferència sobre «*El cabal comunitari; primacia, tècnica i estètica*» en l'acte de presentació del número 61 de la Revista Valenciana d'Estudis Autònoms, organitzat per la Conselleria de Governació i Justícia de la Generalitat, en el Museu de Belles Arts Sant Pius V.

Eixe mateix dia a la nit assistix a l'acte d'ingrés del Dr. José Luis Martínez Morales com a Acadèmic de la Reial Acadèmia Valenciana de Jurisprudència i Legislació, en l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de València.

29.01.15

Assistix a l'acte d'imposició de la Creu Distingida de Primera Classe de l'Orde de Sant Raimon de Penyafort al Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de València, el senyor Mariano Durán Lalaguna.

26 i 27.02.15

Assistix, juntament amb el Vicepresident Sr. Díez Cuquerella, la Consellera Sra. Soler Sánchez i el Secretari General, a Toledo a les Jornades organitzades pel Consell Consultiu de Castella-la Manxa sobre Tècnica Normativa.

05.03.15

Va assistir en el Palau de la Generalitat a l'acte d'entrega d'insígnies organitzat per l'Excm. Col·legi de Graduats Socials de València.

09.03.15

Assistix en la Fundació ADEIT Universitat-Empresa a l'homenatge a qui en fóra President, el senyor Carlos Pascual de Miguel.

23.04.15

Assistix a l'acte de lliurament de la Placa al Mèrit Civil al periòdic «Las Provincias», en un acte presidit pel Ministre d'Afers Exteriors celebrat en la Capitania General de València.

24.04.15

Assistix al Dia de les Corts Valencianes en el Palau dels Borja.

30.04.15

Assistix en el Palau de la Generalitat a l'acte inaugural de les Jornades Internacionals sobre Codi Ètic del Patrimoni Immaterial de la Humanitat, en acte presidit pel Molt Honorable President de la Generalitat i la Secretària General de la UNESCO.

11.06.15

Assistix, junt amb la Consellera Sra. Soler Sánchez, a la sessió constitutiva de la IX legislatura de Les Corts.

25.06.15

En les Corts Valencianes assistix al Debat d'Investidura

28.06.15

Assistix al solemne acte de presa de possessió com a President de la Generalitat del Molt Honorable Sr. Ximo Puig i Ferrer.

30.06.15

Assistix a la presa de possessió del Consell de la Generalitat.

A la vesprada a la presa de possessió de la Consellera de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques, Sra. Gabriela Bravo Sanestanislao.

14.07.15

Assistix a la presa de possessió com a Delegat de Govern a la Comunitat Valenciana del Sr. Juan Carlo Moragues Ferrer.

A la vesprada assistix a Madrid a la recepció oferida en l'Ambaixada de França amb motiu del Dia Nacional del país mencionat.

16.09.15

Assistix a l'acte de Graduació de la Facultat de Dret de la Universitat de València.

02.10.15

Assistix a l'acte commemoratiu del 150 Aniversari del periòdic «Las Provincias», presidit per Sa Majestat el Rei.

A la vesprada, el President, Sr. Garrido Mayol, els consellers Sr. Díez Cuquerella, Fliquete Lliso i Soler Sánchez, i el Secretari General Sr. Garcia i Mengual, van assistir a l'Acte de Lliurament dels Premis Rei Jaume I, celebrat en el Saló Columnari de la Llotja dels Mercaders de València, presidida per S.M. el Rei.

09.10.15

Assistix, juntament amb el Conseller Sr. Fliquete Lliso, la Consellera Sra. Soler Sánchez i el Secretari General Sr. Garcia i Mengual a l'Acte Institucional del Dia de la Comunitat Valenciana celebrat en el Palau de la Generalitat.

28.10.15

Assistix a la sessió inaugural del 59é Congrés Internacional de l'Advocacia.

30.10.15

Assistix al Sopar de Gala de Clausura del 59é Congrés Internacional de l'Advocacia que es va celebrar en el Centre del Carme.

06.11.15

Assistix a la Nit de l'Economia Valenciana celebrada en la Llotja de la Seda de València.

30.11.15

Assistix a l'acte d'investidura com a Cònsol Honorari de Suècia del Sr. Rafael Ripoll Navarro.

18.12.15

Assistix als actes amb motiu de la celebració del Dia de la Facultat de Dret de la Universitat de València.

22.12.15

Assistix a l'acte d'homenatge a qui va ser Catedràtic de Dret Civil de la Universitat de València el Sr. Luis Díez-Picazo y Ponce de León, en acte celebrat en la Facultat de Dret de la Universitat de València.

Actes als quals van assistir els Consellers i el Secretari General del Consell Jurídic Consultiu:

20.01.15

El Conseller Sr. Fernández Roldán i la Consellera Sra. Mediavilla Cruz van assistir a l'Acte del Centenari de la Reial Acadèmia de Cultura Valenciana celebrat en el Saló Columnari de La Llotja de València.

02.02.15

El Secretari General va assistir a la Jornada de presentació de la Central de Compres de la Generalitat, en la seu de la Borsa de València.

11.02.15

El Secretari General va assistir a la Presentació del Pla Estratègic d'Administració Electrònica de la Generalitat, en el Centre Administratiu 9 d'octubre, de València.

23.06.15

La Consellera la Sra. Soler Sánchez va assistir a l'acte solemne de Lliurament de la Medalla de la Universitat de València al Sr. Carles Santos.

07.09.15

El Secretari General va assistir a la inauguració de l'exposició «*Fets d'aigua*», organitzada pel Grup Aguas de Valencia, en la seu de la Fundació Bancaixa, de València.

11.09.15

La Consellera la Sra. Soler Sánchez va assistir a l'acte d'obertura del curs Acadèmic de la Universitat de València que va tindre lloc en l'edifici de La Nau, de València.

17.09.15

El Vicepresident Sr. Díez Cuquerella va assistir a l'obertura de l'Any Judicial a la Comunitat Valenciana, en la Ciutat de la Justícia de València.

18.09.15

El Secretari General va assistir a la presentació de «*l'Oracional valenciana*», editat per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que va tindre lloc en la seu de la Institució normativa, el Monestir de Sant Miquel dels Reis, de València.

18.09.15

El Secretari General va assistir a la presentació dels «*Criteris per a la fixació de la toponímia valenciana*», de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que va tindre lloc en l'edifici de La Nau, de València.

13.10.15

El Conseller el Sr. Fliquete Lliso, la Consellera la Sra. Soler Sánchez i el Secretari General van assistir a l'acte d'entrega del XVIII Premi d'Estudis Jurídics Universitaris concedit al Sr. David Colomer Bea.

15.10.15

La Consellera la Sra. Mediavilla Cruz va assistir a l'obertura de l'Any Judicial de la Regió de Múrcia.

21.10.15

La Consellera la Sra. Soler Sánchez va assistir a l'acte d'entrega dels XV Premis "Valencians per al segle XXI", celebrat en el Palau de les Arts Reina Sofía.

21.10.15

El Secretari General va assistir als actes institucionals, Jura de nous Col·legiats i entrega d'Honors i Recompenses de l'Excm. Col·legi Oficial de Graduats Socials de València, que es van celebrar en la Ciutat de la Justícia, de València.

09.12.15

La Consellera la Sra. Soler Sánchez va assistir al «Fòrum per la Justícia a la Comunitat Valenciana», organitzat per la Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques.

V

PERSONAL I INFRAESTRUCTURA

A

CONSELLERS

Nomenament de la Il·lustríssima Senyora María Luisa Mediavilla Cruz com a Consellera Electiva

Pel Decret 58/2015, de 30 d'abril, del Consell, va cessar, a petició pròpia, la Il·lustríssima Sra. María Luisa Mediavilla Cruz com a Consellera Electiva del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana amb efectes del 30 d'abril.

Posteriorment, la Il·lustríssima Sra. María Luisa Mediavilla Cruz va ser nomenada per a un nou mandat com a Consellera Electiva pel Decret 65/2015, de 8 de maig, del Consell, jurant el seu càrrec el 15 de maig en el Palau de la Generalitat, davant del President de la Generalitat, Alberto Fabra Part.

B

LLETRATS

L'any 2015 no s'ha produït cap canvi en el Cos de Lletrats de la Institució.

C

BIBLIOTECA

I.- Per motius d'austeritat i eficiència econòmica, l'any 2015 el Consell Jurídic Consultiu només ha ingressat obres especialment rellevants amb vista a l'exercici de la seua funció consultiva, i estes ascendixen a 71, de tal manera que, en data 31 de desembre d'eixe any, els fons totals existents en la Biblioteca són de 5.950 volums.

L'increment dels fons s'ha produït, tant a través de compres com de donacions o intercanvis, ampliant-se l'àrea de Dret de la Unió Europea, així com la de Dret Administratiu, i en concret les sèries dedicades a contractació pública, responsabilitat patrimonial i procediment administratiu, en especial sobre el tema de la transparència administrativa. També s'han comprat obres relatives al Dret Constitucional –en especial sobre drets fonamentals–, a l'Autonòmic o al Dret Civil –sobre arbitratge– o d'altres que tracten aspectes més concrets com les tècniques jurídiques. Així mateix s'han actualitzat codis i manuals bàsics.

Respecte a la secció d'hemeroteca s'han mantingut la pràctica totalitat de les subscripcions a les publicacions periòdiques de l'any 2014.

II.- Quant a les bases de dades s'ha procedit a la subscripció a la base de dades jurídiques d'«*Aranzadi Màster*» i «*Aranzadi Local*», de Thomson Reuters-Aranzadi, i s'ha renovat i actualitzat la de «*Tirant on line*».

III.- L'intercanvi regular de publicacions amb altres Institucions (Corts de Castella-la Manxa, Assemblea de Madrid, Universitat de Santiago de Compostel·la, Institut d'Estudis Autonòmics del Govern de les Illes Balears...), s'ha ampliat a la revista del Gabinet Jurídic de Castella-la Manxa (Gabilex) editada per la Conselleria de Presidència i Administracions Públiques del Govern d'eixa Comunitat Autònoma.

Així mateix, s'han gestionat les subscripcions a la *Revista Española de la Función Consultiva*.

IV.- Entre els servicis de documentació prestats a través del correu electrònic (distribució mensual del butlletí de «Novetats bibliogràfi-

ques», servici diari de remissió dels sumaris del DOCV i del BOE), mereix menció especial les alertes informatives referents a les disposicions generals d'interés publicades, informació jurisprudencial i doctrinal, *Newsletter* i dossiers de jurisprudència rebuts i que es consideren d'interés per a este Consell.

V.- Respecte a l'organització dels fons documentals, s'ha realitzat un procediment d'expurgació i actualització de codis de la sèrie de Legislació, a fi d'optimitzar l'espai disponible de la Biblioteca.

VI.- Quant a la Biblioteca Virtual del Consell Jurídic hi ha hagut un augment important dels fons de la Secció Documents Electrònics, gràcies a l'accés gratuït d'edicions digitals publicades en la xarxa. A fi d'identificar este tipus d'informació s'han creat dos nous camps en la base de dades de la Biblioteca, el de «localització» que inclou l'hipervincle per a accedir al document electrònic, i el de «gènere/forma» que estableix la tipologia del document.

VII.- Finalment, s'ha continuat col·laborant amb les universitats de la Comunitat Valenciana, en les pràctiques formatives per a estudiants de Dret.

D

INFORMÀTICA I BASES DE DADES

S'ha creat dins de l'espai web del Consell Jurídic Consultiu un accés al Portal de Transparència de la nostra Institució, amb la finalitat de complir el que preveu la Llei 2/2015, de la Generalitat, de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana, així com de la legislació bàsica sobre transparència continguda en la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern.

En el Portal de Transparència es reflectixen els continguts exigibles per la normativa estatal i autonòmica citada sobre informació econòmica, pressupostària i estadístiques (per ex. pressupost, contractes, con-

venis de col·laboració del Consell Jurídic...), de rellevància jurídica (per ex. normativa d'aplicació a la nostra Institució, dictàmens emesos...), institucional, organitzativa i de planificació (per ex. funcions, relació de llocs de treball, retribució econòmica anual...), etc.

A més, quant a Internet, el Consell Jurídic Consultiu es va adherir a la Ge-Factura de la Generalitat per a poder gestionar les factures presentades electrònicament per les empreses contractades per la nostra Institució.

Tenint en compte que els servidors informàtics operaven amb *Microsoft Windows 2003 Server*, i que el suport tècnic que oferia *Microsoft* per a este sistema finalitzava el juliol de 2015, s'ha substituït eixe programa per la versió de 2008, que encara està operativa i de la qual es disposaven llicències en la nostra Institució.

Quant a les comunicacions, s'ha millorat la rapidesa i la connectivitat a la xarxa Macrolan de la Generalitat, per mitjà de la substitució de l'antiga xarxa ADSL per una de fibra òptica. A més, la fibra òptica permet crear xarxes wifi internes separades de la xarxa de treball, disminuint el risc del contagi per virus informàtics al tractar-se de xarxes independents.

Igualment s'ha millorat la cobertura interna de *Movistar* al substituir la central de telefonia mòbil per una més actual (de 2G a 3G).

E

GESTIÓ ECONÒMICA FINANCERA

El dia 30 de setembre de 2015, després de l'oportuna deliberació pel Ple, es va aprovar l'Avantprojecte del Pressupost per a l'exercici de 2016 per un import de 2.440.624,58 que es va remetre a la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic.

En la Llei de Pressupostos de la Generalitat per a l'any 2016, el pressupost del Consell Jurídic Consultiu per al dit període va quedar xifrat en la mencionada quantitat, que coincideix amb la de l'exercici precedent.

F

PERSONAL

En el mes de març de 2015 es va produir la jubilació del Sr. José Maicas Gijón i es va procedir, amb posterioritat, a la creació d'una plaça d'Auxiliar de Gestió del Servei d'Assumptes Generals, Gestió Econòmica i Personal per a la qual es va nomenar en comissió de servicis la Sra. Susana Carreño López, amb efectes des del dia 1 de juliol.

Així mateix, amb motiu de la renúncia a la seua comissió de servicis per part de la Sra. Inmaculada González Mayordomo per a quedar en situació d'excedència per a l'atenció de la seua filla, es va procedir al nomenament en comissió de servicis del Sr. Francisco Jiménez Pinar com a Cap de Negociat de Selecció i Gestió de Personal, que es va incorporar amb data 15 d'octubre.

G

CONTRACTACIÓ

El 29 d'octubre de 2015 es van dictar resolucions del director general de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions, per delegació del Conseller d'Hisenda i Model Econòmic, autoritzant l'adhesió del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, als set contractes derivats de la tercera pròrroga de l'expedient CNMY10/DGM/8, l'objecte de les quals és l'«Adquisició centralitzada dels béns i servicis de Telecomunicacions d'Ús Comú, així com el suport, desenrotllament racionalització i seguretat d'estos a través de CTSIGV i l'homologació de servicis TIC (PROYECTO UTILITIES-CETESI)».

Com a conseqüència d'eixa adhesió, l'1 de novembre de 2015 el Consell Jurídic Consultiu va subscriure els contractes relatius a la tercera pròrroga dels lots corresponents als servicis de telefonia fixa (Lot II) i mòbil (Lot III), amb les respectives empreses (TELEFÓNICA ESPA-

ÑA, S.A.U. i TELEFÓNICA MÓVILES DE ESPAÑA, S.A.U.) amb les quals la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic va formalitzar els lots esmentats, per al període comprés entre la data de firma dels contractes i el 30 de juny de 2016.

D'altra banda, havent-se comunicat al Consell Jurídic Consultiu que el 16 de juliol de 2015 es van subscriure per la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic, sengles documents de formalització de la pròrroga, per al període comprés entre el 23 de juliol de 2015 i el 22 de juliol de 2016, dels acords marc inicialment celebrats amb IBERDROLA CLIENTES, S.A.U. i GAS NATURAL COMERCIALIZADORA, S.A., respectivament, per al subministrament d'energia elèctrica en els punts de consum de la Generalitat, la nostra Institució va sol·licitar una oferta vinculant a les dos empreses esmentades, celebrant el 10 de novembre de 2015 el contracte administratiu de subministrament d'energia elèctrica amb IBERDROLA CLIENTES, S.A.U., empresa que va presentar la millor oferta econòmica, i es va fixar per al contracte una vigència d'un any comptador des de la seua formalització.

Així mateix, es van contractar obres de reforma i instal·lació del sistema central de calefacció i aire condicionat de l'edifici-seu de la nostra Institució per a pal·liar diverses deficiències detectades (no emissió d'aire calent, insuficiència del nivell de refrigeració dels servidors informàtics...).

Finalment, durant l'any 2015 també s'han celebrat diversos contractes per a garantir el funcionament correcte de la Institució, com ara el de base de dades jurídiques amb l'editorial Aranzadi, el de manteniment de l'ascensor, etc.

H

REGISTRE

a) Registre d'entrada i eixida

El Registre General de documents, totalment informatitzat, es va obrir al públic durant tot l'any, de dilluns a dijous des de la 9:00 hores fins

a les 15:00 hores, i el divendres des de les 9:00 hores fins a les 14:30 hores.

El total de seients d'entrada corresponents a l'any 2015 va ser de 1.505 documents, i el d'eixida de 979.

b) Registre d'expedients sotmesos a consulta

En l'exercici 2015 es van sotmetre a consulta 728 assumptes dels quals han pogut ser dictaminats durant l'exercici 669 expedients.

—

Segona part

**OBSERVACIONS I
SUGGERIMENTS**

I

INTRODUCCIÓ

L'article 77 del Reglament del Consell, aprovat pel Decret 138/1996, del Govern Valencià, estableix que: *«Anualment, el Consell Jurídic Consultiu elevarà al Govern Valencià una Memòria en què, en ocasió d'exposar l'activitat del Consell Jurídic Consultiu en el període anterior, podrà arrellegar les observacions que sobre el funcionament dels serveis públics resulten dels assumptes consultats, i els suggeriments de disposicions generals i mesures a adoptar per al millor funcionament de l'Administració».*

Amb la finalitat d'observar el compliment d'eixe mandat reglamentari, es realitzen les observacions, els suggeriments i les recomanacions següents.

La primera de les observacions que el Consell Jurídic Consultiu ha considerat oportú plantejar al Consell de la Generalitat en esta Memòria aborda la participació de la Intervenció de la Generalitat en alguns dels procediments que inclouen amb caràcter preceptiu el dictamen del Consell Jurídic Consultiu. Es tracta d'una novetat introduïda per la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, Sector Públic Instrumental i de Subvencions de la Generalitat, que va entrar en vigor el 12 de març de 2016. Amb esta mesura el legislador ha pretès incrementar el grau de control de l'eficàcia i eficiència econòmica del sector públic.

L'esmentada Llei 1/2015 ha establert la necessitat que la Intervenció de la Generalitat informe sempre que s'eleve al Consell una proposta d'acord per a la seua aprovació o autorització, del contingut o abast de la qual es desprenguen obligacions econòmiques de caràcter plurianual (article 26.4); en relació als actes, documents i expedients de l'Administració de la Generalitat i els seus organismes autònoms que donen lloc al reconeixement de drets o a la realització de gastos, com també els ingressos i pagaments que d'estos es deriven, i la inversió o aplicació en general dels seus fons públics (article 97.1 i següents), i, finalment, en relació amb els projectes de bases reguladores de subvencions (article 165.1), principalment.

D'estos, és este últim àmbit el que més interès ha suscitat en els dictàmens que el Consell Jurídic Consultiu ha emés en 2015. L'obligació

imposada per la Llei 1/2015 de tramitar les bases de les subvencions com a disposicions de caràcter general, que hauran d'aprovar-se per orde de la persona titular de la Conselleria competent (article 166.1) ha comportat que durant 2015 hagen sigut dictaminades per primera vegada un gran nombre de projectes d'ordes que contenen estes bases. En l'estudi d'estos expedients, este Suprem Òrgan Consultiu ha tingut ocasió d'analitzar l'abast de l'informe de la Intervenció que exigix l'esmentada Llei.

En l'observació que es formula s'analitzen les funcions de la Intervenció i l'abast dels seus informes en relació als expedients que són sotmesos al Consell Jurídic Consultiu, així com les seues concomitàncies amb altres informes també preceptius en els expedients, com ara les memòries econòmiques.

Amb això, es pretén donar a conèixer la posició d'esta Institució respecte a un tràmit procedimental que el legislador ha introduït *ex novo* en un seguit de procediments i de la utilitat del qual depén en gran manera l'eficàcia i eficiència de l'acció de l'Administració.

La segona de les observacions constituïx una reflexió al voltant de la potestat de l'Administració d'interpretar els contractes administratius. El privilegi d'interpretar unilateralment els contractes és una manifestació de la posició de supremacia de la qual, per raons d'interés públic inherent a la contractació pública, gaudix l'Administració, si bé això no ha de suposar un exercici arbitrari i il·limitat d'esta facultat.

La Llei de creació del Consell Jurídic Consultiu li atribueix la competència d'emetre dictamen en els expedients d'interpretació de contractes administratius quan s'hi formule oposició per part del contractista i, en tot cas, en els supòsits previstos en la legislació de contractació pública de l'Estat (article 10.8.c).

Respecte d'això, s'ha considerat convenient introduir un estudi sobre la tramitació d'este tipus d'expedients, que si bé no són molt freqüents en l'Administració, sí que comporten normalment una notable complexitat. Amb este fi, en les pàgines que segueixen s'analitzen qüestions com el supòsit de fet, la instrucció del procediment o l'eventual caducitat del termini per a la interpretació.

Així mateix, s'incorpora una recomanació a l'Administració, especialment al departament competent en matèria de sanitat, relativa a la

tramitació dels expedients sobre reclamacions de responsabilitat patrimonial de l'Administració per actuacions sanitàries prestades per les mútues col·laboradores de la Seguretat Social.

Es tracta este d'un tema on la nostra Doctrina Legal ha experimentat una significativa evolució vinculada a l'evolució de la jurisprudència.

En este estudi s'incidix en la necessitat de definir de manera precisa la causa de la desestimació quan esta es produïx per falta de legitimació passiva de l'Administració en relació amb l'actuació sanitària objecte del procés, és a dir, l'absència de legitimació passiva *ad causam*, entesa no com a falta de competència sinó com a falta de legitimació passiva respecte de la pretensió concreta deduïda pel reclamant.

Finalment, s'inclouen una sèrie d'observacions relacionades amb la tramitació dels procediments d'aprovació de les bases reguladores de subvencions. Es tracta d'un tipus de normativa molt específica i que només des de l'entrada en vigor de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, citada i que des de mitjans de 2015 constituïx la majoria de projectes normatius sotmesos a consulta, per la qual cosa es jutja oportú traslladar a l'Administració alguns dels criteris fixats en la nostra Doctrina.

II

L'ACTUACIÓ DE LA INTERVENCIÓ EN ELS ASSUMPTESS QUE HAN DE SER DICTAMINATS PEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU

I. INTRODUCCIÓ

La funció de control de l'activitat del sector públic constitueix una funció essencial en l'Estat de Dret, vinculada als principis de legalitat i d'eficàcia i eficiència econòmica que presidixen l'actuació de les entitats que integren este sector.

Atenent els distints factors que intervenen en el control del gasto, sol establir-se la classificació següent:

- a) En relació amb el moment en què s'efectua el control es distingix entre:
 - Control preventiu: Es realitza prèviament a l'aprovació de l'expedient o la realització de l'acte.
 - Control simultani: S'efectua simultàniament a la realització de l'acte.
 - Control posterior: per mitjà d'este tipus de control es du a terme una anàlisi posterior de comptes i documents.

- b) Pel que afecta l'òrgan que l'exercix:
 - Intern: És el control que es du a terme per un òrgan especialitzat d'un ens sobre altres òrgans de l'esmentat ens. Així, en l'Administració General de l'Estat este control està a càrrec de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (article 140.2 de la Llei 47/2003, General Pressupostària), mentre que les administracions de les comunitats autònomes i de les entitats locals tenen les seues pròpies intervencions (article 92 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, i 213 del Text Refós de la Llei d'Hisendes Locals de 2004).

- **Extern:** És el control que s'exercix per un òrgan que no pertany a l'entitat controlada. Òrgans de control extern del sector públic són el Tribunal de Comptes (article 140.1 de la Llei 47/2003) i els Òrgans de Control Extern creats per les comunitats autònomes, que despleguen un control de caràcter tècnic, com esdevé amb la Sindicatura de Comptes a la Comunitat Valenciana (article 39 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i article 1 de la Llei 6/1985, reguladora de l'esmentada Sindicatura).

- c) Des del punt de vista d'objecte, es distingix entre el control dels ingressos i el control dels gastos.

Doncs bé, en el marc de la classificació ressenyada, la funció de control que constituïx objecte de breu anàlisi per la seua incidència en la funció consultiva d'este Consell, la constituïx la funció de control preventiu intern (o fiscalització prèvia) duta a terme per la Intervenció de la Generalitat o per les intervencions delegades sobre compromisos de despeses.

En la pròpia exposició de motius de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, Sector Públic Instrumental i de Subvencions de la Generalitat (d'ara en avant Llei 1/2015) es definix el control intern de l'activitat econòmica financera del sector públic de la Generalitat, com el conjunt de mesures i normes generals, en un marc de plena autonomia respecte de les autoritats i entitats la gestió de les quals es controla, i que té com a objectius *«la verificació del sotmetiment de la gestió a la legalitat, als principis de bona gestió financera i als establits en la legislació sobre estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera»*.

D'acord amb això, i des d'un punt de vista jurídic, el control intern de la despesa persegueix constatar el compliment de les normes aplicables als expedients de contingut econòmic d'acord amb el principi de legalitat. I des d'un punt de vista econòmic, la finalitat del control de la despesa pretén verificar si l'Administració actua respectant els principis d'economia, eficàcia i eficiència.

En la funció de control que duen a terme la Intervenció de la Generalitat o les intervencions delegades resulta convenient distingir, per tal com incidix en les funcions consultives d'esta Institució, els supòsits següents: a) l'informe de fiscalització a què es referix l'article 26.4 de l'esmentada Llei 1/2015, de 6 de febrer; b) la fiscalització prèvia dels

actes, documents i expedients a què es referix l'article 97.1 de la mateixa Llei 1/2015, i c) la funció de control en relació amb les bases reguladores de les subvencions. Estos tres supòsits s'analitzen en els apartats següents.

II. INFORME DE LA INTERVENCIÓ PREVIST EN L'ARTICLE 26.4 DE LA LLEI 1/2015, DE 6 DE FEBRER, D'HISENDA PÚBLICA, SECTOR PÚBLIC INSTRUMENTAL I DE SUBVENCIONS DE LA GENERALITAT

El primer precepte normatiu a analitzar pel que afecta la funció de control que exercix la Intervenció, el constituïx l'article 26, en el seu apartat 4, de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, que assenyala que *«sempre que s'eleva al Consell, com a òrgan col·legiat que tinga la potestat executiva i reglamentària i dirigix l'Administració de la Generalitat o com a Junta General d'una societat mercantil de la Generalitat, una proposta d'acord, per a la seua aprovació o autorització, del contingut o l'abast de la qual es desprenguen obligacions econòmiques de caràcter plurianual, per a qualsevol dels subjectes que integren el sector públic de la Generalitat, esta se subjectarà, amb caràcter previ, a informes preceptius de l'Advocacia de la Generalitat i de la Intervenció General de la Generalitat»*.

El precepte mencionat estableix l'exigència d'un informe preceptiu de la Intervenció de la Generalitat en els supòsits específicament previstos en l'apartat esmentat, delimitats des d'un àmbit subjectiu i un àmbit objectiu.

En l'àmbit subjectiu, respecte de a quin subjecte s'estén el control en el marc de l'article 26.4 de la Llei 1/2015, el precepte es referix als actes que approve el Consell, com a òrgan col·legiat que exercix la potestat executiva i reglamentària.

Des d'un punt de vista objectiu, atenent quins actes queden sotmesos a control de la Intervenció, serà preceptiu l'informe de la Intervenció quan es tracte de propostes d'acord, per a la seua aprovació o autorització, del *«contingut o abast de les quals es desprenguen obligacions econòmiques de caràcter plurianual»* per a qualsevol dels subjectes que integren el sector públic de la Generalitat.

Per això, l'àmbit propi d'este article 26.4 de la Llei 1/2015 el constituïxen les propostes de disposicions legals i disposicions reglamentàries,

projectes de convenis, propostes d'acords, plans o programes l'aprovació de les quals corresponga al Consell. Només quan es tracte de propostes que impliquen obligacions econòmiques de caràcter plurianual, es requerirà l'informe previ i preceptiu de la Intervenció. Així mateix, i d'acord amb el que estableix l'article 26. 1 i 3 de la Llei 1/2015, en estos casos serà igualment preceptiu l'informe de la conselleria amb competències en matèria d'hisenda³. Este últim informe es qualifica, al seu torn, de vinculant.

L'apartat 4 de l'article 26 de la Llei 1/2015 ha de completar-se, d'altra banda, amb el que preceptua l'article 99.2 de la dita Llei, en virtut del qual, *«Sense perjudi de les funcions que corresponen a les intervencions delegades, els expedients amb transcendència en matèria de gasto que se sotmeten a l'aprovació o autorització del Consell seran fiscalitzats per la persona titular de la Intervenció General de la Generalitat, la intervenció de la qual consistirà en la verificació que aquells s'ajusten a les disposicions aplicables en cada cas»*.

Per això, i a fi de determinar quan resultarà preceptiu l'informe de la Intervenció que exigix l'article 26.4 de la Llei 1/2015, resulta d'especial importància la memòria econòmica a què al·ludeix l'article 26, apartat 2, de la mateixa Llei. Este apartat disposa que *«l'expedient haurà d'incorporar una memòria econòmica, el contingut de la qual serà objecte del corresponent desplegament reglamentari per la conselleria amb competències en matèria d'hisenda, en la qual es detallen les repercussions pressupostàries derivades de la seua execució, tant en l'àmbit de finançament com de gastos»*.

A la necessitat d'incorporar la memòria econòmica es referixen, així mateix, l'article 42. 2, de la Llei 5/1983, del Consell, en relació amb els avantprojectes de llei i l'article 43.1,a) del mateix text legal, respecte de les disposicions reglamentàries.

Si de l'expressada memòria econòmica es desprén que l'aprovació o aplicació de les disposicions legals, reglamentàries, convenis, acords, entre altres, no comporta despesa, no serà necessari sol·licitar l'informe de la Conselleria competent en matèria d'hisenda (art. 26.3 de la Llei 1/2015) ni tampoc, l'informe de la Intervenció (art. 26.4), sempre que, de conformitat amb el que preveu l'apartat 26.3 de la Llei 1/2015,

³ Actualment, la Direcció General de Pressupostos de la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic.

s'incorpore en el text que se sotmeta a aprovació o autorització del Consell, un apartat, article, disposició o clàusula específica, o una referència expressa, a la no incidència pressupostària de l'actuació que es tracte (la denominada, clàusula o regla de no gasto).

En el Dictamen 705/2015, de 16 de desembre, relatiu al projecte de Decret pel qual es regulen els horaris d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics, per a l'any 2016, este Consell va recordar, de conformitat amb el que estableix l'article 26.3 de la Llei 1/2015, d'Hisenda Pública, del Sector Públic i Subvencions de la Generalitat, la necessitat d'incorporar *«al text definitiu un apartat, article, disposició o clàusula específica que arreplegue, de forma expressa, i en línia amb la Memòria econòmica que hi ha en l'expedient, la no incidència pressupostària de l'actuació en qüestió (“regla de no gasto”)»*, observació que s'ha reiterat en diverses ocasions, fins i tot amb caràcter essencial.

A la vista de la normativa citada, este Òrgan consultiu, en l'exercici de la funció consultiva (article 2 de la Llei 10/1994), haurà de comprovar si en els expedients sotmesos a consulta s'ha sol·licitat per l'Administració consultant –quan resulte preceptiu– no sols l'informe de la conselleria competent en matèria d'hisenda, sinó també la fiscalització prèvia per part de la Intervenció de la Generalitat, a què es referix l'article 26.4 de la Llei 1/2015.

Si després de l'examen efectuat per esta Institució s'aprecia la falta de sol·licitud de la fiscalització prèvia, pertoca, de conformitat amb el que estableix l'article 15 de la mencionada Llei 10/1994, requerir a l'autoritat consultant perquè complete l'expedient i demane de la Intervenció el preceptiu informe o actuació fiscalitzadora. Així, l'esmentat article 15 de la Llei 10/1994 assenyala que *«el Consell Jurídic Consultiu mitjançant el seu President/a, pot sol·licitar de l'òrgan consultant que es complete l'expedient amb els antecedents i informes que estime necessaris. En estos supòsits, el termini per a emetre el dictamen quedarà en suspens fins a la recepció dels documents sol·licitats»*.

III. LA FISCALITZACIÓ PRÈVIA DE LA INTERVENCIÓ D'ACORD AMB ELS ARTICLES 97 I SEGÜENTS DE LA LLEI 1/2015, DE 6 DE FEBRER

L'article 97, apartat 1, de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, definix la funció interventora com aquella que té per objecte «controlar» abans que sigu-

en aprovats els actes documents i expedients de l'Administració de la Generalitat i els seus organismes autònoms que donen lloc al reconeixement de dret o a la realització de despeses, a fi d'assegurar que s'ajusten a les disposicions aplicables en cada cas.

En el mateix sentit l'article 148 de la Llei 47/2003, General Pressupostària i l'article 214.1 del Text Refós de la Llei d'Hisendes Locals, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2004.

La fiscalització prèvia és, per tant, la modalitat d'exercici de la funció interventora que es realitza sobre els actes, documents o expedients susceptibles de generar obligacions; per tant, s'exercita sobre propostes d'autoritacions i sobre propostes de disposicions de gastos, en definitiva, sobre propostes de compromisos de despeses, que jurídicament constitueixen el naixement de les obligacions per a l'Administració Pública.

De conformitat amb allò que s'ha indicat en l'article 97.1 de la Llei 1/2015, hi ha expedients que impliquen compromisos de gastos, subjectes a fiscalització prèvia, i que, al seu torn, han de ser sotmesos a consulta d'este Òrgan consultiu. Entre ells, i a títol indicatiu, els procediments de modificació o resolució de contractes instruïts d'acord amb el Text Refós de Llei de Contractes del Sector Públic i els expedients de responsabilitat patrimonial amb propostes de resolució que comporten l'abonament de quantitats o d'una indemnització a l'interessats o interessats.

En estos casos (com en la resta de sotmesos a fiscalització prèvia), la funció interventora té dos modalitats: la intervenció formal i la material. La primera consisteix en la verificació del compliment dels requisits legals necessaris per a l'adopció de l'acord, per mitjà de l'examen de tots els documents que preceptivament hagen d'estar incorporats a l'expedient (arts. 90.1 i 102 de la Llei 1/2015). El seu àmbit material és el dels actes que reconeguen drets de contingut econòmic, aproven despeses, acorden moviments de fons i valors o aquells que siguen susceptibles de produir-los, sobre els quals s'exercirà la fiscalització prèvia a fi d'assegurar, segons el procediment legalment establert, la seua conformitat amb les disposicions aplicables en cada cas.

En la intervenció material es comprovarà la real i efectiva aplicació dels fons públics.

Doncs bé, quan en el procediment administratiu en què es proposa dictar estos actes intervé el Consell Jurídic Consultiu, se suscita la qües-

ció sobre el moment en què ha de produir-se la funció interventora. En relació amb esta situació poden efectuar-se les reflexions següents:

En primer lloc, ni la Llei 1/2015, d'Hisenda Pública ni el Decret 72/2015, pel qual s'aprova el Reglament del Cos Superior d'Interventors i Auditors de la Generalitat, arpleguen cap previsió respecte a aquells expedients en què ha d'informar tant la Intervenció com el Consell Jurídic.

Per la seua banda, l'Acord de 24 d'agost de 2012⁴, del Consell de la Generalitat, pel qual es determinen els extrems addicionals a comprovar per la Intervenció en l'exercici de la fiscalització de la despesa, disposa, en l'apartat quint, referit als *expedients de reclamacions que es formulen contra la Generalitat*, que en l'acte de fiscalització prèvia, la Intervenció comprovarà, entre altres extrems, «*[q]ue, si és el cas, hi ha dictamen del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana*».

Esta mateixa previsió referida al Consell Jurídic es conté en els apartats sext, setí i octau del dit Acord del Consell, referits a procediments de resolució i modificació de contractes i a expedient d'indemnització en favor de contractistes.

Els apartats esmentats porten a considerar que cal incorporar a cada expedient, als efectes de la seua fiscalització, tots els informes preceptius, fins i tot el que ha d'emetre el superior òrgan consultiu de l'Administració de la Generalitat.

D'un altre costat, segons el que disposa l'article 2, apartat 4t de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de Creació del Consell Jurídic, «*[e]ls assumptes sobre els quals haja dictaminat el Consell Jurídic Consultiu no podran remetre's a informe de cap altre òrgan de l'administració de la Generalitat Valenciana*». Del dit precepte legal es desprén que el dictamen d'esta Institució serà l'últim a emetre's en un procediment i, consegüentment, l'informe o l'acte de fiscalització de la Intervenció hauria de ser emés o realitzat amb anterioritat.

Davant de l'eventual contradicció d'ambdós disposicions, atenent el principi de jerarquia normativa consagrat en l'article 9.3 de la Consti-

⁴ El dit Acord es va dictar conformitat amb l'habilitació disposada en l'anterior article 58 del Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat, actual article 102 f) de la Llei 1/2015. Substitueix, a més, l'Acord del Consell de 27 de juny de 2008.

tució, ha de donar-se preferència a la norma de major rang, és a dir, a l'article 2.4 de la Llei 10/1994, del Consell Jurídic, exigint l'emissió de l'informe de fiscalització prèvia o de l'acte de control previ amb anterioritat a la remissió de l'expedient a este Consell per al seu Dictamen.

Ara bé, l'aplicació preferent de l'article 2.4 de la Llei 10/1994 tampoc pot suposar un menyscabament de la funció interventora, que en tot cas ha d'estendre's, com s'ha dit, a la comprovació de l'existència en l'expedient del Dictamen preceptiu d'esta Institució, a fi d'evitar buidar, en part, el contingut de l'acte de fiscalització.

És per això, perquè l'apartat segon, punt 5, de l'esmentat Acord de 24 d'agost de 2012 preveu, amb la finalitat d'harmonitzar les disposicions anteriors, que *«[e]n els expedients en què, de conformitat amb el present Acord, haja de verificar-se l'existència de dictamen del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, es comprovaran, amb anterioritat a este, els extrems previstos en els corresponents apartats d'este acord, i després de la seua emissió, únicament es constatarà la seua existència material i caràcter favorable»*.

Esta mateixa disposició es conté en l'apartat 1.2 de l'Acord del Consell de Ministres de 30 de maig de 2008, en el qual s'indica que *«[e]n els expedients en què, de conformitat amb el present Acord, haja de verificar-se l'existència de dictamen del Consell d'Estat, es comprovaran, amb anterioritat a este, els extrems previstos en els corresponents apartats d'este Acord i, després de la seua emissió, únicament es constatarà la seua existència material i caràcter favorable, en compliment de l'article 13.1 del Reial Decret 2188/1995, de 28 de desembre, i del Reial Decret 706/1997, de 16 de maig»*.

En el mateix sentit, i entre d'altres, l'apartat 1.8 de l'Acord de 12 de juliol de 2013 del Consell de Govern de les Illes Balears; l'article segon.2 de l'Acord del Consell de Govern de Castella-la Manxa, de 31 d'octubre de 2012, i l'apartat de l'Acord 79/2008, del Consell de Govern de Castella i Lleó. En este últim s'assenyala que *«[e]n los expedientes en que, de conformidad con el presente Acuerdo, deba verificarse la existencia de dictamen del Consejo Consultivo de Castilla y León, se comprobarán, con anterioridad al mismo, los extremos contemplados en los correspondientes apartados de este Acuerdo y, con posterioridad a su emisión, únicamente se constatará su existencia material y carácter favorable, cuando sea vinculante»*.

També resulta significatiu l'informe, de 26 de març de 2012, de la Intervenció Delegada en la Direcció Territorial de Valladolid, emés en relació amb la consulta formulada sobre diverses qüestions en relació amb la fiscalització prèvia dels expedients de Responsabilitat patrimonial, en el qual s'argumenta que «[p]or lo tanto, parece claro que en el procedimiento de resolución de estos expedientes, primero ha de emitirse el informe de la Intervención y, posteriormente, el del Consejo Consultivo. En los expedientes de gasto sometidos al régimen de fiscalización previa de requisitos esenciales, la cuestión está específicamente contemplada en el Acuerdo 79/2008, de la Junta de Castilla y León, por el que se determina la aplicación de dicho régimen. A este respecto, el Apartado Segundo.3, dispone que “en los expedientes en que, de conformidad con el presente Acuerdo, debe verificarse la existencia de dictamen del Consejo Consultivo de Castilla y León, se comprobarán, con anterioridad al mismo, los extremos contemplados en los correspondientes apartados de este Acuerdo y, con posterioridad a su emisión, únicamente se constatará su existencia material y carácter favorable, cuando sea vinculante». En el mateix sentit, l'Informe de la Intervenció General de la Comunitat de Madrid de 21 d'octubre de 2002, entre altres.

Així mateix, el Consell Jurídic de la Regió de Múrcia, en el seu Dictamen 140/2005, va recordar que «[c]uando en el procedimiento administrativo tendente a dictar tales actos intervenga el Consejo Jurídico, el artículo 14.1 RCI establece una fiscalización bifásica, que divide en dos momentos las actividades de comprobación a realizar y que se encuentran íntimamente unidas. La primera de ellas habrá de efectuarse con anterioridad a la remisión del expediente al Consejo Jurídico y versará sobre la concurrencia de los extremos exigidos por la normativa vigente; la segunda, con posterioridad a dicho Dictamen, únicamente constatará su existencia material y su carácter favorable. Esto mismo queda refrendado en el Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de febrero de 2005 (BORM de 8 de marzo)» [els subratllats són nostres].

En definitiva, i com s'ha dit amb anterioritat, l'Acord de 24 d'agost de 2012, del Consell de la Generalitat, amb la finalitat d'harmonitzar l'exercici de la funció de fiscalització prèvia i la funció consultiva, estableix una fiscalització prèvia en dos moments: abans de la remissió de l'expedient a este Consell, als efectes de comprovar els extrems exigits en l'article 102 de la Llei 1/2015, i després de l'emissió del dictamen per esta Institució a fi de comprovar, només, la seua existència, i si és favorable.

En tot cas, i pel que fa a la naturalesa de la fiscalització prèvia, no ha de perdre's de vista que la funció interventora té per objecte controlar, abans que siguin aprovats, els actes del sector públic que donen lloc al reconeixement de drets o a la realització de despeses, a fi d'assegurar que la seua gestió s'ajuste a les disposicions aplicables en cada cas. L'informe de fiscalització prèvia és, per tant, un acte de control preceptiu regulat en les lleis financeres i que se situa, precisament per la funció de control, al final del procediment administratiu, just abans que es prenguen els acords amb incidència econòmica per a l'Administració Pública o ens que es tracte; per això, perquè l'Interventor pugua pronunciar-s'hi, cal, en última instància, que l'expedient estiga complet, amb inclusió del Dictamen del Consell, i que continga la proposta definitiva d'acord, però tenint en compte que la Intervenció haurà de limitar-se a la comprovació de l'existència de l'esmentat Dictamen i que, si és el cas, siga favorable.

IV. NECESSITAT D'INFORME DE LA INTERVENCIÓ DELEGADA EN ELS PROJECTES D'ORDES DE BASES REGULADORES DE LES SUBVENCIONS

A) Al llarg de l'any 2015 s'han remés a este Consell per al seu dictamen diversos projectes d'ordes, per les quals s'aproven les bases reguladores de distintes subvencions i que han sigut objecte d'examen en distintes dictàmens (617/2015, 707/2015, 725/2015, 1/2016, 35/2016, entre altres).

Respecte d'això, l'article 17 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions, conté les normes a què han d'ajustar-se les bases reguladores de les subvencions, tant pel que fa als aspectes formals (de caràcter no bàsic) com en el que afecta el seu contingut substantiu (parcialment bàsic). Així, dins dels requisits formals, l'article 17.1 de l'expressada Llei disposa que les bases reguladores s'aprovaran per orde ministerial, amb un informe previ dels servicis jurídics i de la Intervenció Delegada.

D'acord amb allò que estableix la disposició final primera de la Llei 38/2013, les disposicions de l'esmentada Llei que no tinguen el caràcter bàsic resultaran únicament d'aplicació en l'àmbit de l'Administració General d'Estat, de les entitats que integren l'Administració Local i dels altres organisme i entitats de Dret Públic amb personalitat jurídica pròpia o vinculada o dependent d'estes; per consegüent, dins de la normativa bàsica establida en la Llei, les comunitats autònomes disposen de competència per a fixar la regulació normativa que estimen necessària.

Dit açò, Les Corts van aprovar la Llei 1/2015, de 6 de febrer, el títol X -articles 159 a 177- de la qual regula el règim jurídic de les subvencions, complementari a la normativa estatal. Pel que afecta els requisits formals, l'article 165.1 de l'esmentada Llei, referit a les «bases reguladores de la concessió de subvencions», assenyala que les bases reguladores de la concessió de subvencions seran aprovades mitjançant una orde de la persona titular de la Conselleria competent per raó de la matèria, i en tot cas és preceptiu *«l'informe previ... de la corresponent Intervenció Delegada»*.

A la vista del contingut de l'anterior precepte legal, el Consell Jurídic ha de comprovar, en la seua funció consultiva, que en l'expedient remès per a dictamen s'ha incorporat l'informe de la Intervenció atenent amb això el que exigix l'article 165.1 de la Llei 1/2015, en relació amb les bases reguladores de la subvencions.

També este Consell ha comprovat l'existència de la fiscalització prèvia per part de la Intervenció Delegada en relació amb els projectes de bases reguladores de premis. Perquè, encara que s'ha mantingut en els respectius dictàmens (706/2015 i 746/2015) que no participaven de la naturalesa de subvencions, sí que estan sotmesos a control previ tant per aplicació analògica del que establix l'article 165.1 de la Llei 1/2015 com per aplicació directa de l'article 97.1, de l'esmentada Llei 1/2015.

Ha de tindre's en compte que en estos supòsits l'informe de la Intervenció delegada resulta, en tot cas, preceptiu, amb independència que les referides bases manquen *per se*, de repercussió econòmica immediata, perquè com es va constatar en el Dictamen 1/2016, referit a les bases reguladores *«per a la concessió d'ajudes i subvencions en matèria d'atenció a persones amb diversitat funcional...»*, *«[e]n aplicació d'elles la Consellera competent per raó de la matèria va acordar iniciar el procediment d'elaboració del projecte d'Orde que ara s'analitza, i va encomanar-ne la tramitació a la Direcció General de Diversitat Funcional; el titular de la qual va subscriure un informe sobre la necessitat i oportunitat de l'Orde projectada, així com una memòria econòmica en què es conclou que “no té per se repercussió econòmica en el gasto públic de l'Administració de la Generalitat. L'aprovació del gasto corresponent, i per tant la repercussió econòmica, es troba vinculada amb la convocatòria de les subvencions, existint diferents línies en el capítol 4 i 7, del projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per a l'any 2016, per a cobrir estes convocatòries”, acomplint així el que establix l'article 43.1.a) de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, citada»*.

B) En relació amb l'abast de la funció de control, l'informe de la Intervenció té per objecte la fiscalització prèvia en els termes que preveu l'article 102 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, la qual cosa imposa la comprovació dels extrems següents:

- a) *L'existència de crèdit pressupostari i que el proposat és l'adequat i suficient a la naturalesa del gasto o obligació que es propose contraure.*

En els casos en què es tracte de contraure compromisos de gasto de caràcter plurianual es comprovarà, a més, si es complix allò que s'ha preceptuat en l'article 40 d'esta Llei (Llei 1/2015).

- b) *Que els gastos o obligacions els acorda l'òrgan competent.*
- c) *La competència de l'òrgan de contractació, del concedent de la subvenció, del que celebra el conveni de col·laboració o del que resol l'expedient de Responsabilitat patrimonial i, en general, del que dicte l'acte administratiu, quan este òrgan no tinga atribuïda la facultat per a l'aprovació dels gastos de què es tracte.*
- d) *Que els expedients de reconeixement d'obligacions corresponen a gastos aprovats i disposats que han sigut fiscalitzats favorablement.*
- e) *L'existència d'autorització de les Corts, del Consell o de la persona titular de la conselleria en aquells supòsits que ho requereixquen.*
- f) *Aquells altres extrems que, per la seua transcendència en el procés de gestió, determine el Consell a proposta de la persona titular de la conselleria amb competències en matèries d'hisenda, amb un informe previ de la Intervenció General de la Generalitat*

Cal significar que, com s'ha fet constar, el Consell de la Generalitat, fent ús de l'habilitació concedida per l'anterior article 58 del Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública de 1991 (actual article 102, apartat f) de la Llei 1/2015) va aprovar l'Acord de 24 d'agost de 2012, pel qual es «*Determina els extrems addicionals a comprovar per la Intervenció en l'exercici de la fiscalització de gasto*».

En l'apartat dihuité del dit Acord s'establixen els extrems addicionals a comprovar en la intervenció prèvia en relació amb «*els expedients de subvencions i ajudes a què siga aplicable la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions*». Estos extrems, atenent la redacció del dit apartat dihuité, no pareixen referits als projectes d'ordes de bases reguladores de les subvencions, sinó, més aviat, a les respectives convocatòries de subvencions en règim de concurrència i en règim de concessió directa, i queda, per consegüent, la fiscalització prèvia de les referides bases a allò que establix, en principi, l'esmentat article 102 de la Llei 1/2015.

C) Quant a la forma en què hauria d'exterioritzar-se la fiscalització per part de la Intervenció Delegada, l'article 165.1 de la Llei 1/2015, empra l'expressió «amb un informe previ de l'Advocacia General de la Generalitat i de la corresponent Intervenció Delegada». De la dita redacció pot desprendre's la necessitat d'elaborar un «informe» en què el firmant expose o justifique el seu parer sobre els extrems exigits, en este cas, per la normativa reguladora de la fiscalització prèvia (article 102 de la Llei 1/2015); però això no ha d'excloure, de forma automàtica, la possibilitat que el control puga exterioritzar-se, amb determinades exigències i requisits, per mitjà de la tècnica del «visé».

Respecte d'això, en els projectes de bases de subvencions i premis examinats en els dictàmens 704/2015 i 706/2015, la fiscalització de la Intervenció Delegada es va materialitzar, no per mitjà de l'instrument formal de l'«informe», sinó per mitjà de la citada tècnica del «visé». Esta qüestió va suscitar el debat en el si del Ple d'este Consell sobre la viabilitat de la mencionada tècnica en la funció del control duta a terme per la Intervenció.

Així, en el Dictamen 704/2015, de 16 de desembre, relatiu a les bases reguladores de la concessió de subvencions en matèria de servicis socials especialitzats de persones majors, es va constatar, en la consideració relativa al procediment d'elaboració del text remés, que «*respecte a l'informe de la Intervenció Delegada tan sols obra en l'expedient remés a este Consell un text del projecte d'Orde en què consta estampat en la seua última pàgina un segell amb el text "Fiscalització prèvia [sic] Art. 102 Llei 1/2015 - ... - 26 de novembre de 2015", i sobre ell una rúbrica.*»

Este Consell va mantindre que «*D'això cal deduir que la Intervenció Delegada ha pres coneixement de l'Orde projectada i que s'han compro-*

vat els extrems que es detallen en les lletres a) a f) de l'article 102 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, citada”, si bé va matisar que “l'«informe» de la Intervenció Delegada que requerix l'article 165.1 de la dita Llei (i que anteriorment s'ha transcrit) suposa un poc més que la mera estampació d'aquell segell en el projecte d'Orde, perquè hauria d'explicitar si tal informe de fiscalització s'ha realitzat amb l'abast i contingut que exigix el meritat article 102».

Al dit Dictamen, aprovat per majoria, es va formular, en relació amb l'estampació del segell emprada per la Intervenció, un vot particular formulat per la Consellera la Sra. María Luisa Mediavilla Cruz, al qual es va adherir el Conseller el Sr. Federico Fernández Roldán, en el qual es va mantindre el següent:

«Com s'assenyala en el Dictamen aprovat per majoria la mera estampació de la firma d'un funcionari –que ni tan sols se sap si està adscrit a la Intervenció Delegada– no és prou per acomplir l'article 102 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer (Fiscalització i Intervenció prèvia), per tal com este precepte exigix la comprovació de sis extrems concrets. Açò és, cabria acceptar la utilització de la tècnica del “visé”, pròpia de la verificació del compliment de les prescripcions tècniques i legals de la matèria en concret, sempre que en el segell de cautxú estampat en l'esborrany de la norma projectada s'especificara sense cap gènere de dubtes que l'actuació fiscalitzadora del funcionari que subscriu ha consistit en la comprovació dels sis extrems que expressa l'esmentat article 102.

No havent sigut així, ens trobem davant del supòsit previst en l'article 106 de l'abans esmentada Llei (omissió de la fiscalització) per haver-se omés l'Informe de fiscalització sent este preceptiu...

En suma, per tal com del «visé» estampat en el projecte de norma no es deduïx que s'han comprovat els extrems detallats en les lletres a), f) de l'art. 102, esta Consellera entén que en el present cas, no s'ha acomplit allò que requerix l'article 165.1 de la Llei 1/2015, la qual cosa determina indefectiblement l'aplicació dels efectes previstos en l'article 106.2 ja exposats».

Per la seua banda, en el Dictamen 706/2015, relatiu a les bases reguladores del Premi de Disseny de Cartells commemoratius de la celebració del 8 de març, Dia Internacional de la Dona, es va constatar, de nou, que «Respecte a l'informe de la Intervenció Delegada, només consta en l'expedient tramés a este Consell un text del projecte d'Orde en el qual

consta estampat, en la seua última pàgina, un segell amb el text “Fiscalització prèvia [sic] Art. 102 Llei 1/2015... - 24 nov 2015”, i damunt, una rúbrica. D'això es pot deduir que la Intervenció Delegada ha pres coneixement de l'Orde projectada i que s'hi han comprovat els extrems que es detallen en les lletres a) a f) de l'article 102 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, citada».

En este Dictamen, aprovat per unanimitat, el Ple d'este Òrgan consultiu tampoc no va mostrar cap objecció a la tècnica de comprovació emprada, si bé es va formular pel President d'esta Institució un vot concurrent –que va acompanyar al precitat Dictamen 706/2015– en el qual va argumentar el següent: *«El problema consistix a determinar l'abast de la intervenció de l'òrgan fiscalitzador. Hem entés que es complix amb les previsions dels meritats articles 100.2 i 102 quan la Intervenció Delegada ha pres coneixement de la norma projectada i ho exterioritza per mitjà de l'estampació d'una segell amb l'expressió “Fiscalització prèvia. Art. 102 Llei 1/2015”, amb la data i la firma de l'Interventor Delegat, perquè cal suposar que tal estampació succeïx a la comprovació dels extrems que concreta l'esmentat article 102.*

Així ho hem estimat unànimement en el dictamen al qual este vot concurrent acompanya però només per majoria en el dictamen relatiu a l'expedient 678/2015 referit, a pesar que el segell estampat en la norma projectada és el mateix. I en ambdós casos, es tracta d'una Orde, bé per a establir unes bases reguladores de la concessió d'una subvenció (expedient 678/2015), bé per a establir les bases de concessió d'un premi (expedient 693/2015).

I en ambdós casos procedix la intervenció prèvia en els termes que preveuen els articles 100 i 102 als quals cal remetre la previsió de l'article 165.1 relatiu a les bases reguladores de la concessió de subvencions.

Per això, al destinatari d'ambdós dictàmens pot causar perplexitat la disparitat de criteris observada respecte d'això (...)

Amb este vot concurrent, –que comporta una conformitat amb el dictamen a què acompanya–, només es pretén reiterar que considerant que la intervenció de la fiscalització prèvia en esta sort d'expedients suposa una comprovació dels anotats extrems, res impediex que el seu criteri s'exterioritze a la manera de la clàssica fórmula eclesial del “Nihil obstat”, amb la qual s'expressava l'aprovació d'un text per a la seua publicació, sense cap explicació, perquè estem davant d'una actuació que no

està prevista per a il·lustrar l'òrgan censor sinó per a simplement expressar-li el beneplàcit de qui exercix la prèvia funció censora, per a indicar que no hi ha objecció i que res s'oposa perquè s'ha observat el compliment de les obligacions legalment establides».

El vot concurrent mencionat finalitza amb un suggeriment dirigit a la Intervenció del tenor següent: «[n]o obstant això, desitge concloure amb un suggeriment dirigit més a la Intervenció General que a l'òrgan destinatari del dictamen: haurien d'encarregar un nou segell en què s'indique, després de l'expressió "Fiscalització prèvia", esta altra: "comprovat el compliment de l'art. 102 de la Llei 1/2015", o, semblant i s'antepose a la firma l'expressió "Intervenció Delegada" o "Interventor/a Delegat/ada"».

En definitiva, d'una valoració conjunta d'ambdós dictàmens es desprén que, en aquells supòsits en què la Intervenció empre, com a fórmula per a exterioritzar la seua funció de control, l'estampació d'un segell, és necessari que en este segell es constate, pel funcionari, la verificació, la comprovació i el compliment dels extrems establert en l'article 102 de la Llei 1/2015, i cal anteposar a la firma l'expressió «Intervenció Delegada». I això a fi de donar completa certesa sobre el compliment de la funció de control que exigix l'article 165 de la Llei 1/2015 en relació amb l'article 102 de l'esmentada norma.

A més, quan, d'acord amb allò que estableix l'article 164.e) de la Llei 1/2015, s'aproven conjuntament les bases i la convocatòria, haurà de constar, en el referit segell estampat, la verificació, comprovació i compliment dels extrems addicionals a comprovar d'acord amb el que estableix l'apartat dihuité del ja esmentat Acord del Consell de 24 d'agost de 2012.

■

III

LA CADUCITAT EN ELS PROCEDIMENTS ADMINISTRATIUS SOBRE INTERPRETACIÓ DELS CONTRACTES

I. PLANTEJAMENT DE LA QÜESTIÓ: LES PRERROGATIVES DE L'ADMINISTRACIÓ EN MATÈRIA CONTRACTUAL.

En l'àmbit de la contractació administrativa, l'Administració contractant gaudix d'unes prerrogatives, desconegudes en la contractació privada, que són manifestació de la potestat general d'autotutela de què gaudix, per a aconseguir la millor protecció de l'interés públic. La principal manifestació d'estes prerrogatives són les potestats d'interpretació, modificació i resolució dels contractes, en situació de privilegi o de prevalença d'una de les parts enfront de l'altra.

L'article 210 del Text Refós de la Llei de Contractes del Sector Públic, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre (TRLCSF), conté les principals prerrogatives de què gaudixen les administracions públiques en l'exercici de la seua activitat contractual sotmesa al dret administratiu, davall el títol «Prerrogatives de l'Administració Pública en els contractes administratius».

«1. Dins dels límits i amb subjecció als requisits i amb els efectes assenyalats en la present Llei, l'òrgan de contractació posseïx la prerrogativa d'interpretar els contractes administratius, resoldre els dubtes que oferisca el seu compliment, modificar-los per raons d'interés públic, acordar-ne la resolució i determinar-ne els efectes».

Estes facultats unilaterals a favor de l'Administració han sigut reconegudes històricament, de forma expressa, ja des de la Llei de Contractes de l'Estat de 1965, per als contractes administratius, perquè quan es tracte de contractes privats, l'Administració actua desproveïda de tot privilegi i se sotmet al Dret comú.

No obstant això, cal assenyalar que recentment, amb la modificació que va introduir la Llei 2/2011, de 4 de març, d'Economia Sostenible, en l'article 20.2 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de Contractes del Sec-

tor Públic, que s'arreplega íntegrament en el ja mencionat TRLCSP, estén també estes facultats a la modificació dels contractes privats.

En tot cas, la dita facultat està sotmesa a regles estrictes en garantia de la seua objectivitat, per això la tradicional exigència del previ i preceptiu dictamen del Consell d'Estat o dels òrgans consultius de les comunitats autònomes, sempre que es formule oposició per part del contractista (article 211 del TRLCSP), i, lògicament, l'exercici d'esta potestat per l'Òrgan de contractació no exclou lògicament, la intervenció dels tribunals per a revisar la prerrogativa mencionada (entre d'altres, STS de 20 d'abril de 1999).

Tal previsió legal, com no podia ser d'una altra manera, apareix en l'article 10.8.c) de la Llei 10/1994, de 18 de desembre, de Creació d'este Òrgan Consultiu, assenyalant el caràcter preceptiu del dictamen en els assumptes que versen sobre *«nul·litat, interpretació i resolució dels contractes administratius quan es formule oposició per part del contractista i, en tot cas, en els supòsits previstos en la legislació de contractes de l'Estat»*.

Per tal com la crisi econòmica dels últims anys ha ocasionat incompliments contractuals tant en matèria de convenis urbanístics, com en les diverses modalitats de contractes administratives pròpiament dites, les peticions de dictàmens preceptius s'ha vist incrementada respecte d'anys anteriors, com també les consultes facultatives sobre interpretació de clàusules contingudes en els diferents plec de condicions tècniques i econòmiques que han regit la vida dels contractes. I d'això deriva la qüestió que ací s'estudia, que es va plantejar concretament en este Consell Jurídic en ocasió d'una consulta facultativa que, encara que no es referia pròpiament a la possible existència de la caducitat del procediment d'interpretació d'un contracte, sí que es tractava en el projecte de Dictamen esta qüestió, encara que es fera de forma tangencial. El Ple, al produir-se discrepàncies entre els seus membres, va decidir que s'excloueren del Dictamen les consideracions respecte d'això, a fi que, després de l'estudi corresponent s'adoptara un criteri que fóra assumit unànimement pel Ple sobre l'institut de la caducitat i l'eventual concurrència en els procediments que es referisquen a la interpretació dels contractes, enfront d'aquells que versen sobre resolucions o modificacions contractuals, respecte dels quals es produïx, sens dubte, la caducitat amb el transcurs del temps.

II. LES PRERROGATIVES DE L'ADMINISTRACIÓ. NORMATIVA APLICABLE.

La potestat d'interpretació: la necessitat del procediment.

Juntament amb els aspectes substantius que en tot procediment han de ser objecte d'anàlisi, caldrà observar la normativa reguladora del procediment, perquè no són pocs els casos en què els tribunals anul·len una resolució administrativa per defectes procedimentals. Per això en els dictàmens d'este Consell Jurídic Consultiu figura un apartat que examina estos aspectes, com ara la incorporació a l'expedient dels informes que siguen preceptius per exigència de la legislació aplicable, així com el respecte al tràmit d'audiència, tant al contractista com a l'avalador, i, per descomptat, per la seua especial incidència en la tramitació d'estos procediments, quan són iniciats d'ofici s'analitza el termini de tramitació i la possible caducitat.

Quan l'article 210 atribueix a l'òrgan de contractació el privilegi d'interpretar unilateralment els contractes, col·locant-lo en una posició de supremacia per raons d'interés públic inherent a la contractació pública, no suposa que esta facultat s'exercisca de forma arbitrària i de manera il·limitada. Esta prerrogativa no té un altre abast que evitar el perjudici per a l'interés públic (Sentència del Tribunal Suprem de 8 d'octubre de 1999), sense que li siga permés a l'Administració imposar clàusules o condicions que no estigueren ja incloses en el plec de condicions administratives regulador del contracte (STS de 9 de juliol de 1988). La jurisprudència ha estimat que l'Administració té la facultat de resoldre per ella mateixa les incidències i els dubtes que puguen produir-se davant del contractista, i la finalitat d'esta prerrogativa és trobar el vertader sentit i contingut de les clàusules a què s'han sotmés les parts, per a solucionar qualsevol divergència o conflicte sorgit en l'execució del contracte, i sempre, per descomptat, per a aconseguir l'interés públic.

En este sentit, la STS de 8 d'octubre de 1999 ensenya que la potestat de la interpretació unilateral «no tiene otro alcance que evitar el perjuicio para el interés público que se seguiría de la interrupción de la prestación del servicio público en tanto se despejan las dudas y no se traduce en reglas interpretativas distintas de las que, con carácter general, se establecen en los artículos 1281 y ss. en relación con el artículo 3 del Código Civil para los contratos, a las que en todo caso debe ajustarse el ejercicio de esa potestad interpretativa, normas cuya efectividad puede ser judicialmente impuesta...».

Així doncs, la prerrogativa administrativa d'interpretació del contracte reconeguda en el ja esmentat article 210 del TRLCSP és una tècnica d'assegurament de l'interés públic, almenys amb un caràcter temporal, perquè no es tracta que la interpretació de l'Administració siga autèntica i, per tant, definitiva i inapel·lable, sinó que és només la manifestació d'un poder de declaració prèvia i executiva que s'imposa de forma immediata al contractista, però sense que es veja privat este del dret a mostrar la seua disconformitat en el corresponent procediment administratiu o per mitjà del corresponent recurs jurisdiccional.

Per la seua banda, l'article 211 del dit TRLCSP estableix el procediment per a l'exercici de la dita prerrogativa, en el qual es preveu l'audiència al contractista, amb un informe del servei jurídic corresponent i el dictamen preceptiu del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la respectiva Comunitat Autònoma.

En el mateix sentit l'article 97 del Reglament de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, davall el títol «Resolució d'incidències sorgides en l'execució de contractes», estableix

«Per a les incidències que sorgisquen entre l'Administració i el contractista en l'execució d'un contracte per diferències en la interpretació del que convé o per necessitat de modificar les condicions contractuals, es tramitaran per mitjà d'expedient contradictori, que comprendrà preceptivament les actuacions següents:

- 1. Proposta de l'Administració o petició del contractista.*
- 2. Audiència del contractista i informe del servei competent a evacuar en ambdós casos en un termini de cinc dies hàbils.*
- 3. Informe, si és el cas, de l'Assessoria Jurídica i de la Intervenció, que cal evacuar en el mateix termini anterior.*
- 4. Resolució motivada de l'Òrgan que haja celebrat el contracte i subsegüent notificació al contractista».*

En conseqüència, del contingut de les disposicions esmentades i transcrites es dedueix que, quan es produïsquen incidències entre l'Administració i els contractistes per causa de distinta interpretació del contingut del contracte, l'Administració està obligada a instruir el corresponent procediment.

A més, a tot això cal afegir que, en els supòsits en què existisca oposició del contractista, és preceptiu el dictamen del Consell Jurídic Consultiu, segons disposa l'article 10.10a de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de Creació del dit Òrgan.

El termini en els procediments d'interpretació contractual: transcendència de la iniciació d'ofici o a instància de part.

Per descomptat, els procediments d'interpretació dels contractes, igual que els de modificació i resolució, com la resta dels procediments administratius, estan subjectes a uns terminis i imposen a l'Administració l'obligació de resoldre.

El termini per a resoldre i notificar es troba previst en l'article 42.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú (LRJAP-PAC) –la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administrativo Comú de les Administracions Públiques (LPACAP) manté idèntica regulació en l'article 21.3–, de tal forma que, a falta d'una llei que establisca un altre termini superior, sense excedir sis mesos, el termini màxim per a tramitar i resoldre els procediments d'interpretació, modificació i extinció dels contractes serà el de tres mesos, i en este sentit, la disposició final tercera del TRLCSP en l'apartat 1 estableix que *«els procediments regulats en esta Llei es regiran, en primer terme, pels preceptes continguts en ella i en les normes de desplegament i, subsidiàriament, pels de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i normes complementàries»*.

El procés que estem seguint en este estudi es completa amb l'article 44 de la LRJAP-PAC (article 25.1 LPACAP), que, davall el títol «Falta de resolució expressa en els procediments iniciats d'ofici», preveu el següent:

«En els procediments iniciats d'ofici, el venciment del termini màxim establert sense que s'haja dictat i notificat resolució expressa no eximix l'Administració del compliment de l'obligació legal de resoldre, i produïx els efectes següents:

- 1. En el cas de procediments de què poguera derivar-se el reconeixement o, si és el cas, la constitució de drets o altres situacions jurídiques individualitzades, els interessats que hagueren comparegut podran entendre desestimades les seues pretensions per silenci administratiu.*

2. *En els procediments en què l'Administració exercite potestats sancionadores o, en general, d'intervenció, susceptibles de produir efectes desfavorables o de gravamen, es produirà la caducitat. En estos casos, la resolució que declare la caducitat ordenarà l'arxivament de les actuacions amb els efectes previstos en l'article 92».*

Resulta, per tant, que l'incompliment per l'Administració del corresponent termini màxim per a resoldre i notificar té efectes diferents segons es tracte de procediments iniciats a instància de part o iniciats d'ofici.

En els primers, transcorreguts el termini de tres mesos des de la sol·licitud de l'interessat sense haver-se notificat resolució expressa, es considera aquella desestimada per silenci administratiu, per a la possible impugnació davant dels tribunals, encara que continue per a l'Administració l'obligació de resoldre.

No obstant això, en els procediments la tramitació dels quals haja sigut iniciada d'ofici l'incompliment del termini determina la caducitat del procediment.

Pot resultar oportú en este moment referir-se a la diferència existent, quant als seus efectes, entre l'apartat 2 de l'esmentat article 44 i l'article 92 de la mateixa Llei 30/1992⁵, per tal com en ambdós està prevista la caducitat del procediment. El tractament jurídic és distint. Mentre que el primer dels dits preceptes es referix als procediments iniciats d'ofici, el segon contempla la caducitat en els procediments iniciats a instància de l'interessat, amb distints interessos jurídics tutelats: l'article 92.1 pretén protegir el sol·licitant, evitant una declaració de caducitat abusiva per part de l'Administració; al contrari, l'article 44.2 pretén protegir l'interessat afavorint la declaració de caducitat en el procediment incoat d'ofici.

Ara bé, què passa amb els procediments el tràmit dels quals se sol·licita pels contractistes per a discutir o concretar amb l'Administració la interpretació d'una determinada clàusula continguda en el Plec de Condicions que regix el contracte?

⁵ La LPACAP conté estes regulacions en els articles 25.2 i 95, respectivament.

La resposta és evident, perquè la iniciació d'un procediment administratiu ja siga per a interpretació, resolució o modificació d'un contracte depén de la voluntat de l'Administració, i tal vegada per això s'afirma doctrinalment i legalment l'existència de les prerrogatives i facultats de l'Administració en matèria contractual.

Cal anar a la lletra de la Llei per a constatar que és necessària la concurrència de dos elements que l'esmentat article 42.2 disposa per a determinar l'àmbit d'aplicació del precepte: *«la iniciació d'ofici i l'exercici de facultats d'intervenció, susceptibles de produir efectes desfavorables o de gravamen»*.

Sembla, per tant, que el legislador ha volgut restringir l'àmbit de la caducitat als procediments iniciats d'ofici, però cal afirmar que és errònia la suposició que els procediments iniciats a instància de l'interessat han de tindre per definició un caràcter favorable o beneficiós per a l'administrat, i al revés, que un procediment incoat d'ofici tendisca per naturalesa a un resultat oneros per al destinatari.

I potser esta afirmació queda més evident si ens cenyim a l'examen de l'objecte d'este estudi: la caducitat en els procediments d'interpretació dels contractes.

III. LA CADUCITAT DELS PROCEDIMENTS SOBRE INTERPRETACIÓ DELS CONTRACTES I COM A QÜESTIÓ D'ORDE PÚBLIC.

Com té dit el Tribunal Suprem, *«la caducidad de los procedimientos es una institución jurídica con la que se trata de evitar la tardanza injustificada en resolver aquéllos, por entender el legislador que los sujetos expedientados se encuentran en una situación desfavorable que no se ha de alagar indefinidamente»* (STS de 28 de gener de 2010).

Per a donar una resposta solvent a la qüestió plantejada, és a dir, per a determinar la possibilitat d'aplicació de l'institut de la caducitat als procediments sobre interpretació dels contractes administratius, hi ha prou amb efectuar unes reflexions en què s'incloguen les distintes afirmacions i consideracions precedents.

Així, resulta que la prerrogativa legal concedida a l'Administració per a efectuar una interpretació unilateral de les clàusules contingudes en

els plecs de condicions i dels subsegüents contractes subscrits amb els contractistes, en realitat no és més que una tècnica d'assegurament que no té un altre abast que evitar el perjudici que podria seguir-se per a l'interés públic, en cas que el contractista decidira la interrupció de l'obra, o del subministrament, o de la prestació del servici públic del que haguera sigut adjudicatari. I que no té caràcter definitiu ja que l'interessat pot mostrar la disconformitat amb la dita interpretació i exercitar les accions que li corresponguen en dret, administratives o jurisdiccionals.

A més, a tenor de l'article 97 del Reglament de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, l'Administració es troba obligada a la incoació d'un expedient contradictori, ja siga per la iniciativa pròpia (proposta d'ofici), ja siga per petició del contractista, en el qual, amb audiència prèvia dels interessats, haurà de dictar la resolució que procedisca.

En cas que s'haja produït alguna discrepància interpretativa en una fase prèvia i l'Administració no es trobara disposada a acceptar la versió que pretén el contractista, haurà de fer ús de la prerrogativa d'interpretació del contracte i exigir que el contracte es continue executant en els termes que ella propose, com a salvaguarda de l'interés públic.

Per descomptat que, si el contractista accepta la versió interpretativa que li oferix l'òrgan de contractació, és a dir, si no en mostra la disconformitat, si no s'hi oposa, és evident que la discrepància ha quedat solucionada. Però si el contractista en mostra la disconformitat, és a dir, si hi ha oposició, serà, sens dubte, per considerar que tal interpretació li produïx efectes desfavorables o de gravamen, amb la qual cosa es veurà abocada, l'Administració, a iniciar d'ofici el corresponent expedient d'interpretació del contracte.

A diferència del que ocorre en els procediments per a resolució o modificació del contracte, en els d'interpretació es produïx amb alguna freqüència que, després d'haver manifestat les parts per mitjà dels seus corresponents escrits les respectives postures discrepants, no hi ha un acte formal d'inici del procediment, la qual cosa genera, al seu torn, el problema interpretatiu per a l'Administració consultiva i per a la jurisdiccional, si és el cas, de determinar si ha existit un procediment pròpiament dit o si, al contrari, se sotmet a la seua decisió unes versions distintes d'un mateix text, sense més.

Però, no cal oblidar que és unànime la doctrina al considerar que la caducitat del procediment constituïx una qüestió d'orde públic procedimental, amb la conseqüència que pot i ha de ser declarada d'ofici tant per l'Administració com pels jutges i tribunals, sense necessitat que siga al·legada, i que, sent de caràcter imperatiu és, a més, irrenunciable.

Per això s'arriba a la conclusió següent: si ha sigut remés a este Consell Jurídic l'expedient per al seu dictamen preceptiu serà perquè el contractista ha formulat oposició (article 10.8.c) de la nostra Llei 10/1994, de 18 de desembre), i perquè, a més, ha considerat que la interpretació de l'Administració li produïx efectes desfavorables o de gravamen (article 44 de la LRJAP-PAC). I, en conseqüència, s'haurà de tindre en compte el termini transcorregut en la tramitació del procediment d'interpretació contractual perquè, també per a estos, el transcurs del termini de tres mesos des de l'inici en produïx la caducitat. I sobre este Òrgan consultiu recau la responsabilitat d'examinar cuidadosament l'expedient, com sempre, per a determinar el moment en què ha de considerar-se iniciat d'ofici el procediment als efectes d'instar la imperativa declaració de caducitat.

IV

LA INSTRUCCIÓ DEL PROCEDIMENT I LA LEGITIMACIÓ PASSIVA DE LA GENERALITAT EN LES RECLAMACIONS DE RESPONSABILITAT PATRIMONIAL PER PRESTACIÓ SANITÀRIA DE LES MÚTUES COL·LABORADORES AMB LA SEGURETAT SOCIAL

El Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana ha tingut ocasió de pronunciar-se sobre reclamacions de responsabilitat patrimonial formulades a la Generalitat per l'atenció sanitària prestada en centres assistencials dependents o per compte de mútues col·laboradores amb la Seguretat Social, les antigues mútues d'accidents de treball i malalties professionals.

En este sentit, la doctrina establida pel Consell no ha sigut constant, sinó que s'ha anat modificant per a adaptar-se als canvis que la jurisprudència introduïa en este àmbit. L'evolució té com a eix fonamental la legitimació passiva de l'Administració autonòmica amb competències en matèria de sanitat per a atendre les reclamacions que se li formulen per persones que han sigut ateses en centres dependents de les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social, segons la denominació actual fixada en el text refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

I. LA POSSIBLE ABSÈNCIA DE LEGITIMACIÓ PASSIVA DE L'ADMINISTRACIÓ.

El dictamen 648/2003, de 22 de desembre, és el primer del Suprem Òrgan Consultiu de l'Administració valenciana en què es va analitzar l'eventual absència de legitimació passiva de l'Administració Pública en reclamacions degudes a danys causats per l'atenció sanitària prestada per mútues d'accidents laborals.

En el supòsit del dictamen, el conserge d'uns apartaments va ser intervingut pels servicis mèdics de la mútua corresponent a causa d'un brusc dolor lumbar. No obstant això, en no millorar la seua malaltia,

l'afectat va recórrer a la medicina privada, i va obtindre allí un tractament amb efectes satisfactoris. Davant d'estos fets, l'afectat va reclamar una indemnització a la Generalitat.

L'instructor de l'Administració va proposar la desestimació per falta de legitimació passiva de l'Administració autonòmica. El Consell, en el seu dictamen, i amb caràcter previ a l'anàlisi de fons, va revisar la concurrència de la legitimitació passiva. Per a això, va entrar a analitzar la naturalesa jurídica de les mútues l·laboradors denominades d'accidents laborals i malalties professionals. Esta anàlisi es va realitzar a partir dels articles 68.1 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny –vigent en aquell moment–; i l'article 2 del Reglament, aprovat pel Reial Decret 1993/1995, de 7 de desembre, sobre mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, en els termes següents:

«...les Mútues d'Accidents de Treball i Malalties Professionals són associacions d'empresaris degudament autoritzades pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials, l'àmbit funcional de les quals està constituït per la col·laboració amb la Seguretat Social en la gestió de la prestació econòmica de la incapacitat temporal per contingències comunes dels seus treballadors protegits, del subsidi per incapacitat temporal en el Règim Especial de Treballadors per Compte Propi o Autònoms i dels treballadors per compte propi inclosos en el Règim Especial Agrari de la Seguretat Social. Són Entitats Col·laboradores en la gestió dels servicis sanitaris, dependents de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social del Ministeri de Treball i Assumptes Socials –article 71 i seg. i 5.2 LGSS, i article 53 del Reglament, aprovat pel Reial Decret 1993/1995, de 7 de desembre–. A més, segons l'article 2.2 de l'esmentat Reglament, les Mútues, una vegada inscrites en el Registre existent a este efecte, tindran personalitat jurídica pròpia i gaudiran de plena capacitat per a adquirir, posseir, gravar o alienar béns i realitzar qualsevol classe d'actes i contractes o exercitar drets i accions. Així mateix els correspon la gestió dels seus propis recursos, integrats en el patrimoni de la Seguretat Social».

Es va afegir, en el Dictamen que segons l'article 71.1 de citat Text refós de 1994 corresponia «al Ministeri de Treball i Assumptes Socials les facultats de direcció i tutela sobre les expressades mútues».

No obstant això, la posició del Consell no sols se sustentava en el que disposa la legislació vigent, sinó que també es va buscar el suport en el Dictamen núm 2.872/2001, de 25 d'octubre, del Consell d'Estat, en el qual es deia:

«Les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social no són Administració Pública i les facultats que ostenta l'Administració General de l'Estat, a través del Ministeri de Treball i Assumptes Socials, se circumscriuen, bàsicament, a funcions de control i fiscalització de la funció col·laboradora. Més concretament pot ressenyar-se que se centra en l'àmbit de la seua constitució, de les incompatibilitats i prohibicions i del seu funcionament en el pla econòmic com ara les quotes, auditories de comptes, reserves obligatòries, crèdits, excedents, mesures cautelars davant de determinades situacions, etc. Tot això és confirmat en virtut del desplegament reglamentari abocament en esta matèria, en particular, el Reial Decret 1992/1995, de 7 de desembre. En suma, l'activitat a què s'atribuïx l'origen de les lesions ha sigut duta a terme per una d'estes mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i, per tant, per una entitat privada el que exclou la present via de responsabilitat patrimonial de l'Administració Pública».

I el Consell Jurídic Consultiu va concloure este Dictamen amb una contundent consideració tercera:

«...l'actuació mèdica que motiva o fonamenta la present reclamació va ser duta a terme pels servicis mèdics de la Mútua [...], és a dir, pels professionals d'una associació d'empresaris amb personalitat jurídica, no emmarcats en l'àmbit del Servei Valencià de Salut, la qual cosa exclou, per tant, la possibilitat de reclamar contra la Generalitat Valenciana, per falta d'acció de l'interessat contra la dita Administració els servicis sanitaris de la qual no han sigut els causants del dany la indemnització del qual sol llicita el reclamant, ni ha gestionat la corresponent assistència sanitària. El fet que les mútues constituïsquen entitats col·laboradores en matèria de gestió de contingències comunes no implica, per si mateix, i en el present cas, una derivació de responsabilitat a l'Administració autonòmica per les actuacions sanitàries dels seus professionals».

Este raonament va ser reiterat en el Dictamen 77/2004, de 5 de febrer, on es va afegir que l'atenció mèdica prestada en el centre assistencial d'una mútua «...a què s'atribuïx el dany ha sigut prestada per servicis mèdics d'entitats privades, supervisades a més per l'Administració General de l'Estat» i, en consencuència, «resulta palmari que els servicis sanitaris de la Generalitat Valenciana són totalment aliens als eventuals danys existents, per la qual cosa necessàriament ha de concloure's que no resulta possible reclamar per esta causa davant de la Generalitat Valenciana, sense perjudi de la reclamació que pugua formular-se davant d'una altra Administració».

De manera que, si bé quedava vedada la via de reclamació enfront de l'Administració autonòmica, no ocorria el mateix respecte de l'Administració de la Seguretat Social, per ser esta a qui corresponia la tutela de les mútues segons la legislació reguladora.

Entre 2003 i 2012 este Consell Jurídic Consultiu va negar l'existència de legitimació passiva de l'Administració autonòmica en este tipus de reclamacions basant-se en el raonament exposat. Per consegüent no entrava a valorar el fons de la reclamació. Així va ocórrer en els ja esmentats dictàmens 648/2003 i 77/2004, i en els números 187, 265/2006; 518, 690, 880, 881 i 1080/2007, 240 i 292/2008; i 408/2009. Procedia per tant, que la Generalitat desestimara la sol·licitud per falta de competència de la Generalitat, entesa com a falta de legitimació *ad causam*, i no la inadmissió de pla (Dictamen 554/2006).

Esta absència de responsabilitat de l'Administració autonòmica, no obstant això, admetia matisos quan la prestació sanitària a què s'imputaven danys havia sigut prestada a un mateix pacient per la mútua i pel Servei públic sanitari de manera successiva o no. És el supòsit analitzat en el dictamen 92/2006, de 23 de febrer, en el qual un treballador va patir un accident laboral del que va ser atés en un primer moment en el servici d'urgències d'un hospital de titularitat pública i, posteriorment en els servicis sanitaris dependents de la mútua corresponent. El Consell va separar les dos assistències prestades negant la legitimació passiva de la Generalitat pel que fa a l'actuació de la mútua. No així en el cas de l'assistència prestada en un hospital de la xarxa pública –que per cert és a la que el reclamant atribuïa l'actuació danyosa–, on sí que es va considerar que hi havia legitimació passiva de la Generalitat, encara que no responsabilitat patrimonial.

II. EL RECONeixEMENT DE LA LEGIMITACIó PASSIVA DE L'ADMINISTRACIó AMB FONAMENT EN LES SEUES FUNCIONS *IN VIGILANDO*.

La doctrina exposada, favorable a la desestimació de pla per falta de legitimació prèvia de la Generalitat es va modificar substancialment a partir del dictamen 385/2012, de 26 d'abril. El supòsit que va donar origen a la modificació no era substancialment diferent d'altres anteriors. En concret es tractava d'una persona que va patir un accident *in itinere* i que, si bé inicialment va ser atés en un hospital de titularitat de la Generalitat, posteriorment va seguir el tractament en centres dependents d'una mútua d'accidents laborals. En el transcurs del tractament va contraure el virus VHC per un deficient tractament de les transfusions de concentrat d'hematies a què va ser sotmés en els centres dependents de la mútua.

La proposta de resolució de l'Administració sanitària va ser la d'inadmetre la reclamació per falta de legitimació passiva.

No obstant això, el Consell va matisar la seua reiterada doctrina.

Este canvi doctrinal té la seua motivació, entre altres, en la Sentència del Tribunal Suprem de 10 desembre 2009. En ella, l'Alt Tribunal va realitzar el raonament següent:

«Las Mutuas de Accidentes de Trabajo y Enfermedades Profesionales de la Seguridad Social podrán establecer instalaciones y servicios sanitarios y recuperadores para la prestación de la asistencia debida y la plena recuperación de los trabajadores accidentados en el trabajo y enfermos profesionales.

La utilización de dichos servicios, en cuanto que se hallan destinados a la cobertura de prestaciones incluidas en la acción protectora de la Seguridad Social e integradas en el Sistema Nacional de Salud, deberá estar coordinada con los de las Administraciones públicas sanitarias.

La creación de tales instalaciones y servicios sanitarios y recuperadores, así como su modificación y su supresión, se ajustarán a lo establecido en la normativa específica que resulte de aplicación en la Comunidad Autónoma donde se ubiquen los mismos. No obstante, dicha creación, modificación y supresión requerirán de

la conformidad previa del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, siendo preceptivo y determinante el informe que emita el organismo que en cada caso tenga atribuida la gestión de la asistencia sanitaria de la Seguridad Social, respecto de la adecuación de las instalaciones y servicios propuestos a las finalidades que deben cumplir. [...]

No ofrece, pues, duda que las prestaciones sanitarias se enmarcan en la acción protectora de la Seguridad Social integrada en el Sistema Nacional de Salud, así como que la norma reglamentaria atribuye al “organismo que en cada caso tenga atribuida la gestión de la asistencia sanitaria de la Seguridad social” el informe sobre la adecuación de las instalaciones y servicios. Y, por ello, también los Servicios Sanitarios de la Seguridad Social son los que inspeccionan y controlan dichos servicios a tenor del apartado séptimo.

Las Mutuas se constituyen al objeto de colaborar en la gestión de las contingencias de accidentes de trabajo y enfermedades profesionales del personal a su servicio, conforme al art. 2, por lo que, a tenor del art. 17.6 han de justificar disponer de ‘instalaciones y servicios administrativos y sanitarios suficientes para garantizar el cumplimiento de los fines de la colaboración en la gestión de la Seguridad Social’.

[...]

El hecho de que las Mutuas Patronales sean sujetos privados no es obstáculo para que las mismas puedan ser objeto de reclamaciones en el ámbito de la responsabilidad patrimonial de las administraciones públicas ya que aquellas realizan su labor prestando un servicio público por cuenta del Sistema Nacional de Salud.

Por ello, debe insistirse que en cuanto las mismas tienen atribuida, en virtud de las disposiciones legales y reglamentarias más arriba enumeradas, la colaboración con la administración pública sanitaria en la gestión de la Seguridad Social de las contingencias de accidentes de trabajo y enfermedades profesionales se encuentran sometidas al mismo régimen que las administraciones públicas.

Recordemos que la jurisprudencia (por todas la STS de 27 de junio de 2006, 18 de septiembre de 2007, recurso casación

1962/2002 con cita de otras sentencias anteriores) a los fines del art. 106.2 de la Constitución, ha homologado como servicio público, toda actuación, gestión, actividad o tareas propias de la función administrativa que se ejerce, incluso por omisión o pasividad con resultado lesivo.

En consecuencia, los particulares podrán reclamar por las lesiones que sufran en sus derechos a consecuencia del funcionamiento de la asistencia sanitaria (art. 106.2 CE) prestada por las Mutuas Patronales como entidades colaboradoras de la Seguridad Social».

Este pronunciament va ser, posteriorment, assumit pel Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana en la Sentència de 15 de març de 2010.

D'esta manera es va establir de manera clara la legitimació passiva de l'Administració autonòmica competent en matèria de sanitat perquè davant d'ella es formularen reclamacions de responsabilitat patrimonial per actes d'assistència mèdica prestats per les mútues. I això, basant-se en les competències que té atribuïdes la Comunitat Autònoma en relació amb l'activitat del Servei Nacional de Salut i les entitats que hi participen.

Les possibilitats que es plantegen són distintes. Perquè encara que ja no cal al·legar una absència de legitimació passiva derivada de la falta de competència, tenint en compte la incardinació de les mútues –en la dimensió d'assistència sanitària– en el Sistema Nacional de Salut, la responsabilitat podrà matisar-se en virtut del nexa causal que es done entre la prestació que va originar el dany i la responsabilitat efectiva de l'Administració sobre ella.

En les paraules de l'esmentat Dictamen 385/2012:

«Que l'assistència mèdica sanitària prestada pels facultatius de la Mútua s'estime inadeguada al quadre clínic presentat pel pacient, és a dir, els supòsits de mala praxi mèdica o actuació mèdica no conforme amb la "lex artis". En estos casos, demostrada l'existència de nexa causal entre l'assistència prestada per la Mútua i el dany produït, així com que este és antijurídic, la Mútua és la que ha de respondre per les conseqüències del dany produït fent front a la indemnització que corresponga, sense que puga declarar-se la responsabilitat de l'Administració autonòmi-

ca sanitària competent, de manera que en estes reclamacions la resolució que ha d'adoptar en via administrativa l'administració sanitària autonòmica és simplement la desestimació de la reclamació per raons materials, però en cap cas podrà argumentar la falta de competència o legitimació passiva, com es venia sostenint amb anterioritat.

Que l'assistència mèdica sanitària prestada pels facultatius de la Mútua genere l'existència del nexa causal entre l'assistència prestada i el dany produït, sent este antijurídic, de forma tal que el perjudicat no té el deure jurídic de suportar-lo i tal dany a més porta origen en un incompliment del deure de vigilància del funcionament del sistema sanitari que competix a l'administració autonòmica sanitària. Exemples serien que el Centre de Salut on s'haja prestat l'assistència sanitària patira de mitjans materials adequats per a la pràctica sanitària o que el personal que dispensara l'atenció no tinguera la corresponent capacitat professional. En estos supòsits la Mútua ha de respondre per les conseqüències del dany produït fent front a la indemnització que corresponga, sent també responsable l'Administració sanitària autonòmica corresponent, per l'incompliment del deure de vigilància del funcionament del sistema sanitari. D'esta manera, la resolució que ha d'adoptar en via administrativa l'administració sanitària autonòmica és, si és el cas, totalment o parcialment la reclamació, en el sentit de declarar la seua responsabilitat.

En els supòsits en què la deficient atenció sanitària ho siga per/una Mútua i l'administració sanitària autonòmica per derivació del malalt a la Seguretat Social, la responsabilitat que ha de declarar-se és compartida. Així, la resolució administrativa que ha d'adoptar l'administració autonòmica és estimar parcialment la reclamació, en el sentit de declarar la seua responsabilitat.»

És a dir, una vegada fixada la competència de l'Administració sanitària per a resoldre les demandes de responsabilitat patrimonial per l'actuació de les mútues, el Consell Jurídic ha acotat l'abast d'esta responsabilitat. Per això discrimina la naturalesa del dany produït al perjudicat i identifica tres possibles situacions. A saber, que el dany tinga la seua causa en la mala praxi mèdica o en un incumpliment de la *lex artis*; que el dany s'haja produït per la deficient vigilància de les autoritats sanitàries; i, finalment, que el dany s'haja infringit en la Sanitat pública a què va arribar el pacient derivat des d'una mútua.

Del que s'ha dit, es dedueix que l'eventual desestimació de la reclamació de responsabilitat patrimonial en estos supòsits no ha de sustentar-se en una falta de legitimació passiva en termes generals, perquè com s'ha vist, la Generalitat sí que té esta legitimació en certs supòsits, basant-se en una competència *in vigilando* de les prestacions integrades en el Sistema Nacional de Salut. La desestimació, en tot cas, haurà de sustentar-se en una «falta de legitimació passiva si bé intel·ligible com a legitimació respecte a la pretensió deduïda» (el que es correspon amb la denominada falta de legitimació *ad causam*) o en els termes emprats en els dictàmens núm. 179/2013 i 471/2014, «per raons materials» (Dictamen 554/2015).

En este punt, els arguments en què es basa la reclamació determinen en gran manera la Instrucció del procediment, de manera que

«després de l'admissió de la dita reclamació i atenent la concreta pretensió formulada pel reclamant, s'estime, quant a la qüestió de fons, que l'actuació mèdica no és imputable als servicis mèdics dependents de la Conselleria ni es qüestione per l'interessat les funcions pròpies d'esta, ho podrà comportar, com es veurà, la desestimació de la reclamació per "raons materials" [...] sense perjudi, a més, que este Consell estime o no la necessitat de completar la Instrucció del procediment amb els informes o tràmits que es consideren convenients per a la resolució de la qüestió de fons, atenent, igualment, el contingut de la pretensió formulada pel reclamant» (Dictamen 444/2015).

El Consell va assumir la tesi expressada en la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana núm. 596/2014, de 30 de setembre, en la qual, en relació amb una reclamació per responsabilitat patrimonial formulada contra la Generalitat, assenyala, en el seu fonament jurídic segon:

«Atés que l'assistència sanitària qüestionada va ser prestada per un centre mèdic de la Mutualitat demandada sense cap intervenció de servicis sanitaris públics de la Generalitat, la desestimació de la reclamació formulada en contra seu i, en conseqüència, del present recurs és procedent i d'acord amb dret per falta d'acció enfront de l'Administració demandada i, per això, de fonament jurídic per a qüestionar la legalitat de la resolució recorreguda que va desestimar la reclamació per falta de legitimació passiva si bé intel·ligible com a legitimació respecte a la pretensió deduïda en el procés» [el subratllat dels Dictàmens 444 i 554/2015].

En conclusió, a juí del Consell Jurídic cal desestimar les reclamacions de responsabilitat patrimonial a l'Administració de la Generalitat fonamentades en actuacions sanitàries de les mútues, quan després de l'oportuna Instrucció del procediment, es determine que no hi ha nexa entre la pretensió i les competències *in vigilando* de la Conselleria. És a dir, no es dóna la necessària legitimació passiva en concret –*ad causam*– per l'actuació per la qual es reclama, no per falta de legitimació passiva entesa com a falta de competència general respecte de l'activitat de les mútues.

III.LA NECESSITAT D'INSTRUCCIÓ DEL PROCEDIMENT COM A CONSEQÜÈNCIA DE L'EXISTÈNCIA DE LEGITIMACIÓ PASSIVA.

A pesar de la constatació de la legitimació passiva de l'Administració competent en matèria de sanitat en relació amb reclamacions de responsabilitat patrimonial per l'assistència prestada per mútues, són freqüents els procediments administratius la instrucció dels quals es limita a iniciar la tramitació, posar de manifest la falta de competència a l'interessat, instar el dictamen del Consell Jurídic Consultiu i, a continuació, desestimar la reclamació per falta de legitimació passiva.

La necessitat d'una instrucció completa ha sigut posada de manifest en el Dictamen 444/2015:

«en les reclamacions per responsabilitat patrimonial formulades contra la Generalitat i les Mútues, l'òrgan instructor no hauria de remetre al reclamant escrit en el qual manifeste la falta de competència de la Generalitat per a tramitar la reclamació presentada, màximament quan -en major o menor mesura- procedix la referida instrucció».

I és que, com es va indicar en l'esmentat Dictamen 385/2012, que no basta amb la simple desestimació sense major tràmit per part de l'Administració reclamada. Atés que podria existir una eventual responsabilitat de la Generalitat en alguns aspectes amb notable incidència en la prestació de l'atenció sanitària per les mútues, pertocaria que, en tot cas, l'Administració instruïra el corresponent procediment administratiu a fi de determinar-la, si és el cas. I el dit procediment haurà d'ajustar-se al que disposa el Reglament dels procediments de les Adminis-

tracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial, aprovat pel Reial Decret 429/1993, de 26 de març.

Així «la Conselleria de Sanitat ha d'admetre la reclamació, ha de procedir a la seua tramitació de conformitat amb el que estableix el Reglament dels Procediments de les Administracions Públiques en matèria de Responsabilitat Patrimonial, aprovat pel Reial Decret 429/1993, de 26 de març i, en fi, ha de resoldre sobre la seua responsabilitat, no sent acceptable el seu argument d'inadmetre la reclamació [...] per falta de legitimació passiva, atés que ha de depurar la seua responsabilitat entorn del seu deure de vigilància en el funcionament del sistema sanitari, perquè s'erigix com el seu garant».

Des d'esta òptica, el Consell Jurídic Consultiu va recomanar a la Conselleria que es tramitara l'oportú procediment de responsabilitat patrimonial i després de la seua substanciació, es reiterara la petició de dictamen a este Suprem Òrgan Consultiu (Dictàmens 995/2012 i 195/2013), tal com es va posar de manifest en la Memòria d'esta Institució corresponent a 2013, sense que esta posició haja sigut atesa generalment per l'Administració quan l'expedient es remet proposant la desestimació *ab initio*.

No obstant això, en 2015 s'han sotmés a consulta alguns expedients de responsabilitat patrimonial de la Conselleria competent en matèria de sanitat en què sí que s'ha realitzat una certa instrucció del procediment, perquè la reclamació ha sigut admesa, s'ha concedit audiència a l'interessat, s'ha elaborat proposta de resolució i s'ha sol·licitat dictamen a este Consell, la qual cosa implica l'esmentada instrucció.

A més, consten en alguns d'estos expedients informes relatius a la prestació sanitària objecte de la reclamació emesos per la pròpia mútua, o certificats administratius relatius a l'autorització i registre del centre sanitari on es va prestar l'assistència, així com el tràmit d'audiència previst en l'article 84 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre i 11 del Reglament procedimental. Certament, es tracta d'una instrucció escassa i que no sempre segueix les mateixes pautes en els distints expedients, per la qual cosa l'Administració hauria d'aplicar criteris uniformes en estos procediments en garantia dels drets dels ciutadans. Sens dubte, l'audiència a la mútua per l'actuació de la qual es reclama i a l'interessat hauran de figurar en tots els procediments.

Ara bé, la particularitat d'este tipus de reclamacions suposa que, al tractar-se d'una activitat exercida per un tercer amb què l'Administració només guarda una relació *in vigilando*, no pot reproduir-se exactament l'iter processal que es dona en aquelles reclamacions de responsabilitat patrimonial sanitària en què l'assistència ha sigut prestada directament per la Sanitat pública o els seus concessionaris.

Segons esta Institució Consultiva la Instrucció del procediment s'ajustarà als termes en què formule la petició l'interessat, de manera que només es requerirà l'informe de funcionament de l'Administració –per exemple, de l'òrgan administratiu que tinga encomanades les funcions d'inspecció de les mútues– en la mesura que la reclamació es fonamenta en la deficient inspecció:

«tampoc s'efectua per l'interessat –ni es desprén de l'expedient– cap reprotxe ni al·legació en relació amb les funcions concretes que puguen correspondre a l'Administració autonòmica, quant al seu deure de vigilància en el dèficit de mitjans materials o personals de les Mútues, per la qual cosa cap imputació pot efectuar-se a la Generalitat en este extrem, ni cap responsabilitat procedix declarar en este sentit. Cal tindre en compte que la reclamació es basa únicament –i com s'ha dit– en una falta de diagnòstic, és a dir, en el bon o mal fer professional mèdic» (Dictamen 554/2015).

El contrari, suposaria atribuir a l'Administració la responsabilitat de provar en l'expedient que la seua actuació ha sigut correcta, encara que com en els dos casos analitzats en els dictàmens 444 i 554/2015, no és objecte de crítica pels reclamants. Amb això, s'estaria desvirtuant la falta de legitimació *ad causam* per a convertir-la en una legitimació passiva general davant de qualsevol possible reclamació per l'assistència prestada per mútues.

IV. CONCLUSIÓ.

El Consell Jurídic Consultiu ha anat quiratant al llarg dels anys una doctrina sobre la tramitació de les reclamacions de responsabilitat patrimonial que es formulen a l'Administració competent en matèria d'atenció sanitària a la població. Esta doctrina se sustenta, principalment, en l'evolució de la jurisprudència.

Els pronunciaments recents d'este Consell Jurídic Consultiu, en consonància amb les més recents sentències del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, confirmen l'existència d'un àmbit de legitimitació passiva de la Generalitat respecte d'estes reclamacions, ho veda la possibilitat de la inadmissió *a limine* d'estes sol·licituds per no tindre competència o la desestimació sense instrucció d'un procediment administratiu.

L'existència d'un àmbit de responsabilitat de l'Administració respecte de l'activitat de les mútues comporta la instrucció necessària d'un procediment administratiu per a dilucidar si les reclamacions tenen raó de ser en el funcionament de l'Administració en la relació amb les mútues. Si bé, este procediment s'ajustarà als termes de la pretensió de l'interessat.

Com a conseqüència d'això, el Consell Jurídic Consultiu considera inadequat que quan de la Instrucció del procediment es desprenga la inexistència de la responsabilitat de l'Administració per no haver intervingut els seus servicis en la prestació objecte de reclamació, la desestimació es fonamente en l'absència de legitimitació passiva de l'Administració per no haver prestat directament l'assistència de què porta causa la reclamació. En estos supòsits, la desestimació ha de ser per falta de legitimitació *ad causam*, és a dir, contrastat un funcionament de l'Administració susceptible de generar responsabilitat patrimonial, això no implica que aquella no tinga legitimitació passiva respecte de les activitats de les mútues, perquè com a prestacions incardinades en el Sistema Nacional de Salut, l'Administració autonòmica té atribuïdes certes competències *in vigilando*.



V

ASPECTES A TINDRE EN COMPTE EN ELS EXPEDIENTS D'ORDES QUE APROVEN BASES REGULADORES DE SUBVENCIONS

I. LA PRECEPTIVITAT DE L'EMISSIÓ DEL DICTAMEN DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU.

Després de l'entrada en vigor de la Llei de la Generalitat 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, Sector Públic Instrumental i Subvencions (LHIS) se sotmeten regularment al dictamen del Consell Jurídic Consultiu les bases reguladores de subvencions en diversos sectors o àmbits materials d'actuació de les conselleries.

La citada LHIS disposa en l'article 165.1 que «*[l]es bases reguladores de la concessió de subvencions seran aprovades mitjançant una orde de la persona titular de la Conselleria competent per raó de la matèria, d'acord amb el procediment previst per a l'elaboració de disposicions de caràcter general, i s'ha de publicar en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana. En tot cas, serà preceptiu un informe previ de l'Advocacia General de la Generalitat i de la corresponent Intervenció Delegada*». Esta disposició ha de posar-se en relació amb l'article 53.4 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat, i l'article 43.1.f) de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell.

En relació amb la preceptivitat de la consulta al Consell Jurídic Consultiu en estos procediments, esta Institució Consultiva ha arribat a la conclusió (entre d'altres, en els seus dictàmens 436/2015, 471/2015 i 483/2015) que el seu dictamen té caràcter preceptiu, ja que postula una interpretació àmplia de l'expressió reglaments «*que es dicten en execució de lleis*» que es conté en l'article 10.4 de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de la Generalitat, de Creació del Consell Jurídic Consultiu, en el context de la distinció tradicional entre «*reglaments executius*» –*ad extra*– i «*reglaments organitzatius*» –*ad intra*–, de tal manera que les disposicions generals que afecten l'esfera dels drets subjectius i obligacions dels ciutadans o de certs col·lectius o agrupacions de persones, com són les bases reguladores de subvencions que s'aproven amb

vocació de permanència, hauran de ser objecte de dictamen a fi de garantir els principis de constitucionalitat i de legalitat.

II. EL PLA ESTRATÈGIC DE SUBVENCIONS.

També recorda el Consell Jurídic que, amb caràcter previ a l'establiment de subvencions, cal l'aprovació del corresponent Pla Estratègic.

La Llei 38/2003, de 27 de novembre, General de Subvencions (d'ara en avant, LGS), exigix en l'article 8.1, amb caràcter de legislació bàsica, que els òrgans de les administracions públiques o ens que proposen l'establiment de subvencions, *«amb caràcter previ, hauran de concretar-se en un pla estratègic de subvencions els objectius i efectes que es pretenen amb la seua aplicació, el termini necessari per a la seua consecució, els costos previsibles i les seues fonts de finançament, supeditant-se en tot cas al compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària»*.

A més, este article, en el seu apartat 2, i també amb caràcter bàsic, disposa que *«quan els objectius que es pretenen aconseguir afecten el mercat, la seua orientació ha de dirigir-se a corregir errors clarament identificats i els seus efectes han de ser mínimament distorsionadors»*.

Els plans estratègics constitueixen una ferramenta important per a tractar d'aconseguir, no sols la coherència interna en l'actuació econòmica de cada Administració Pública, sinó també per a coordinar l'acció pública de foment entre totes les administracions públiques. Atés que els recursos econòmics amb què compta l'Administració són limitats, l'atorgament de subvencions no ha de produir-se de forma sobtada i irreflexiva, ans al contrari, necessàriament ha de ser fruit d'una *prospecció* anterior de les necessitats públiques, de la concreció de les *prioritats* a satisfer, de l'anàlisi de les mesures ja adoptades i dels previsibles efectes de les que es puguen implementar, i dels *mitjans econòmics* existents per a poder finançar les activitats d'interés general, i evitar solapaments i disfuncions.

En este sentit, el Dictamen 164/2016 (també el 173/2016) retrau que la Conselleria no haguera elaborat el Pla estratègic de subvencions, *«en el qual s'inseririen les ajudes que es contenen en el projecte d'Orde que ara s'analitza juntament amb altres que ja han sigut objecte de dictamen per part d'este Consell Jurídic o altres que es puguen establir en el futur»*, ja que *«a l'exigència legal del referit Pla estratègic s'unix la circumstància*

que algunes d'elles poden solapar-se amb la que concedeix el mateix Departament o altres de la Generalitat, com succeïx per exemple amb les ajudes per a projectes dirigits a la millora de les condicions sociolaborals de les persones immigrants treballadores agrícoles, entre altres». Conclou el Dictamen que «resulta convenient, per tant, escometre l'elaboració del repetit Pla estratègic, i donar-ne audiència a altres conselleries, amb la finalitat de coordinar les actuacions de l'Executiu valencià en l'activitat de foment en determinats sectors d'activitat material».

Eixa naturalesa programàtica apareix arrellegada expressament en el Reglament de la LGS (RLGS), així com el seu caràcter mudable al llarg del temps, en atenció a la consecució dels objectius perseguits i a criteris d'eficiència en la utilització dels recursos públics.

En efecte, el RGLS configura els plans estratègics com a mer instrument de «*caràcter programàtic*», destinat a la «*planificació de les polítiques públiques que tinguen per objecte el foment d'una activitat d'utilitat pública o interès social o de promoció d'una finalitat pública*» (article 10.1 i 12.3 RLGS), però revisables periòdicament, perquè no basta amb l'aprovació sinó que s'exigix de les administracions públiques el seguiment i actualització anual (article 14.1 RGLS), i es preveu la possibilitat de modificació o substitució de les línies de subvenció per altres més eficients, i fins i tot l'eliminació (article 15 RGLS).

Lògica conseqüència de les vicissituds que pot patir qualsevol pla estratègic de subvencions és que el contingut «*no cree drets ni obligacions*», de tal manera que «*l'efectivitat quedarà condicionada a la posada en pràctica de les diferents línies de subvenció, atenent entre altres condicionants les disponibilitats pressupostàries de cada exercici*» (article 12.3 RGLS), sense que puguen perjudicar-se, però els drets econòmics dels beneficiaris de subvencions anteriorment reconegudes i que hagueren exercit l'activitat, projecte o comportament compromés amb l'Administració.

La LHis, des del punt de vista subjectiu, en l'article 164 apartat a) es referix a 2 tipus de plans estratègics: els de Conselleria i els conjunts.

Respecte als plans estratègics de Conselleria, en la tramitació de les subvencions atorgades per la Generalitat o els seus organismes públics dependents en règim de concurrència competitiva, «*aquelles conselleries que tinguen previst atorgar subvencions hauran d'elaborar amb caràcter previ un pla estratègic de subvencions, en el qual s'integraran*

les subvencions que pretenguen atorgar tant els seus òrgans com els seus organismes públics dependents, i el contingut dels quals serà el determinat en la legislació bàsica estatal». Per a estos plans es preveu una vigència de 3 anys, «llevat que, amb la justificació prèvia de la peculiar naturalesa del sector afectat resulte oportú fixar una duració distinta», havent d'ajustar-se «als escenaris pressupostaris previstos» en la LHIS.

Quant als plans estratègics conjunts, són aquells en la «gestió dels quals intervinguen unes quantes conselleries o entitats vinculades a distintes departaments», corresponent la seua aprovació «als titulars de les conselleries responsables de l'execució».

Pel que fa al contingut mínim dels plans estratègics, apareix previst en l'article 12.1 RGLS, sent este el següent:

- a) Objectius estratègics, que descriuen l'efecte i impacte que s'espera aconseguir amb l'acció institucional durant el període de vigència del pla i que han d'estar vinculats amb els objectius establits en els corresponents programes pressupostaris.
- b) Línies de subvenció en què es concreta el pla d'actuació, i cada línia ha d'explicitar els aspectes següents:
 - 1r Àrees de competència afectades i sectors cap als quals s'adrecen les ajudes.
 - 2n Objectius i efectes que es pretenen amb la seua aplicació.
 - 3r Termini necessari per a la consecució.
 - 4t Costos previsibles per a la realització i fonts de finançament, on es detallaran les aportacions de les distintes administracions públiques, de la Unió Europea i d'altres òrgans públics o privats que participen en estes accions de foment, així com aquelles que corresponguen als beneficiaris de les subvencions.
 - 5t Pla d'acció, en el qual concretaran els mecanismes per a posar en pràctica les línies de subvencions, es delimitaran les línies bàsiques que han de contindre les bases reguladores de

la concessió, el calendari d'elaboració i, si és el cas, els criteris de coordinació entre les distintes administracions públiques per a la seua gestió.

- c) Règim de seguiment i avaluació contínua aplicable a les diferents línies de subvencions que s'establisquen, i cada línia de subvenció ha de determinar un conjunt d'indicadors que, arreplegats periòdicament pels responsables del seguiment, permeten conèixer l'estat de la situació i els progressos aconseguits en el compliment dels respectius objectius.
- d) Resultats de l'avaluació dels plans estratègics.

No obstant això, es permet que el contingut del pla estratègic pugua reduir-se a l'elaboració d'una memòria explicativa dels objectius, els costos de realització i les fonts de finançament, en 2 supòsits (article 12.2 RGLS):

- a) Que es tracte de subvencions que, conforme a l'article 22.2 LGS, puguen ser objecte de concessió directa.
- b) Que es tracte de subvencions d'escassa rellevància econòmica o social com a instrument d'intervenció pública en què així s'acorde, de manera motivada, pel titular del departament.

III. OBSERVACIONS EN RELACIÓ ALS PROCEDIMENTS D'APROVACIÓ DE BASES REGULADORES I CONVOCATÒRIES.

Les bases reguladores i les convocatòries tenen naturalesa jurídica distinta, i poden ser aprovades conjuntament o separatament. L'article 164.e) de la LHis disposa que *«en el cas excepcional que, per l'especificitat de les ajudes a atorgar, s'aproven conjuntament les bases i la convocatòria, haurà de seguir-se la tramitació prevista per a l'elaboració de disposicions de caràcter general, i es requerirà amb un informe previ justificatiu de la concurrència de les esmentades circumstàncies especials emés pel centre directiu proponent, que s'haurà d'incorporar a l'expedient»*, tècnica esta, la de l'aprovació conjunta de bases i convocatòria que ha sigut utilitzada amb una certa freqüència per l'Administració, especialment durant l'any 2015.

Respecte d'això, haurà de tindre's en compte que la LHis preveu este supòsit amb caràcter excepcional i, com a tal, l'ús d'esta tècnica haurà d'atendre *circumstàncies especials*, sense major concreció per part del legislador. No obstant això, és convenient fer algunes recomanacions a partir de la doctrina del Consell Jurídic Consultiu sobre la qüestió.

A) Quan les bases reguladores s'aproven CONJUNTAMENT amb la convocatòria de subvencions, el Consell Jurídic Consultiu realitza les advertències següents:

1r) Ha de distingir-se formalment la convocatòria de les bases, de tal manera que les bases cronològicament han de precedir la convocatòria –la qual cosa ve expressament prevista en la LHis (art. 164)– i, per tant, són *ex* article 165.1 el contingut de l'orde de la persona titular de la Conselleria. Quan es produïx la convocatòria simultàniament amb l'aprovació de les bases, és el procediment d'estes el que absorbeix la convocatòria –que en circumstàncies normals s'aprova per resolució de la persona titular de la Conselleria (art. 164.e)–.

Des d'esta perspectiva, i atenent la vocació de duració en el temps de les bases reguladores, enfront de la temporalitat limitada a un o més exercicis pressupostaris de la convocatòria, és necessari concloure que les bases s'inclouran en la part dispositiva de l'orde i la convocatòria, si és el cas, al final, en un annex, i serà aprovada en una disposició final.

Així, s'indica per exemple en el Dictamen 174/2016 que *«cal significar que l'Orde projectada regula en l'articulat les prescripcions relatives a la convocatòria per al present any de les subvencions, mentres que diferix a l'annex I la regulació de les bases reguladores de les dites subvencions. Este procedir invertix l'orde cronològic i també jeràrquic que s'ha d'establir. En efecte, des d'una perspectiva cronològica, allò que correspon és regular primer les bases generals per a la concessió de les subvencions amb vocació de permanència, que és el que les fa creditors del caràcter dispositiu de norma. I, posteriorment, escometre la concreció d'aquelles bases en la convocatòria específica per a un exercici determinat. Si aquelles bases no tingueren la referida vocació de permanència, esdevindrien un acte administratiu de caràcter general, tenint en compte que la seua virtualitat s'esgotaria en una anualitat concreta. D'altra banda, i prenent en consideració aquell caràcter normatiu de les bases reguladores, el que correspon és escometre'n la regulació, i després concretar-la en l'acte administratiu de caràcter general que és la convocatòria»*.

ria de les subvencions en un exercici concret». Finalment, conclou el Dictamen que, «en definitiva, el que correspon és que l'actual contingut de l'annex I de l'Orde projectada s'integre en l'articulat. I el contingut de les prescripcions específiques per a la convocatòria de subvencions per a l'exercici 2016 s'integre en l'annex I».

2n) En la convocatòria ha d'incloure's allò que disposa l'article 166 LHIS, fent-se una interpretació estricta d'este precepte. La resta de previsions se situaran preferentment en les bases reguladores als efectes de no buidar de contingut les esmentades bases, per a l'aprovació de les quals la pròpia Llei disposa un procediment específic, propi de les disposicions de caràcter general i en el qual destaca, entre altres tràmits, el d'informe i dictamen de la Intervenció Delegada o d'este Consell Jurídic Consultiu.

En este sentit, és especialment rellevant que l'objecte de les ajudes, la determinació dels beneficiaris i els criteris de valoració per a la concessió de les ajudes estiguen perfectament delimitats en les bases reguladores i no se'n realitze una remissió a la convocatòria.

En el Dictamen 123/2016 s'indica que «*[l]a convocatòria de les subvencions es realitzarà mitjançant una resolució de la vicepresidenta i consellera d'Igualtat i Polítiques Inclusives que arreglarà els aspectes establits en l'article 166 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions».*

Per la seua banda, en el Dictamen 64/2016 s'assenyala que «*en el tercer paràgraf de l'Orde projectada se cita l'article 166 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, quan este precepte es referix al contingut de les convocatòries de subvenció, que no és objecte de l'Orde projectada, per la qual cosa caldrà esmenar aquella cita que sembla que ha de fer-se a l'article 165 d'aquella Llei».*

3r) La resolució de convocatòria té caràcter d'acte administratiu, per tant, el seu règim de recursos administratius és substancialment diferent del que regix per a les disposicions de caràcter general, com és l'orde que aprova les bases. Per això, en els supòsits en què es produïx una aprovació conjunta de bases i convocatòria, haurà d'especificar-se el règim de recursos administratius de què és susceptible la convocatòria, en els termes previstos per la legislació de procediment administratiu aplicable.

Este règim de recursos, a criteri del Consell, haurà d'incorporar-se en una disposició final específica de la convocatòria, mai separatament ni en una disposició final que regule altres aspectes.

Així, el Dictamen 498/2015 recorda que *«ha d'incloure's una disposició final que continga un règim de recursos administratius a interposar contra l'Orde que aprova la convocatòria i, contra les bases, tenint en compte la diferència entre la convocatòria com a acte administratiu i les bases com a disposició de caràcter general»*, de tal manera que *«haurà de diferenciar-se en esta disposició entre els recursos que poden interposar-se contra la convocatòria i els que es poden interposar contra les bases»*.

B) Al contrari, quan les **bases reguladores s'aproven SEPARADAMENT** de la convocatòria, de manera que el Consell Jurídic Consultiu només analitza el projecte d'orde pel qual s'aproven unes bases reguladores, este Suprem Òrgan Consultiu ha recomanat a l'Administració l'aplicació dels criteris següents:

1r) En primer lloc, convé que la intitulació de la norma i el contingut s'ajusten a la terminologia legal, en evitació de possibles confusions. Així, les disposicions que regulen la concessió de les subvencions i ajudes són les bases reguladores i així han de denominar-se, i evitar l'expressió sense adjectivar «bases». En este sentit en el Dictamen 498/2015 s'indica que *«l'article 165 LHis es referix a les "bases reguladores" de subvencions o ajudes públiques pel que ha d'utilitzar-se l'expressió "bases reguladores" i no sols de "bases"»*.

En este mateix sentit, quan les bases s'aproven com a annex a l'orde que, en este cas serà d'article únic, els preceptes que conformen les bases reguladores hauran de denominar-se «bases» i no «articles». Respecte a les eventuals subdivisions d'estes bases, el Consell considera que han d'aplicar-se els criteris fixats en el Decret 24/2009, de 13 de febrer, del Consell.

2n) Respecte als beneficiaris, la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat (LGUM) estableix en l'article 18 una sèrie de supòsits que es consideren limitadors de la llibertat d'establiment i de la llibertat de circulació. En concret, es prohibeix l'exigència del compliment de certs requisits per a poder accedir a l'obtenció d'avantatges econòmics, com és el cas de les subvencions.

Respecte d'això, el Consell Jurídic Consultiu va tindre ocasió recentment d'analitzar la qüestió en relació a unes bases que exigien la inscripció dels beneficiaris en el corresponent registre autonòmic. En este supòsit, abordat en el Dictamen 202/2016, es revisa una base en què els beneficiaris són els empleats i desempleats, i se suprimeix l'exigència d'inscripció en el registre autonòmic i la connexió territorial de la subvenció es fa exigint la residència dels seus beneficiaris a la Comunitat Valenciana, conforme va apuntar expressament la Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència: «...atés que la mateixa naturalesa de la política de subvencions dutes a terme per les autoritats públiques en el marc de la seua activitat de foment (en este supòsit, foment de l'ocupació) exigix una certa territorialitat dels seus efectes, l'activitat que vaja a rebre les eventuais mesures de foment (formació per a l'ocupació) tindrà connexió directa amb l'àmbit territorial on l'entitat concedent desenrotlla la seua activitat de foment... podria exigir-se que els fons públics foren destinats a impartir formació a treballadors, autònoms o empreses residents o domiciliats a la Comunitat Valenciana...».

Prenent en consideració la finalitat perseguida, estima el Consell Jurídic que *«la residència a la Comunitat Valenciana no sols hauria d'exigir-se als treballadors empleats, sinó també als desempleats...»*.

3r) En els criteris d'atorgament de les subvencions, es considera que ha de donar-se menor preponderància a aspectes subjectes a discrecionalitat tècnica, enfront d'aquells criteris fàcilment objectivables, perquè així es desprén de l'article 165.2.f) de la LHis. I, en tot cas, caldrà motivar adequadament l'aplicació dels criteris de concessió, especialment quan responguen a la discrecionalitat tècnica.

En el Dictamen 77/2016 el Consell Jurídic considera convenient significar que alguns dels criteris *«tenen un difícil encaix en este article que diu regular criteris objectius, per tal com en la seua valoració s'entra en la consideració de qüestions subjectes a la discrecionalitat tècnica i en conseqüència entén este Consell que haurien de contemplar-se o bé en un altre article diferent o bé intitular este article com a "Criteris d'atorgament". Precisament, per això, s'hauria de realitzar una distribució del percentatge de punts de valoració d'estos criteris, i evitar la preponderància d'aquells que, fins i tot sent objectius, permeten un major grau de discrecionalitat en la valoració i exigir, en tot cas, una motivació de la valoració mencionada. O, en cas contrari, redefinir els criteris perquè la valoració tinga menor càrrega de discrecionalitat»*.

4t) Tenint en compte el caràcter durador que es pretén que tinguen les bases reguladores, i per això la distinció del procediment de tramitació, este Consell Jurídic Consultiu considera necessari evitar en la part dispositiva de les bases reguladores la inclusió de referències temporals concretes, perquè estes han d'estar en la convocatòria del corresponent exercici econòmic.

En este sentit, entre molts altres, en el Dictamen 498/2015, respecte a les bases reguladores, s'indica que *«Amb caràcter general s'estima procedent suprimir les referències temporals tant en el títol de les bases com en el text de les bases, als efectes que les bases mencionades puguen aplicar-se en exercicis futurs»*.

5t) Un altre aspecte que cal ressenyar és la necessitat d'inclusió de la regla de no gasto segons prescriu l'article 26.3 de la LHIS. Per això, este Consell Jurídic Consultiu considera fonamental la referència de la memòria econòmica incorporada a l'expedient. Quan d'este informe es desprenga que l'aprovació de les bases reguladores no comporta gasto, tenint en compte el caràcter de norma reglamentària de les bases reguladores, haurà d'incloure's un article, disposició o clàusula específica en estes bases en què es continga una referència expressa a la no-incidència pressupostària de l'actuació (regla de no gasto).

En el Dictamen 120/2016, entre d'altres, es recorda que *«l'aprovació de l'orde projectada no comporta obligacions econòmiques per a la Generalitat, atés que seran les convocatòries anuals les que continguen les dotacions econòmiques, per la qual cosa en virtut de l'article 26.3 de la Llei 1/2015, haurà d'incorporar-se a esta norma la regla de "no-despesa"»*. El Consell Jurídic Consultiu ha formulat esta observació amb caràcter essencial, tenint en compte la contravenció de la citada LHIS que implica l'omissió d'esta disposició en els casos indicats.

6t) El termini per a resoldre i notificar sobre les sol·licituds de subvenció s'ha de computar des de la publicació de la convocatòria, i no des de l'aprovació de les bases reguladores, llevat que la convocatòria en pospose els efectes a una data posterior que podrà ser la de finalització del termini de presentació de sol·licituds.

En el Dictamen 173/2016 se suggerix que no siguen les bases sinó preferiblement les respectives convocatòries les que, si és el cas, posposen el *dies a quo* del còmput del termini dels sis mesos, que podria ser tant

des de la publicació de la convocatòria com des de la finalització del termini de presentació de sol·licituds o una altra.

7m) El silenci desestimatori de la sol·licitud de subvenció pel transcurs del termini màxim legal per a resoldre i notificar habilita l'interessat per a entendre desestimada la seua sol·licitud, però això no exclou la possibilitat d'una resolució expressa tardana favorable a l'interessat.

En el Dictamen 605/2015 afirma que *«atés que en el nostre dret (articles 43 de la Llei 30/1992 i 24 de la Llei 39/2015) la figura del silenci administratiu negatiu ho és només als efectes de permetre els interessats optar per la interposició del recurs administratiu o jurisdiccional que siga procedent, o bé esperar que es dicte la resolució expressa, hauria de substituir-se l'expressió "haurà d'entendre's desestimada" per la de "podrà entendre's desestimada"»*.

8u) Les bases reguladores no poden tindre caràcter preferent sobre la legislació bàsica estatal de subvencions, ni sobre la LHIS, que tenen caràcter imperatiu, sinó que hauran de ser respectuoses amb estes normes, i s'ha de suprimir qualsevol tipus de clàusula que preveja l'aplicació supletòria d'eixa legislació bàsica o superior, com ben sovint es projecta en les bases remeses a este Consell Jurídic Consultiu.

El Dictamen 483/2015 (també en el 471/2015 o en el 473/2015) advertix que en el text de la norma consultada *«es fa referència a la legislació bàsica estatal en matèria de subvencions i a la Llei autonòmica reguladora d'eixa matèria en desplegament d'aquelles bases (la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions –LHIS–) com a "legislació supletòria" aplicable "en tot allò no regulat en esta orde", quan aquelles normes tenen caràcter imperatiu i s'apliquen preferentment respecte al que ha previst l'Orde projectada»*.

9é) També és freqüent que els projectes aprovadors de bases reguladores incloguen una disposició específica en què es ret compte de la no-subjecció a les polítiques de competència de la Unió Europea de la disposició aprovada. No obstant això, este Consell Jurídic Consultiu considera que esta disposició no té naturalesa prescriptiva i, al contrari, té una marcada naturalesa expositiva, per la qual cosa no ha de situar-se en l'articulat ni en les bases reguladores, sinó que ha d'ubicar-se en la part expositiva de la norma.

Ho expressem, entre d'altres, en el Dictamen 473/2015, en relació amb una disposició addicional, on s'advertix que *«el contingut d'esta disposició no té caràcter prescriptiu, per la qual cosa se suggerix que la referència a l'absència d'obligació de notificació a la Comissió Europea es trasllade a la part expositiva del Projecte d'Orde abans del paràgraf que conté la fórmula aprovatòria»*.

10é) Finalment, és habitual que les bases reguladores –a més d'altres projectes normatius que ha dictaminat recentment este Consell Jurídic Consultiu– incloguen referències explícites a la Llei 30/1992, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. No obstant això, el pròxim dia 2 d'octubre esta norma deixarà d'estar vigent en entrar en vigor plenament les lleis 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i 40/2015, de la mateixa data, del Sector Públic.

En este sentit, i atesa la reiteradament al·ludida vocació de permanència de les bases reguladores, este Consell ha considerat oportú evitar estes referències per a aconseguir la seguretat jurídica.

Entre altres, en el Dictamen 164/2016 s'aconsella que *«la cita de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, que en uns mesos perdrà la vigència en entrar en vigor la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, ha de substituir-se per una altra fórmula del tenor: “legislació de procediment administratiu comú vigent”, o anàloga»*.